

#1 - 2001

kietos muzikos žurnalas

ANARCHIA

MORBID ANGEL

CLANDESTINE BLAZE

MUSTA SURMA

CANAAN

SKYFORGER

PRIMORDIAL

GRIEF OF EMERALD

TORMENT OR

THE RAVENOUS

VOMITORY

OBTEST

Iniciacijos skausmas

Okultizmas ir

mitologija Vokietijoje

Metalas, kuri mes

praradome:

EXCITER

PROTECTOR

ARTILLERY

NECRODEATH

TANKARD

Frankas Stovėris

DARK ANGEL

MACABRE

WHIPLASH

INFERNAL MAJESTY

NOCTURNUS

... And Now HELL starts to become AUDIO...

Rakoth
"Jabberworks"
Digipack - CD

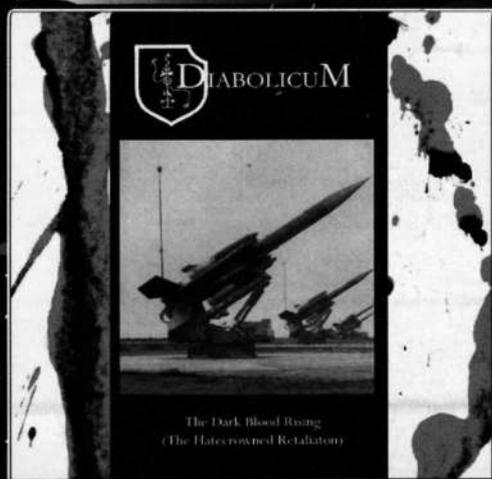
Bombastic Rakoth Metal
Featuring the Russian
Grotesque Orchestra

code004

Diabolicum
"The Dark Blood Rising
(The Hatcrowned Retaliation)"
Digipack-CD

Black Infernal Metal
Second Album from the Swedish
Masters of Nuclear Apocalypse!
including a special CD-ROM track
with exclusive banned video
and extreme snuff stuff!

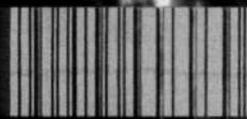
code005

Bloodshed
"Skullcrusher"
Digipack-MCD

Pure Skullcrushing Metal
Incredible New Sensation from Sweden,
captured at Sunlight Studios...

code006

code666

vja billi 2
40026 Imola (BO) - Italy
code666@code666.net
tel-fax +39-0542-684952

Brand New WEBINFerno at
WWW.CODE666.NET
web-radio-zine-mailorder-network

Aghora "aghora" Ephel Duath "phormula"

code001

code002

Rakoth "planeskill"

code003

s t i l l a v a i l a b l e

redaktorius žodis

Man labai džiugu pasveikinti kiekvieną, paėmusį į rankas šį žurnalą. Jo puslapiais teka Metalas – muzika, išraiškos priemonė, maišto įrankis, gyvenimo būdas. Pavadinimą kiekvienas tetusugalvoja pats. Svarbiausia – kad mes jaučiame tą patį, tiek klausydami savo mėgiamiausių įrašų, tiek skaitydami apie savo muziką. Skaitydami? Ar kas esate skaitę apie Metalą lietuviškai? Kai kas esate... bet tai buvo seniai, ir ne tuo lygiu. Aišku, daug kas paskaitinėjate reportažus iš koncertų keliuose šalies laikraščiuose. Bet paprastai tai tik trupinėlis to, ką ši muzika iš tikrųjų reprezentuoja. Lietuvoje Metalo muzikos kultūrai stigo savo žurnalo.

Taiigi, laikas imtis iniciatyvos, ir prabilti REIKIAMU lygiu. Mes čia, mes esame, ir mes taip lengvai nepasiduosime. Ad Arma! visų pirma yra bandymas įgyvendinti seniai brandintą mintį – turėti žinių šaltinį gimtąja kalba. Kad publikacija išsiplėtotų, reikalinga visų ištikimųjų Metalo karių parama. Kitaip iš viso projekto liks tik gražus prisiminimas. Tačiau aš tikiu, kad parama bus. Taiigi – skleiskite žodį apie naująjį Metalo žurnalą – tepasiekia jis ne tik jus, bet ir jūsų draugus bei pažįstamus!

Kodėl Ad Arma!? Nusprendžiau pradėti naują žurnalą tarptautiniu, visiems suprantamu vardu. Tai iššūkis. Tai būdas manifestuoti savo kultūrą, tai saviraiškos galimybė. Kas tie metalistai? Nesiprausę bukagalviai, susirenkantys kartu tik tam, kad padaužytų vienas kitam snukius ir prisigertų iki žemės graibymo? Netikėkite tomis pasakomis, tai – siaurapročių dorovės sergėtojų sukurtas štampas. Verčiau pasidomėkite, kas slypi šio žurnalo viduje. Taiigi, mūsų sąlygomis, už idėją reikia kovoti, todėl tiesiog – Ad Arma!

Nupasakoti neįmanoma, kiek darbo yra idėta į šį numerį. Argi neįaučiate, kaip jo puslapiais teka prakaitas ir kraujas? Tačiau tik taip galima pajusti, kad stengtasi buvo ne veltui. Vis dėlto, noriu pabrėžti, kad be žmonių, kurie man nepaprastai padėjo, jis niekada nebūtų buvęs pabaigtas. Štai jų vardai: Jolita, Aušra, Rosvaldas, (šiems trims žmonėms lenkiuosi ypatingai!!!), Arentas, Alvyda, Antanas, Donatas, Grifka, dar vienas Antanas, Kriauklė, Lena, Linas, Mantas, Kuni, Paulius, ir Junda. Ačiū jiems!!!

Beje, redakcija ir toliau ieško kūrybingų savanorių, kurie norėtų prisidėti prie žurnalo leidybos. Nesikuklinkite siūlytis!

Dar sykį dėkoju už susidomėjimą, ir tikiuosi, kad tai nebus pirmas ir paskutinis kartas! Nei man, nei jums.

Prie ginklų!

Tadas

TURINYS:

- 3 Redaktorius žodis
- 4 Mes žadinam ir nugalim:
MORBID ANGEL
- 6 Teroro gražinimas į juodąjį metalą:
CLANDESTINE BLAZE
- 9 Mirties audra: MUSTA SURMA
- 10 Naujoji vienatvė: CANAAN
- 12 Recenzijos: Demonstracija
- 14 Keršto sėklos: GRIEF OF EMERALD
- 15 Inicijacijos skausmas
- 16 Pagonybės šauliai: SKYFORGER
- 18 Retrospektyva: PRIMORDIAL
- 20 Recenzijos: Vinilas!!!
- 22 Metalas, kurį mes praradome:
Exciter, Protector, Artillery,
Necrodeath, Tankard, Frankas
Stöveris, Dark Angel, Macabre,
Whiplash, Infernāl Mājesty,
Nocturnus
- 32 Juodžiau nei juoda: TORMENTOR
- 36 Apkabinti skausmą THE RAVENOUS
- 37 Recenzijos: Literatūra
- 39 Bejausmis žiaurumas: VOMITORY
- 42 Anapus Nemuno: OBTEST
- 44 Okultizmas ir mitologija
nacionalsocialistinėje Vokietijos
kultūroje

Ankstesni platinami numeriai (anglų kalba):

Ledo Takas #8 (84 puslapiai) - Darkthrone, Sinister, Rebaellion, Thyrae, Pentacle, Blood Axis, Empyrium, Myrkskog, Galgenberg, Penitent, Descent žurnalas, Babylon Whores, Avulsed, Bloodshed, Karnnos, The Kovenant, Mactatus, Malevolence, Lycanthropy, Robertas Frostas, Keltų tradicija, Wacken Open Air 1999 + 72 minučių rinktinis CD su Dissimulation, Avulsed, Malevolence, Tharaphita, Ringnevond, Cryptic Revelation, Ens Cogitans, Valefar, Kranium, Unhola, Centinex, ir t.t. 13Lt

Ledo Takas #7 (56 puslapiai) - Ordo Equilibrio, Negura Bunget, Dissimulation, Krabathor, Sleeping Flowers, Whiplash, Joe Petagno, Solefald, Oskorei Productions, Gehenna, Skyklad, Keep of Kalessin, Saturnus, keltai, Charlesas Baudelaire'as 13Lt

Leidėjas: © 2001 Ledo Takas Records • Redaktorius: Tadas Kazlauskas • Recenzijos: Tadas Kazlauskas, Timothy Dovgy • Interviu: Tadas Kazlauskas, Timothy Dovgy, Stephenas O'Malley, Darragh O'Leary, Yuris Arkadinas, Andrius Bitaitis • Straipsniai: Johanas Aernusas, Lauris Laanisto • Dizainas: Larsas Jamne @ Oskorei Graphics + Rosvaldas Sarapinas, rosva@centras.lt • Viršelis: F. Goya *Tebūnie prakeikta!* • Logotipas: Christophe Szpajdelis

Visas teises saugoja barbariški dėsniai! Neteisėtus medžiagos kopijavimas nepaprašius redaktorius sutikimo griežtai draudžiamas! • Ad Arma! leidžiamas anglų (1000 kopijų) bei lietuvių (500 kopijų) kalbomis.

Redakcijos adresas:

TADAS KAZLAUSKAS,
LANDSBERGIO-ŽEMKALNIO 11-9,
LT-3042 KAUNAS,
LIETUVA.

Tel. (8-27) 70 86 82,
mob. (8-287) 42 662
El. pšt.: ledo@banga.lt

Visai netrukus
Ledo Takas Records - pagaliau
internete:
www.ledotakas.com

Mes žadinam ir nugalinam

- Rodosi, su kiekvienu nauju albumu jūs atnaujinate savo grupės kaip kūrybinės sąjungos koncepciją. Ar tai sklandus tęsinys to, ką pradėjote savo ankstyvomis demo juostomis, ar tiesiog dar vienas grupės prisikėlimas? Turint galvoje 'tęstinumo' sąvoką, kurią pristatėte savo *Formulas...* albume, esu linkęs manyti, kad Morbid Angel dvasia visą laiką yra ta pati, bet su laiku ji įgauna kitokias formas...

- Manau, koncepcijos visą laiką atsinaujina, nes juk gyvendamas išlatai augi ir mokaisi. Tam vykstant, net ir nepastebimai, požiūriai atsinaujina ir, tikiuosi, tampa profingesni. Tad jokių dviejų albumų sumanymai nebus tokie pat; kartais pertrauka tarp įrašų būna 2,5 - 3 metai, o realiai tai juk ilgas laiko tarpas. Tačiau viena niekad neisėks - tai muzika ir tekstai, nes jie kyla iš sielos gelmių ir nėra vien žodžiai, kas glaudžiai ir sieja visus albumus.

- Jei *Formulas...* albumas buvo sugrįžimas prie jūsų kūrybos šaknų, tai yra prie debiutinio albumo, tai naujas darbas skamba tarsi žvilgsnis atgal į *Blessed...* laikus. Ar nematai kažko bendro tarp šių albumų, net jei kiekvienas jų ir turi išskirtinius kriterijus, kurių nerasi kituose albumuose? Ar neklystu sakydamas, kad tai iliustruoja teoriją, jog viskas vyksta ciklais?

- Apie abu albumus galima drąsiai pasakyti vieną dalyką

- grupė neėjo jau išmėgintu keliu ir nekūrė žiūrėdama, kas jau buvo sukurta praeitame albume, o kūrė tai, ką norėjo. Būtų buvę nesunku išleisti dar vieną diską, panašų į *Formulas...*, tačiau mes taip elgtis nenorėjome, nes Morbid Angel visą laiką tobulėja ir mes visą laiką judame pirmyn! Mes netrokštame apdairiai eiti pramintais takais ir atsidurti kūrybiniame sąstingyje. Tačiau tikiu, kad viskas yra cikliška, todėl ir tie du albumai panašūs - juk grupė ir tada nenorėjo groti taip pat, kaip *Altars...* albume!!

- *Earache cituoja tavo mintis, kad tu labai didžiuojiesi šiuo nauju darbu. Betgi, manau, taip būna visada pabaigus kažką naujo. Kas konkrečiai džiugina tave naujame albume? Gal tai, kad tu pats daug prisidėjai į jį kuriant, ko nebuvo įrašant prieš tai buvusį diską?*

- Taip, tikrai labai didžiuojuosi šiuo įrašu ir tavo prielaida apie didžiavimąsi pabaigus kažką svarbaus yra iš tikrųjų teisinga!! Tai, kad tiek daug prisidėjau kuriant šį albumą mane taipogi tikrai džiugina, nes ten yra dalis manęs - aš idėjau visą savo energiją į kiekvieną albumo dalelę!! Be to, jaučiu, kad tai sąonus įrašas, ir jis puikiai atspindi dabartinius Morbid Angel!! Albumas yra labai niūrus ir galingas!!

- Manau, kad tai albumas, pademonstravęs tavo

Tadas Kazlauskas

Perklauses mirtinai niūrų Gateways To Annihilation albumą ir kefindamas rašyti apie Morbid Angel, pirmiausia pajutau nepaaiškinamą norą pabendrauti su stovinguoju grupės vokalistu Steve'u Tuckeriu. Morbid Angel, viena kultūriškųjų grupių metalo istorijoje, turbūt buvo pagrindinė jėga, pastūmėjusi jūsų redaktorių giliau pažinti andergraundą ir imtis leisti žiną, pradžioje pavadintą vienos šios grupės dainos vardu... Mano nugara vis dar bėgioja šiurpuliais, suvokus, kad štai čia imu iš jų interviu, ir kad į klausimus sutiko atsakyti ne kas kitas, o pats Steve'as...

Be abejonės, Gateways To Annihilation yra jo albumas. Tik paklauskite šio antžmogio vokalavimo, įsiklausykite į jo didingus tekstus ir mėgaukitės virtuoziška muzika, sukurta kartu su Trey, Pete'u ir Eriku. Klausykite jų septintojo tobulo albumo ir skaitykite, ką mano gerbtinas pašnekovas turėjo jums pasakyti:

Tikrąjį ištraukimą į grupę ir indėlį į jos darbą. Kaip atsitiko, kad sukūrei beveik visus tekstus? Anksčiau daugiausia rašė Trey, gal dabar leidai jam pasireikšti vien tik muzikoje?

- Sutinku, kad šis albumas yra mano tikras pritaipimas grupės veikloje. Priešpaskutiniam albumui išvis nieko nesukūriau, todėl niekad neįėjau, kad jis mane pilnai išreikštų. O naujasis mane puikiai atspindi!! Beveik visus tekstus nerašiau dėl kokios konkrečios priežasties, aš tiesiog juos kūriau, o kitiems labai patiko išreikštos mintys ir žodžių skambesys. Trey taip pat kūrė, kada panorėjęs, kaip ir aš, ir mes puikiai susiderinom, tad Gateways... yra tai, kas iš to gavosi.

- **Leisk tave pacituoti: "Albumas išreiškia itin pagonišką požiūrį ir žymi naujų durų atvėrimą, vedantį į naują proto ir būties būseną". Kas paskatino jus pasirinkti grynai pagonišką tematiką šiam albumui ir kaip ši tema atitinka niūrią, depresyvią muziką? Tekstai tapo gerokai tiesmukiškesni ir visiems suprantami. Ar tai tavo asmeninis stilius, ar tiesiog tokio periodo Morbid Angel gyvavime atspindys?**

- Šie vaizdiniai atėjo iš manęs, tačiau aš nenusprendžiau, kad jie tokie turėtų būti, tai tiesiog mano būties pobūdis. O

kas dėl žodžių, jie tiesiog atfiko tą būseną savaime. Aš irgi jaučiu, kad žodžiai yra labiau tiesmukiški, ir tai yra mano stilius. Mat aš mėginu žodžiais nutapyti paveikslą, kad klausytojas pasijustu esąs mano vaizduojamame pasaulyje. Noriu, kad gerbėjai išgyventų dainos akimirka, būtų visiskai jos pavergti ir patys nuspręstų, ką jiems tai reiškia!

- Ar tai yra praeities gedėjimas? Galbūt tavo indėlis žadinant visas narsias širdis, siekiančias kažko įsimintino savo gyvenime? Ar tai kiek nors susiję su itin aktyvia pagoniškojo metalo mada ir jos idėjomis?

- Tai, ką rašau, niekada nėra susiję su jokiais madom, nes, mano manymu, jei žmonės atsisuko į pagonybę, vadinti tai mada būtų nepagarbu, nes šie žmonės, užot priėmę kitų tiesas, pasuko ilgon kelionėn savo tiesos ieskojimo link. Toks kelias nėra lengvas, jis priešingas lengvam keliui, tačiau tai teisingas kelias!!! Pagonybė gyuoja tiek pat, kiek ir žmogus, ir ji atvira kiekvieno suvokimui. Tai nėra baigta knyga, o tokia, kuri amžinai yra ir bus rašoma. Albumas tikrai yra raginimas išdidžioms širdims, nusprendusioms, kad ne viskas yra taip, kaip atrodo. Tai raginimas pabusti ir veiksmams apie save pareikšti.

- Tu prisidėjai taip pat ir kuriant muziką keliems gabalams. Ar gali tvirtinti, kad jau išvažiavai į tą stilių, kuriuo galėsi aktyviai dalyvauti šios grupės muzikos rašyme? Ir, tavo manymu, ar įtakos, kurias atsienešei iš savo ankstesnės grupės, kažkaip atsispindi tame, ką kuri šiandieną? Ar Ceremony nebuvo gerokai lėtesnė ir tamsesnė grupė už Morbid Angel?

- Gabalus šiam albumui kūriau grynai Morbid Angel mąstysenos stiliumi, bet taip pat, kaip ir visada dariau - tai man buvo visai nesunku. Labai džiaugiausi galimybe prisidėti prie albumo kūrimo! Ceremony iš tikro nebuvo lėtesnė doom grupė, ji skyrėsi tik tuo, kad turėjo daugiau thrasho elementų, techniškų būgnų partijų ir kitų panašių dalykų. Tai buvo kitokia grupė, tačiau mus su Morbid Angel siejo toks pat mąstymas, nes norėjom nepriklausomai kurti savo muziką! Tikiu, kad Ceremony kažkuria prasme įtakoją mano rašymo stilių, bet tik todėl, kad tai mano esybės dalis, tai mano pažinimo pagrindas, o aš visada vadovaujuosi savo žiniomis.

- Kas išsiskiria visų pirma, tai yra Gateways... tempas. Ar toks sulėtėjimas buvo natūralus grupės posūkis? Kiek suprantu, tai kažkaip siejasi su 'nauju būties pobūdžiu'?

- Na, atvirai sakant, mes niekad neplanavom sulėtinti tempo, tai įvyko savaime. Mano manymu, greitos albumo vietos yra tikrai greitos, o iš tikro lėtesnis yra tik vienas dalykas - solinio būgno dužiai. Daugumoje šių gabalų gitarų trymimas yra daug greitesnis nei kada nors anksčiau. Tad mums niekos itin dramatiškai nepasikeitė.

- Ar Pete'as patenkintas tokia situacija? Juk, kiek žinau, jam labiau patinka nežmoniškai, tiesiog pragariškai greitas grojimas...

- Pete'as tikrai mėgsta greitai groti, tačiau aš manau, šiame albume jis atsisikleidė kita savo grojimo puse, kuri yra tiesiog neįtikėtina!

- Turiu pripažinti, kad tavo balsas yra kaip niekad stiprus, kurdamas tą niūrią naujojo albumo atmosferą. Ar reikia daug pastangų tai išriauti iš pačių plačių gelmių dirbant studijoje? Ar tu kaip nors ypatingai rengi savo balsą prieš įrašus?

- Dėkui. Aš žodžiais stengiuosi išreikšti kokį nors vaizdą ar emocijas. Dauguma žmonių mano, kad dainuoti yra labai paprasta, kad riauoti gali kiekvienas. Jie pastaugia 20 sekundžių, rodydami, kaip tatau paprasta. Paslaptis ta, kad norint 4-5 valandas riauoti studijoje, reikia daug repetuoti ir lavinti balsą. Neteisingai manoma, kad riauojama gerklė, tačiau iš tikro gerklė - tik derinimo raktas, kaip kad gitaroje. Gerklė reguliuojį toną, o visas galingumas kyla iš diafragmos. Kaip ir kiekvienas kitas vokalistas, 15-20 minučių prieš dainavimą skiriu balso pralavinimui. Tai padeda pasirošti ir neprarasti balso nei per turą, nei studijoje.

- O kas taip pragariškai klykia Secured Limitations gabale? Tai labai puikiai dera prie bendros atmosferos...

- Tie aukšti vokalai Secured Limitations priklauso Trey. Manau, jie labai manikiški!!!! Jie puikiai pritaipo.

- Dėl savo šokiruojančių, neretai samonę prievartaujančių viršelių Morbid Angel buvo vadinami satanistais ar bent jau politiškai neteisinga grupe. Kodėl jūs renkatės tokius ekstremalius vaizdus, kaip kad atspausčius Abominations... viršelio viduje?

- Ankstyvoje kūrybos stadijoje satanizmas buvo naudojamas kaip priemonė tiksliai pasiekti, išlaisvinant samonę nuo anksčiau įgytų krikščioniškų tiesų. Asmeniškai manau, kad satanizmas sietinas tik su krikščionimis, o aš nei krikščionis, nei man jį rūpi, tad satanizmas manęs nedomina. Visiškai nesu prieš jį nusiteikęs, bet norint būti satanistu, reikia pirmiausiai tikėti krikščioniškomis tiesomis.

- Rados, dabar į viską žvelgiate iš intelektualesnės pusės?

- Grupėi tobulėjant, keičiasi ir intelektualiniai dalykai. Nuo Altars... prabėgo 11 metų, tad tai, kas buvo aprašyta tame albume, yra būtent iš to laikotarpio, tai atspindėjo tuometinius Morbid Angel.

- Įdomu, kodėl grįžote prie Dan'o Seagrave'o apipavidalinimo?

- Danas Seagrave'as yra nuostabus kūrėjas. Mūsų manymu, jo indėlis buvo fantastiškas, todėl jo darbą ir panaudojom. Taigi vienintelė priežastis ir yra jo kūrybumas.

- Ilgus metus grupės "atstovas spaudai" buvo Trey, kuris dažnai mėgo kalbėti apie grupę kaip apie savo nuosavybę. Ar tavęs tai nė kiek neerzina? O gal

bendras požiūris pakito, savo idėjomis tau ėmus dalyvauti kūrybiniame procese ir pradėjus atsakinėti interviu?

- Na, kai atėjau į šią grupę, ji tikrai priklausė Trey. Manęs tai visai neerzina, tačiau aš atėjau ir įrodžiau, ko esu vertas, tad dabar Trey laiko grupę mūsų grupe. Mes vienas kitu pasiitikime - esame partneriai!!!

- Beje, kaip Trey ir Pete'as pradžioje tave priėmė? Naujas narys tokioj ryškioj ir svarbioj grupėj visada yra didelis įvykis.

- Jie šauniai su manimi elgėsi nuo pat pradžių. Esu įsitikinęs, kad jie kiek nerimavo, bet su manimi elgėsi puikiai!!! Po poros koncertų niekas per daug apie tai net nebegalvojo.

- Ar buvo kitų pretendentų į bosisto/vokalistą vietą?

- Nieko nežinau apie kitus žmones, kurie siekė rungtis. Niekad tuo nesidomėjau.

- Jau nuo Blessed... laikų beveik kiekviename albume eksperimentavote su Morbid Angel skambesiu, neretai tolimu nuo death metalo. Tada tai atrodė keistai, dabar tapo įprasta. Tačiau jūs visgi neperšokot prie elektronikos ar ko panašaus. Netgi priešingai, turint galvoje naująjį albumą. Jums svarbiausia grynai metalinis skambesys?

- Mes visą laiką norime daryti kažką naujo, tai skatina protingą tobulėjimą! Tačiau esame metalinė grupė ir tai niekada nesikeis; mes juk grojame deathmetal!!! Taip, turbūt tai grynai metalinis požiūris ir jis man patinka!!!

- Ar tau patinka Laibach remixes albumėlis?! Ar dar syki nenorėtumėt pabandyti taip paeksperimentuoti? Ar tau asmeniškai patinka ši slovenų grupė?

- Manau, visad įdomu pamatyti, kaip kiti perdaro tavo kūrybą. Taigi, būtų šaunu sulaukti ateityje naujų remiksų. Taip, ši grupė man patinka.

- Ceremony dabar jau mirusi grupė, tiesa? Ar tu kažkiek susijęs su demo juostų perleidimu mini albumo pavidalu airių Invictus firmoje? Tais laikais, jūs nebuvote išleidę kompaktinio disko? Kaip galėtum apibūdinti tą grupę iš muzikinės pusės?

- Taip, Ceremony tikrai nebeegzistuoja! Aš visom prasmėm prisidedu prie perleidimo, tuo rūpinasi mano artimas draugas. Ta medžiaga yra iš 1992-ųjų metų, tad ji niekuo neprimena šių dienų muzikos. Tačiau aš šiuo metu turiu reikalų ir atsakinėju klausimus, susijusius tik su nauju Morbid Angel albumu.

- Man įdomu, kokias death metalo grupes vis dar vertini? Kurios jų vis dar groja su tuo pačiu įkarščiu ir pasiiventimu? Trey yra gana kategoriškas ir į visus kitus beveik nekreipia dėmesio. O tu? Ar tau patinka tradiciškas metalas, kaip tarkim, nauji Motörhead ar Iron Maiden?

- Man išties patinka Vader, Krisiun, Hate Eternal, Nile, Internecine. Vis dar klausau ir tradiciško metalo, bet ne naujų grupių albumų, o senų diskų. Jie vis dar veža!!!

- Nustebau, sužinojęs, kad, sakykim, George'as Corpsegrinderis visai mėgsta black metalą. Ką apie save pasakytum? Ar tai daro kokią nors įtaką Morbid Angel muzikos kūrimui, ar ne?

- Mėgstu geras grupes, jų tarpe ir keletą black metalinių, tačiau niekad nemėgstu kažkokių dalykų vien dėl to, kad juos mėgti. Man muzika yra labai asmenišką dalyką, ir jei ji mane veikia, ją pamėgstu, jei ne, tai man jos visiskai nereikia.

- Niekaip nesuprantu, kaip ten yra su Eriku Rutanu. Ar jis tik padeda jums per gyvus pasirodymus, ir dirba kaip kviestinis muzikantas studijoje, ar vėlgį yra pilnateisis narys? Tai gana keistoka, nes jis prisidėjo tai šen, tai ten prie Gateways... albumo kūrimo. Ar nemanai, kad Morbid Angel padarė didelę įtaką Hate Eternal?

- Erikas Rutanas nuo Covenant laikų visą laiką buvo ir yra pilnateisis Morbid Angel narys. O Hate Eternal, pasak paties Eriko, tikrai yra įtakota Morbid Angel, tas tiesa. Tačiau labai nustebčiau, jei taip nebūtų, nes tai jau aštuonis metus yra Eriko gyvenimo dalis ir, be abejo, tai jį veikia.

- Dabar jūs važiuojate į turus su įvairios pakraipos grupėmis. Tai gerokai skiriasi nuo senų laikų, kai buvo rengiami tik death metalistų turai. Koks jausmas groti su kitų metalinių stilių muzikantais? Ar tai nereiškia, kad muzika (šiuo atveju metalas) turi tendenciją susilieti?

- Daugiausiai važinėjame su death metalo grupėmis. Tačiau keliuose festivaliniuose turuose Europoje grojome ir su kitokiomis grupėmis. Jei tik tai gera muzika, manęs tai visiskai nejaudina!!! Juk muzika yra svarbiausias dalykas.

- Gal gali pasakyti, kur jūs gyvenate ir repetuojate? Garantuoti turite asmeninę įrašų studiją ar kažką panašaus, tiesa? Ar kada galvojote, kad galima būtų įrašinėti savoje studijoje, ar Morrisoundas vis dar jus pilnai tenkina?

- Mes gyvename ir repetuojame Tampa, Floridos valstijoje. Mums patinka mėgautis garsu išgaunamu Morrisounde, tad nematau tikslo įrašinėti kur nors kitur. Kam taisyti tai, kas nesulūžė?

- Jūsų albumų pavadinimai yra susiję pirmomis raidėmis: A, B, C, D, E, F, G... Vadinasi, Morbid Angel ketina iš viso išleisti 26 albumus? Ar tai Living Continuum teorijos dalis? Viskas vyksta pagal planą, jokių nukrypimų? Visą laiką tarsi idealus variklis?

- Taip, tarsi idealus variklis. Tikiuosi, išleisim visus 26 albumus!!!! Ačiū!

- Dėkui, Steve'ai, už tavo dėmesį. Tikėsimės greitai išvysti žingsnį H!

Clandestine Blaze

Teroro gražinimas į juodąjį metalą

Tadas Kazlauskas

Clandestine Blaze veikla neatsiejama nuo **Nothern Heritage**, įrašų firmos, prieš kelerius metus susikūrusios Suomijoje, Lahti mieste, kuri ėmėsi aktyviai remti šiurkščiausią suomių blackmetal pagrindį. Dėl savo pačio ir kitų leidžiamų atlikėjų grubios žudančios muzikos, bei dėl kruopštaus požiūrio į tai, kas yra išleidžiama ir platinama, žinia apie naująjį muzikinį darinį žaibiškai pasklido. Šiomis dienomis tiek įrašų firma, tiek ir pati grupė virto mažu koncentruotu kultu tam tikram būriui žmonių, ištikimų tradiciniam bekompromisiniam juodmetalui, kurio įstatymai apima galingą muziką, tvirtą ideologinį pagrindą bei rimtą atsidavimą šiam dalykui. **Clandestine Blaze** iki šiol išleido du albumus, *Fire Burns In Our Hearts* ir *Night of the Unholy Flames*, kaip ir keletą riboto tiražo septynių colių vinilų, kurie yra vieni iš geresnių primityvaus, tačiau prikaustančio tikrojo blackmetal, atliekamo tokiu būdu, kuris 90-ųjų pradžioje užsitarnavo savo vardą, pavyzdžių. Siautulingas, laukinis, monumentalus. Galiausiai - naujausias albumas man smogė į paširdžius, ir dėl to nematau priežasčių, dėl kurių turėčiau leisti suomių teroristui bei keleto komentary eiti savais keliais ...

metų būgnais negrojau. Truputį užtrukau grįždamas prie senųjų įgūdžių... Su **Clandestine Blaze** aš neturiu poreikio demonstruoti savo grojimo talento. Baziniai įgūdžiai ir barbariškai primityvus grojimas gerai skamba. Aš mieliau klausausi truputėlį neatidirbtos muzikos nei labai techniško ir per daug "gero" grojimo. Aš iš tikro nerepetuoju grodamas gitara, o groju tik tada, kai noriu sukurti rifus ar ka nors įrašyti. Štai kodėl mano grojimo gitara įgūdžiai yra pakankamai geri, tačiau aš negalėčiau sugroti tokio dalyko, kaip, pavyzdžiui, *Children of Bodom*.

- *Night of the Unholy Flames* kol kas yra geriausia, ką muzikine prasme sukūrei su savo grupe. Iš tikrųjų tai buvo pagrindinis dalykas postūmėjęs mane užvesti šį pokalbį su tavimi. Ar tau svarbu, kad aš pirmiausiai vertinu grupės pagal muziką? Ideologinė pusė turėtų būti labai svarbi, bet tik tada, kai muzika tampa tikrai gera, aš užmetu savo voratinklį, tai yra - imu interviu. Geros idėjos gali sugyventi su prasta muzika, tačiau prastos idėjos negali slypėti už geros muzikos?

- Kaip į tai pažiūrėsi. Viena vertus, kai iš grupės imamas interviu, svarbiausia yra jų nuomonė. Man nepatinka skaityti muzikine prasme gerų grupių interviu, kur jie atsiskleidžia kaip idiotai ar tiesiog kaip eiliniai vyrukai, kurie nori groti "brutalią muziką". Bet jei pažvelgsime iš kitos pusės, jei esi įrašų firmos bosas ar panašiai, nėra reikalo remti ir leisti labai svarbi, bet tik tada, kai muzika tampa tikrai gera, aš užmetu savo voratinklį, tai yra - imu interviu. Geros idėjos gali sugyventi su prasta muzika, tačiau prastos idėjos negali slypėti už geros muzikos?

- *Darkthrone* yra grupė, kurios neįmanoma imituoti. Galai būti jos įkvėptas, bet privaliai įdėti savo paties sielos dalelę, kad priverstum savo muziką skambėti solidžiai greta jų pačių albumų. Ar kaip tik tai jauči kurdamas **Clandestine Blaze** himnus? Niekada nedvejoji dėl kokių nors partijų, kurios gali skambėti per daug pažįstamai?

- Nemanau, kad yra tiek daug rifų, kurie skambėtų ypatingai *Darkthrone*'iškai. Kai kas sako, kad, pavyzdžiui, *Cross of Black Steel* pagrindinis rifas skamba visai kaip viena *Darkthrone*'ų daina *Panzerfaust* diske. Tačiau žmonės turėtų prisiminti, kad *Panzerfaust* yra labai įtakotas *Hellhammer/Celtic Frost*... Tai argi po viso to viskas skamba kaip *Darkthrone*?

- Na, mano klausimas buvo bendresnio pobūdžio, konkrečiai tavęs aš neturėjau galvoje...

- Galvoju, kad greičiausiai mūsųjų stilius verčia žmones galvoti, jog *Darkthrone* ir **Clandestine Blaze** yra panašios. Tarkime, antrajame albume yra labai daug tiesmukiškų dainų. Tempas truputį lėtesnis nei *Darkthrone*'ų. Aš tyčia nevagių rifų iš kitų, tačiau kai kuri primityviai ir paprasčiausi, visada atsiranda KAZKIEK panašumų su kitomis grupėmis. Ar galvojai, keliais skirtingais būdais imama sukurti trijų ar dviejų akordų rifus (kurios aš groju pakaitomis su truputėlį sudėtingesniais)? Lengva sukurti gerus sudėtingus gitaros melodijas ar rifus, tačiau kurti brutalus paprastus sunkius rifus yra DAUG sudėtingiau. Aš išmetu daugybę rifų dėl daugelio priežasčių. Viena iš jų yra tada, kai jie skamba labai panašiai į kažką kitą.

- Žinau apie tavo pagarbą *Darkthrone*, tačiau ką pasakytumei apie *Ferrizo* sarkazmą ir juokelius iš savęs ir visko aplinkui, kuriais jis neseniai svaidėsi dalindamas interviu? Tai ganėtinai skiriasi nuo jo komentary stiliaus, vyravusio prieš septynerius metus. Ar galėtum iš viso sieti tokią atviraširdišką interviu manierą su blackmetal ideologija? (Asmeniškai aš galau, bet kartais jo sarkazmas būna ne vietoje.)

- Nelabai svarbu sužinoti, ar *Ferrizas* mėgsta *Pietų parką*

ir taip toliau - iš ko iš esmės ir susidaro pagrindinis paskutiniųjų *Darkthrone* interviu turinys. Nesu tikras, ar dar reikalingas bent vienas *Ferrizo* interviu, kadangi jis pasakė greičiausiai viską tūkstančiuose interviu per savo dešimtmečio ilgumo "karjerą". Aš labai gerbiu *Darkthrone*, nors jie dabar labiau yra tiesiog grubaus (black) metalo negu giliai ideologinė grupė. Tačiau jie vis dar labai stipriai nepasikeitė ir neišdavė savo unikalumo.

Jei paskaitytum keletą labai senų *Ferrizo* interviu dar iki išleidžiant debiutinį *Darkthrone* albumą, galėtum rasti linksmy komentary, tokių kaip: "Aš buvau pasinešęs į socialistinio jaunimo idėjas, bet dabar aš remiu žaliuosius, hiparikus" ir kad jis turėjo suformuoti *Isegard* tadėl, kad kiti *Darkthrone* vyrukai nebuvo satanistai ir neleido jam naudoti tokių smarkių tekstų *Darkthrone* kūriniams, ir taip toliau. Galai būti gaila, kad *Darkthrone* po truputį pereina į daug švelnesnę kryptį (galbūt grįžta ten, kur jie buvo prieš 1991-1994-uosius??), bet svarbu, kad jie visada buvo nuoširdūs ir labai smarkiai įtakoją blackmetal undergraudą.

- Kitas dalykas, kurio norėčiau paklausti: kaip tau patinka pagarbos albumas *Darkthrone*'ams, išleistas *Moonfog* prieš kelerius metus?

- Aš jo dar negirdėjau. Jis neriboto tiražo ir gana brangus parduotuvėse, taigi, laukiau, kol rasiu padėvėtą kopiją žemesne kaina. Nemanau, kad tai būtų kas nors klasiško. Pagarbos albumai paprastai būna gana prasti, jie niekuomet nepasiekia nė pusės originalų dviasios.

- Šį kartą tai yra pagarbos albumas, vertas dėmesio, patikėk manim... Tu niekinti žinomas blackmetal grupes, kurios dalyvauja dideliuose šou didžiosiose scenose ir neigi, kad jie propaguoja blogio, teroro ir bedievytės kultą. Tu juos vadini "tam tikra prasme krikščionimis". Bet tuomet, ar gali sakyti, kad jų tekstų ir muzikos sklaidimo faktas klausytojams daro pozityvų poveikį? Pavyzdžiui, *Dimmu Borgir* savo tekstuose turi gana nemažai griežtų dalykų. Ar tai, anot tavęs, taip pat yra krikščioniškas veiklos stilius?

- Neprisimenu, kad būčiau vadinęs juos krikščionimis? Jie galėtų būti komerciški, bet ne krikščionys. (gerai, tu sakei: nemanau, kad kai kurios populiarios metalo grupės kažkuo skiriasi lyginant jas su *Backstreet Boys*, jei žiūrėsime į jų "antikrikščionišką įtaką". Man atrodo, kad netgi undergrandinis metalas, artimas blackmetal, tampa krikščionyste, tik kitu vardu - red.) Neturiu nė vieno *Dimmu Borgir* įrašo, tik kažkiek esu jų girdėjęs. Tačiau, kai pamatau vyrukus, apsirengusius kalėdų seneliais su juodmetalio kaukėmis stambiai suomių metalo žurnale, man tikrai nesinori nieko daugiau žinoti, nei suteikti jiems galimybę pasiteisinti, gerai?

Jeigu *Dimmu Borgir* albumuose yra keletas aiškių ir bekompromisinių sakinių, yra galimybė, kad jie padarys tam tikrą įtaką jaunimui. Bet kita vertus, šie gali tai suprasti kaip dar vieną mažytę detalę šou versle. Kai kas galėtų pasakyti, kad *Marilyn Manson* ar *HIM* dainose yra labai smarkių pasisakymų, jei jie flirtuoja su "666" ar kai kuriais žūkliais. Aš šitą kitaip suprantu.

Vietiniuose mano miestelio jaunimo namuose vienas vaikinas pasišė *Che* veidą (kiekvienas turėtų žinoti šį atvaizdą) ant sienos. Kitas mano pažįstamas priėjo ir paklausė jo kažko panašaus į "kodėl tu pieši *Che* veidą?". Jis reaguavo kažkaip panašiai į: "ką? Kas tas *Che*? Aš mačiau šį paveiksluką ant *Rage Against The Machine* albumo viršelio!" Tai vienas iš pavyzdžių, kiek iš tikrųjų grupė savo misija gali įtakoti tipišką jaunimą: tiesiog įvaizdis, nieko gilesnio. Tikiu, kad žmogų sudaro daugiau nei jo aplinkos veiksmų suma. Reikia turėti kažkokias savybes viduje, o daiktai gali tik suteikti daugiau jėgos ir patarti eiti ten, kur jau esi pasirinkęs eiti. Visiškai neįmanoma perimti žmonių iš kitos nei tavo paties stovyklos. Žemesnės žmogijosios rūšies besmegeniai, žinoma, yra kitas reikalas, tačiau ar mes turime "suviloti" tokius blackmetalū?

V
A
C
T
E
I
V

Ne.

- Didžiosios grupės neneigia, kad vienas iš jų tikslų yra parduoti daug kiekvieno albumo kopijų, tačiau jos taip pat pasikliauja saviroška, teigiančios pirmiausia įrašinėjančią muziką sau patiems. Asmeniškai aš kai kurias iš jų tikiu, o kai kurias - ne. Kokį tikslą tu turi leisdamas Clandestine Blaze įrašus? Galbūt būtų geriau pasilaikyti juos tik sau? Ar pripažinti užslėptą intenciją parodyti kitiems tai, ką tu gali, ar tai būtų 5, 20 ar 200 žmonių?

- Žinoma, intencija parodyti ir kitiems yra, JEI JAU aš tai išleidži. Jeigu nebūtų poreikio kam nors to parodyti, aš nesivarginau užsiiminėti visomis tomis leidybinėmis problemomis. Manau, kad yra ypatingai svarbu parodyti, kad blackmetal andergraundas gyvas ir todėl aš leidžiu įrašus. Man nesvarbu, ar jų parduodama šimtas ar tūkstantis, aš tiesiog noriu išleisti vinilo plokšteles ir paskleisti jas žmonėms. Galia tvirtinti, kad išmanau apie blackmetal ir pažįstu tuos, kurie nelanko to vien tik pasilinksminimui.

- Žinoma, gali būti grupių, kurios parduoda gausybę įrašų, o kuria tik tokią muziką ir rašo tik tokius tekstus, kokius joms patinka. Tačiau labai dažnai galime persikaityti ar išgirsti apie grupes, kurios pasirodo sutartis su įrašų firmomis, ir netrukus firmos bosai bei pašaliniai prodiuseriai palengva perkuria grupę, tuo tarpu grupė tiesiog sutinka, kadangi taip jiems atrodo paprasčiau. Daugelį narių grupėse dažniausiai būna muzikantai, kurie tiesiog nori groti. Jie nekrepia nė menkiausia dėmesio, jei prodiuseris liepia jiems išmesti keletą ypatingų dainos vietų ar aiškina, kaip aranžuoti klavišinius, efektus ar skambesį. Dar mažiau jiems rūpi, kokį dizainerį firmos bosas samdo albumo viršeliui. Jie mato savo grupę tokia, kokia ji buvo anksčiau, tačiau aš žinau ir ją kaip ir "produktą". O BlackMetal, ar iš tikrųjų - bet kokia muzika, neturėtų būti "produktu"!

- Matome grupes, tokias kaip War, kurios sakosi grojančios primityviu ir totaliu juodmetalui, tačiau dalinant interviu atsiskleidžia (cituojant firmos atstovo spaudai žodžius), kad tiek įrašų firma, tiek grupė NEIGS tą FAKTA, kad jų įrašuose yra šūksnių "Nigeriai, laikykites nuošaliau!". Po to, kai tai tampa ginču objektu interviu, grupė neatrodo norinti apie tai kalbėti, kadangi tai yra "sunki tema"! Tai pagrindinis "blackmetal produkto" pavyzdys. Grupė, kuri sudaryta vien iš "muzikantų - žvaigždžių", kurie galiausiai (ypač individualiai) nenori atsakyti už tai, ką jie pasakė ir padarė kaip grupė, kadangi tai gali paveikti parduodamų albumų skaičių ar galbūt užgauti kažkieno jausmus?!? Atrodo, tarsi žmonės ir santykinai didelės įrašų firmos tikėtusi iš tavęs, kad bandysi būti brutalus, šiurkštus ir kraštutinis, tačiau, kita vertus, būsi visiškai kontroliuojamas kačiukas, bijosiantis to, ką žmonės gali pagalvoti apie kokį nors studijinį projektą.

- Pavyzdžiui, Cradle Of Filth atveju, muzikine prasme ji galėtų būti netgi gana nekomercinė (netikiu, kad kokia nors penkiolikmetė suvokia tą sudėtingą muzikos maišatį), tačiau populiarumo muzikoje grupės yra vertinamos daugiausia pagal jų įvaizdį, ir CoF yra sekantis dalykas, su kuo paaugliai gali susitapatinti po Marilyn Manson ar kitomis panašiomis grynai įvaizdžio paremtomis grupėmis. Kalbu apie marškinėlius, plakatus, muzikinius klipus, o apie muziką - ne tiek jau daug. Tai netgi geresnis Produkto pavyzdys.

- Kaip atsitiko, kad ekstremaliausias andergraundas pastaruosiu metu iškilo Suomijoje? Anksčiau kitos skandinavių šalys, Prancūzija ir Lenkija turėjo itin kraštutinį juodmetalio pagrindą. Kodėl, tavo manymu, Suomija tuo metu buvo nuosalyje? Ar gali susieti dabartinį oktyvumą su socialine padėtimi, globališkais dalykais? Aš visada stebiuosi, galvodamas apie Suomiją kaip apie šalį, nors Norvegija ir Švedija ne taip labai ir skiriasi, jei žiūrėti į įprastą gyvenimą.

- Manau, kad Prancūzijoje vis dar yra daug gerų kraštutinio juodmetalio grupių. Lenkija perkrauta folklinėmis ir pagoniškomis grupėmis, kurios vargu ar iš viso beturi ką bendro su blackmetal. Nors ten yra ir keletas gerų. Nebežinau, ar belikę kas geresnis Norvegijoje, o į švedų sceną visada žiūrėju labai skeptiškai. Labiausiai dėl to, kad man nepatinka tipiškąs "švediškas skambesys". Žinau, kad ten egzistuoja sveikas andergraundinis požiūris, bet dėl savo išankstinės nuostatos niekada nebuvau per daug suinteresuotas pats ieškoti tenyksių grupių.

- Suomijoje visada buvo gerų grupių. 80-ųjų pabaigoje ir

90-ųjų pradžioje tai buvo Beherit, Holy Hell / Unholy, Sataanic Evil, Impaled Nazarene, Barathrum, Diaboli ir taip toliau. 90-ųjų viduryje padaugėjo klavišiniai ir "noriu-būti-švedišku-pusiau-komerciniu" melodingo blacka, tačiau griežtas andergraundas taip pat egzistavo. Tiesiog dabar daugiau grupių išsileidžia. Gali pabandyti prisiminti, kiek mažų metalo įrašų firmų Suomijoje buvo anksčiau? Nedaug. Dabar turime Northern Heritage, Northern Sound, Embers, Shades of Autumn, Hostile Regression ir taip toliau (plius komercinės įrašų firmos, taip pat leidžiančios metalą). Vinilinių diskų gamyklų Suomijoje nustojo veikti prieš 90-ųjų vidurį, ir tada tapo daug sudėtingiau išleisti 7"ep'akus ir LP'akus. Su savo kita įrašų firma aš leidau vinilus nuo 95-ųjų ir per visus šiuos metus aš padėjęčiau ir patarinėčiau gal kokiems keliems tuzinams firmų ir grupių, kaip pasigaminti plokšteles užsienyje ir pasigabinti jas namo (į sąrašą įtraukiant bent keletą iš viršuje išvardintųjų firmų). Dabar, kai jau yra Suomijoje steigty įrašų "kompanijų", suomiškos grupės turi daugiau galimybių išsileisti savo įrašus ir taip būti pastebėtos. Tačiau ir šiandien nėra daug įrašų firmų, kurios leistų tikrai primityvią muziką.

- Dar daugiau, Clandestine Blaze ir Northern Heritage man primena kažkada Eronymous ir jo draugų bandytą puoselėti modelį, tik tavo atveju įvelgiu netgi daugiau racionalaus mąstymo. Atrodo taip, tarsi apie savo veiklą tu gali paaiškinti kiekvieną smulkmeną: kodėl taip, o ne kitaip viskas vyksta. Kodėl tai turi būti apribota tik maža elitine sfera. Ar tau neatrodo, kad tai tam tikra prasme utopiška? Ar užčiuopi paraleles tarp NH ir DSP, Helvete parduotuvės, Norsk Black Metal Mafijos prieš dešimtį metų?

- Tačiau Eronymousas taip pat sakė, kad bandė padaryti Mayhem didelę grupę. Buvo pasakyta, kad DSP bandė išsiplėsti, tačiau Eronymousas nebuvo labai geras verslininkas, taigi ji liko maža, skolinga pinigų savo grupėms ir panašiai... nors DSP išleido gerų įrašų ir atstovavo blackmetal taip, kaip man patinka.

- Akivaizdu, kad yra daugybė skirtumų, to net nereikia sakyti, tačiau aš norėčiau paklausti apie panašumus, kurių, manau, tarp jų veiklos tikrai yra...

- Manau, kad būtina reikia kažko, kas įrodytų tavo nuomonės teisingumą. Turime per daug grupių ir žmonių, kurie atrodo turį "ekstremistinį" požiūrį, bet pasirodo, kad iš tikrųjų jie nieko apie tai negali pasakyti. Taigi, ima atrodyti, kad jie yra visiškai pozeriai ar tipiškų masių pasekėjai, kurie niekada neturėjo savo tvirtos nuomonės. Jie tiesiog kažkuo tiki, nežinodami kodėl, kas natūraliai skatina juos kas kažkiek laiko pakeisti savo nuomonę. Dar viena priežastis yra amžius. Nenoriu pasakyti, kad penkiolikmetėiai negali nieko gero nuveikti, tačiau pavyzdžiai parodė, kad retai jiems tai trunka ilgiau nei keletą metų. Tuomet jie pereina prie kitų dalykų. Norvegijoje buvo gausybė jaunų vyrų, kuriančių muziką 90-ųjų pradžioje, o dabar jie teisinga savo ideologinius ir muzikinius pokyčius savo įprastu "mes iš to išaugome" mėšlu.

- Atrodo, jog DSP ir 90-ųjų pradžios Norvegijos blackmetal buvo itin šėtonų garbinantis veiklos tipas. Kaip sakė pats Eronymousas, jis yra tik ragulotojo tarnas. Tikėdami ar tik bandydami priversti mus galvoti, kad tiki konkrečiai egzistuojančiu šėtonu, jie tik parodė, kaip giliai turėjo būti įklimpe į krikščionišką mąstymo būdą. Juk nėra realiai egzistuojančio šėtono, nebent tikėtam krikščioniška religija ir jų dievu. Dabar, po dešimties metų, niekas Norvegijoje - nei naujieji scenos muzikantai, nei senieji "veteranai", neatrodo tuo tikį, taigi, kokias galime dabar iš to padaryti išvadas? Manau, kad laikas baigti vaikiškus žaidimus bei nesąmones ir būti tuo, kas vertinama realiaime gyvenime, o ne bandyti atlikinėti vaidmenis scenoje. Buvo bažnyčių deginimo, kitokių įtakojančių veiksmų, bei geros muzikos, taigi, esu dėkingas norvegams už jų įnašą į blackmetal judėjimą!

- Žmonės ieško lengvų ir patogių būdų savo pramogoms. Jos privalo būti pasauliniame tinkle (internete) ir pageidautina, kad galima būtų užsisakyti kredito kortelės pagalba. Jie iš tiesų nėra tam pasivertę. Jie nenori švaistyti laiko rašydamai laiškus, pirkdami pošto ženklus ir klijuodami juos ant vokų. Ar aš turėčiau laišyti užpakalius tokiems vartotojams? Ne! Ateityje aš pradėsiu dar labiau taikyti tokią sistemą, kad mano leidinių bus galima įsigyti tik iš manęs paties, ir nesuinteresuojų jų kitiems platintojams. Tokiu būdu įrašus mano adresu bus galima gauti ilgesnį laiko tarpą ir tie, kurie jų neįsigis, galės kaltinti tik save.

Būtų utopija manyti, kad gali būti keletas šimty ar netgi tūkstantis žmonių, besirodiančių tiesiogiai užsakinėti iš manęs. Bet tai ne priežastis, kodėl turėčiau imti suteikinti malonumą kitiems, nustodamas daryti visa juoda darbą. Northern Heritage yra dalis mano metodo, kaip suteikti (juodajam) metalui tokią kryptį, kokia jis, mano supratimu, turėtų vystytis, o tai reiškia, kad aš žaidžiu pagal savo sukurtas taisykles, o ne pagal masinės publikos lūkesčius. Grupės, leidžiančios plokšteles Northern Heritage, turėtų turėti gana panašų požiūrį į šiuos dalykus. Jei išgirsiu bent vieną verkiantį dėl to, kad įrašai labai prastai reklamuojami ar dėl to, kad nedaug plokštelių yra atspausa, kad jų nepastebėjo muzikiniuose spaudoje ir panašiai, būsiu pasirodęs išspardyti tokiems užpakalius! Aš labai pasitikiu grupėmis, kurių įrašus išleidau; aš jas laiku tarptautinio metalo andergraundo viršūne.

- Ar įsivaizduoji, kaip atrodytų tavo veikla, jei dabar būtų 90-iejų? Manau, kad būtų per daug sudėtinga veikti ir dirbti taip, kaip dabar. Pavieniams žmonėms buvo daug sudėtingiau steigti mažas įrašų firmas, o grupės buvo priverstos pasirašinėti sutartis su bent jau truputėlį žymesnėmis kompanijomis. Netgi išleisti paprasčiausią profesionaliai pagamintą demo juostą buvo didelis galvos skausmas! Prisimink Darkthrone ir Peaceville... Per dešimt metų pasiekė daugybę dalykų, dabar kiekvienas savo paties pastangomis gali pasiekti daug daugiau... Taigi, kokia būtų Clandestine Blaze, jei ji būtų egzistavusi 1991-aisiais?

- Aš pradėčiau leisti žiną dar 1992-aisiais. Jau tuomet man atsipyko komercinė metalo scenos pusė. Man labiau patiko pagrindis, kur viskas padaryta asmeniškai ir su jausmu. Tuomet atsirado vis daugiau ir daugiau grupių, kurios įprato įrašinėti demo juostas 24-ių takelių skaitmeninėse studijose, tai nurodydamas kaip patį svarbiausią komercinės sėkmės veiksnį. Ir vis daugiau ir daugiau žinų, kurie ėmė reklamuoti savo blizgų popierių ir dar galbūt spalvotus viršelius, bei kiek galima daugiau interviu ir recenzijų. Man vis dar labiau patinka gauti mažylį švietimo aparatą padaugintą žiną nei vieng iš tų didžiųjų žurnalų su nemokamu kompaktiniu disku (neįžeidinėju, chol!).

- 80-aisiais ir 90-ųjų pradžioje metalo grupėms tikrai buvo sudėtinga sudaryti leidybines sutartis. Tačiau tos, kurioms pavykdavo, dažnai tapdavo gana gerai žinomos. Šiomis dienomis gali įrašyti pilną kompaktinį diską, ir vargiai ar kas nors tai pastebės, kadangi yra tūkstančiai kitų grupių, darančių tą patį. Yra tiek daug standartinio blackmetal ir deathmetal, tokia gausybė grupių, "dirbliniai" bandančių pritraukti publikos dėmesį. Kiekvienas, turintis elektroninį pašta, žino, kaip neidomios grupės mėgsta skaitmeniniu būdu siuntinėti visiems savo šlamštą. Begalinis savęs garbinimas be jokių realių pasiekimų. Tai yra viena iš šiandieninės metalo scenos negalavimo priežasčių.

- Clandestine Blaze egzistavo 80-aisiais ar 90-ųjų pradžioje būtų buvę neįmanoma. Bet, jeigu ir būtų, sudaryti kokį nors sutartį albumui būtų buvusi didelė problema, galbūt neįmanomas dalykas. Tačiau kurtu lažybu, kad kasėtės būtų buvusios populiaros besikeičiančiųjų kasetėmis tarpe.

- Protingas pagrindimas. Ar kada pagalvojai, kad savo veikla galėtum įsitraukti į tam tikrą platesnio rango ekstremizmą, veikdamas per žmones, kurie klauso tavo muzikos bei NH leidinių, ir kurie remia tavo idėjas bei nori priklausyti šiai ideologinei aplinkai? Asmeniškai aš nematau dar vieno Norvegijos '93 tipo įvykių, tačiau kažkokių būdu tavo veikla verčia mane apie tai susimąstyti. Ligšiol joks kitas "blackmetal organizacijų" pasireiškimas, žinomas nuo 1993-ųjų, man nekėlė tokių minčių.

- Man nereikia pasekėjų. Man reikia žmonių, kurie patys būtų pakankamai stiprūs dirbti. Suformuoti organizaciją ir rasti prie jos prisijungiančių žmonių nesudaro problemų. Bet jie tik lauks, kad kažkas kitas padarys darbą už juos, tuo tarpu jie liks nuosalyje, norėdami tik pasidžiaugti pasiekimais, bet ne dirbti, kad juos pasiektų. Tai, kas nutinka, priklauso tik nuo kiekvieno iš mūsų. Žmonės linkę sėdėti savo patogiuose kėdėse ir galvoti, kad yra bereikšmiai (kas šiuo atveju yra tiesa), ir naudoja tai kaip pasiteisinimą, kad nieko nedarytų. Aš kiekvieną dieną vykdu misiją. Ką aš darau ir kaip aš gyvenu, tai jau yra pareiškimas kaip toks. Jis gali skirtis nuo to, ką daugelis kitų individų norėtų remti, tačiau mano gyvenimo būdas yra vienintelis man įmanomas kelias.

- Kaip ten bebūtų, tu pažymi, kad kuo mažiau žmonių

"We Must Secure Extinction Of
All The People And
Painful Death To The Children"
Re-Write The Fourteen Words!

priartės prie grupės ir įrašų firmos, tuo geriau. Ar nemanai, kad vieną dieną šis ratas gali peraugti tą proporciją, jei tik tavo veikla bus sukoncentruota ir laikysies tos pačios linijos? Noriu pasakyti, kad tarp pasilikimo pagrindyje ir išėjimo į platesnę publiką turėtų būti labai nežymė riba. Kiekvienam žmogui tai yra skirtinga. Tu apriboji savo leidinius dviem-trim šimtais kopijų, ir nesivargini pasidomėti, kiek iš tikro žmonių jais domisi, ir iš tikrųjų – galbūt yra daugiau nei trys šimtai žmonių, visiškai atsidavusių tavo idėjoms ir muzikai? Kokia tada išėitis? Tau jie nerūpi?

- Kuriant įrašų firmą, vienas sudėtingiausių momentų yra tada, kai ji tampa per daug didelė, kad būtų kaip papildomas užsiėmimas šalia nuolatinio darbo, tačiau per daug maža, kad būtų įmanoma mesti senąjį darbą ir visą laiką imti dirbti su firma. Yra daug firmų pavyzdžių, kurios atrodo esančios tokioje situacijoje. Arba jos tampa per didelės vienam vyrui, bet nepakankamai didelės, kad galima būtų priimti dirbti daugiau žmonių. Tai sąlygoja gaisrą leidyboje, užsakymų pristatyme ir panašiai. Kai kurios firmos verčia tave laukti duketuris mėnesius ar daugiau, netgi jei užsisakai tik keletą albumų iš jų sąrašo. Tai yra nesmonė.

Jei *Northern Heritage* duotų man pakankamai pinigų, kad iš tikrųjų galėčiau tai pavadinti tikru darbu, aš neatsisakyčiau. Tačiau dėl pinigų aš neparsidavinėsiu. Aš neiškeisiu to, kuo likiu tik tam, kad pasidaryčiau didelius pinigus.

Aš puikiai suprantu, kad *Clandestine Blaze*, taip pat kaip ir kitos *Northern Heritage* grupės, parduotų daugiau nei keletą šimtų vienetų. Jei kalbėsime apie albumus, esu įsitikinęs, kad išparduoti 2000-2500 ar net daugiau *Clandestine Blaze* diskų nesudarytų problemų. Su visai minimalia reklama ir iš esmės užsiminėjant mainais tik su visiškoms vietinėms reikšmės firmomis ir platintojais, antrasis albumas jau yra beveik visiškai išparduotas. Buvo atspausa trys šimtai plokštelių bei tūkstantis kompaktų – iš tikrųjų beveik 1100, nes gamyklos dažnai pristato daugiau kompaktinių diskų kopijų, nei jų užsakoma. Taigi, gaunasi jau 1400 kopijų... Jau kalbėjau apie tai, jog aš mieliau norėčiau, kad žmonės užsisakintų iš manęs, nei pačiam bandyti siusti įrašus į kiekvieną platinimo vietą, firmą ar parduotuvę, ko žmonės iš manęs tikisi.

Vinilų išsimainyti sunku. Jį brangu pagaminti, itin brangu siųsti, o žmonės bei daugelis firmų jo nevertina. Kai kurie niekšeliai tikisi, kad tu išmainysi keturis 7" ep'okus į vieną kompaktą, nors 7" ep'ą pagaminti atsieina brangiau nei cd! Net ir šiandien kai kas vertina plokštelę žemiau nei kompaktą, o tai yra visiškai absurdiška. Tokie veikėjai paprastai yra orientuoti į įprastą mąstymą: "kompaktus galima lengviau parduoti", "mažmeninė cd kaina yra didesnė nei vinilų" ir panašiai. Kompaktų kaina turi būti apie 12-15USD, o tai yra dviejų ar dviejų su puse 7" ep'ų vertė, nesvarbu, kaip į tai bežiūrėtum.

Su riboto tiražo leidiniais esu tokioje situacijoje, kai vienintelis sprendžiu, kur albumai turėtų nusėsti. Mieliau platinu juos žmonėms ir firmoms, kurie atrodo jų nusipelnę, nei nusileidžiu iki niekingų sandėrių su vidutiniškais įrašų firmomis ir platintojais.

Vinilų kaina netampa mažesnė, net jei pagamintumei didesnę kopijų skaičių. Tiesiog turėtum daugiau darbo juos visus išplatindamas. Didesniems kiekiams tinkamesnis formatas yra cd. Vinilas lieka fanatikams, o cd – visiems kitiems. Kai kurie albumai neleidžiami cd formatu, nes yra trumpi arba specialūs leidiniai. Galbūt vėliau surinksiu *Northern*

Heritage 7" ep'okus į vieną cd, bet kol kas dar to nepažadu. Tik kai kurie *Northern Heritage* įrašai yra "tik griežtai viniliniai", kurie niekada nebus perleisti jokia kita forma.

Ar man rūpi, jei kas nors negauna tam tikro leidinio? Jei aš tų chebrantų nepažįstu, kaip man tai gali rūpėti? Retai man žmonės rašo ir sako, kad negali rasti mano įrašų.

- Tavo simpatija vinilui taip pat verčia mane paklausti: ar tai korta ir būdas pasiekti senuosius metalo klausytojus, turinčius tokios muzikos patirties? Ar viso to tikslas susijęs su ypatingu vinilo skambesiu, o gal tai tiesiog dabartinės bendros vinilų atgaivinimo tendencijos dalis?

- Vinilas yra specialios muzikos formatas. Vienintelis būdas išsaugoti savo muziką tolimesiems ateičiai. Kai klausai muzikos, nesu griežtai nusistatęs dėl formato. Tai gali būti kasetė, vinilas ar kompaktinis diskas, tačiau, kai muziką leidžiu pats ar perku svarbius albumus, tuomet visuomet pirmenybę teikiu vinilams. Nemanau, kad vinilai kelia nostalgiją ir turėtų būti leidžiami senų prisiminimų atgaivinimui. Vinilas vis dar yra geras šiandieninės muzikos formatas.

Šiuo metu vinilui išleidžiama gausybė metalo, taip pat visokio plauko pusiau komercinių grupių, kurios galbūt įvelgia tame galimybe užsitarnauti pagarbą pagrindyje ar padaryti savo albumą "kolekcionierių taikiniumi" (koks kitu atveju jis taktis nebūtu). "Vinilinis blackmetal" vis dar skiriasi nuo kompaktų leidimo sferos. Kiekvienas susijęs su undergoundu turėtų tai pastebėti. Šių scenų klausytojai taip pat truputį skiriasi. Kompaktinių diskų sfera daug artimesnė mp3 bei internetiniams metalo netikėjimams, kuriems vinilo sfera niekuomet nebus artima.

- Tavo leidiniai nėra prabangiai ar sudėtingai sumaketuoti, tarytum pirdami mintį, kad estetiško blackmetal puse neturėtų reikauti daugiau nei minimalūs puošybos elementai. Tačiau manau, kad įmanoma diskus padaryti subtiliais ir tikrai patraukliais neprikisiant į juos nereikalingo šlamšto... yra galybė priemami, įvairių popierinių tipų, faktūrų... Ar ir toliau laikysiesi savo minimalistinės pozicijos?

- Žvelgiant į bemaž bet kurią metalo įrašų firmą pamatysi, kad jie naudoja spalvotus viršelius, dažnai gana prastus su pigiais kompiuteriniais photoshop'o efektais ir ryškios spalvomis. Iš undergoundo atkeliauja vis daugiau ir daugiau albumų, atrodančių kaip nukainuoti kompiuteriniai žaidimų viršeliai. Siaubingai nekenčiu naujos krypties, kai visuomet naudojami tie patys kompiuteriniai efektai. Daromi logotipai su reliefiniu efektu, padaroma taip, kad jie blizgėtų, pridėdant tam nuo pat pradžių ir vengti tapimo panašiu į visus kitus.

- Tu tvirtini, kad tau nė velnio nerūpi tavo šalis, tačiau tavo firmoje matau vien tik suomių grupes. Ar tai nesusię? Ar suomiškos blackmetal priklausu visiškai kitai kategorijai nei jos šalies piliečiai, grojantys blackmetal grupėse?

- Kalbėdamas apie šalį, turiu galvoje Suomijos valstybę. Suomijos politikus, valstybinę bažnyčią, žmones, kurie remia aukščiausiai išvardintus dalykus. Kaip tik jie ir kuria Suomijos valstybę. Jų vertybės ir įsitikinimai skiriasi nuo manųjų, ir daugiau atveju, ir mane galima būtų žiūrėti kaip į valstybės priešą. Puikiai žinau, kad šiandien metalinė muzika nebūtinai automatiškai yra antivisumeniška ir mizantropinė. Daugėja nacionalistų ir kitų gyvenimo mylėtojų, kurie didžiuojasi savo šalimis, myli savo rasę ar tautą neklusdami, kokia ji IS TIKRUJŲ yra ir ką ši šalis remia. Suomija yra tik krikščionybę mylinti, sionistus remianti, konservatyvi šiknaskylė, kuri

nedvejodama kiekvienam lankstosi, dalindama savo "nepriklausomybę", bei leidžia kiekvienam priimti sprendimus, prieštaraujančius konstitucinei teisei. Kaip, po galais, galima tokiose šalyse kaip ši būti patriotu ir nacionalistu? Man patinka Suomija kaip gabalėlis žemės. Būčiau pasirošęs nužudyti už tai, kas yra mano, bet, po perkūnais, neketinu daryti nieko, kad paremti savo priešus ir veikčiau Suomijos valstybės labui. Nebent, žinoma, taip gerokai pastūmėčiau savo paties tikslus.

Northern Heritage taip pat yra ir *Deathspell Omega*, grupė iš Prancūzijos. Firma neapsiriboja vien suomiškais grupėmis, tačiau aš vis dar mieliau remiu suomiškas grupes, nes: 1) yra daug tokių, kurios to nusipelnė; 2) Suomijoje be kalbos problemų lengviau bendrauti ir diskutuoti apie įvairius dalykus; 3) iš esmės gali gauti informacijos apie bet kurį veikėją iš kitų šalių ir pasidomėti, ar jie yra tokie, kokie tvirtina esą. Pozuoti ir apsimetinėti lengviau yra prieš tą asmenį, kai žinai, kad niekada jo pats nesusišiki. Juk gyvename mažoje šalyje, tad lengviau rasti grupių ir žmonių, kurie verti paramos ir neleis sau tavęs apgaudinėti.

- Provokacija: tu teigi, kad niekada nedarysi promocijos ir nereklamuoji *Northern Heritage*, tačiau gavau iš tavęs promocijinį paketą, o be to - kažkada klausei apie reklamų kainas mano žurnale. Nieko neturiu prieš, dar daugiau - reklama niekuomet nebuvo įdėta, bet, po galais - tu vis dėlto galvojai apie šiuos dalykus?

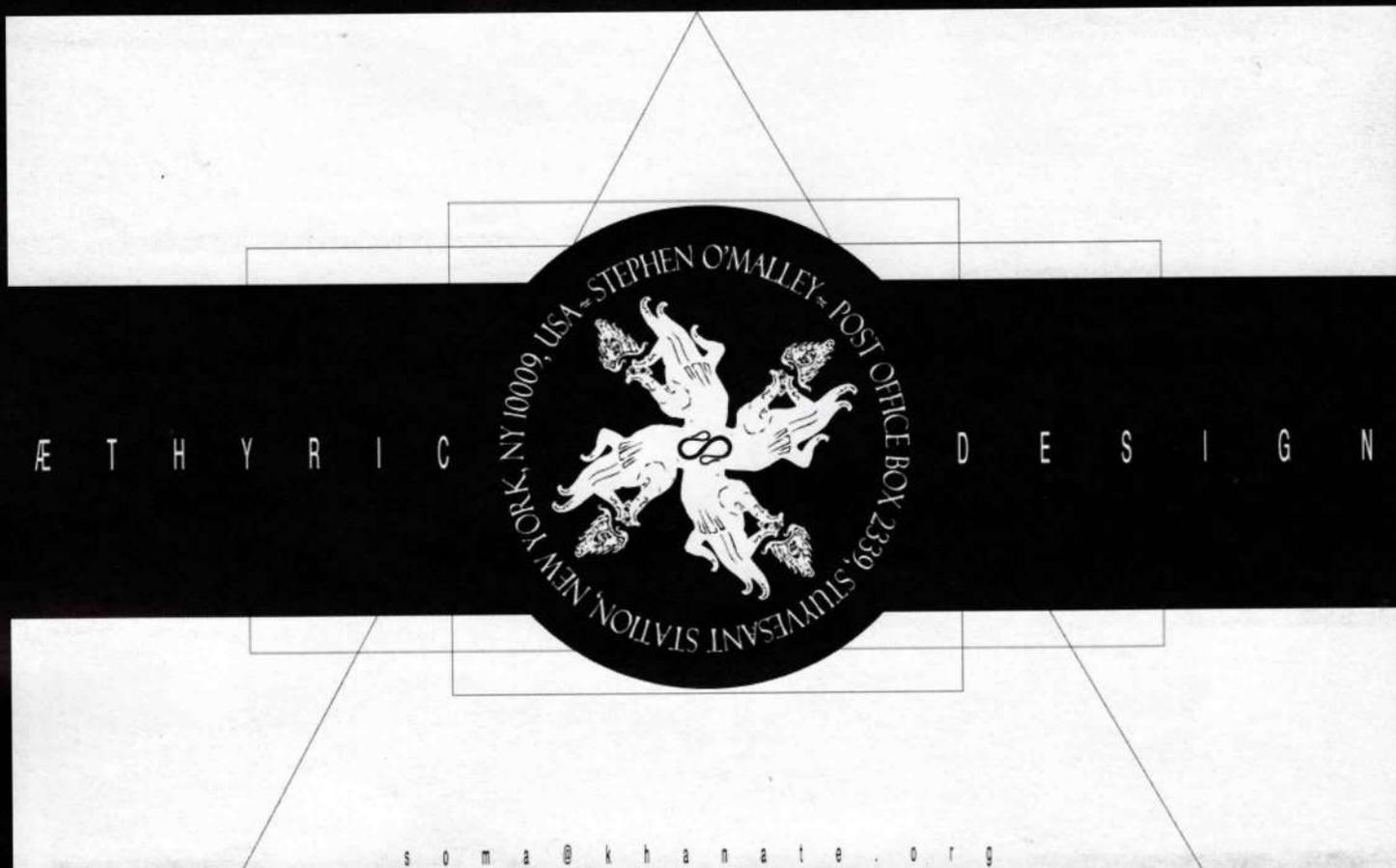
- Kartais reikalai pasikeičia. Tuo metu, kai tavęs klausiau apie reklamų kainas, *Ledo Takas* atrodė leidžiamas reguliariai (žinai retai kada reguliariai leidžiami), buvau tik ką išleidęs savo debiutinį albumą, ir nebuvo užmezgęs pakankamai ryšių. Maniau, kad jei mainai reklaminius plotus į produkciją, tai būtų lengvas ir santykinai pigus būdas paskleisti informaciją apie savo veiklą. Viena reklama buvo išspausdinta nemokamame suomiškame naujienlaiškyje, kadangi mokamos reklamos leisdavo jiems išleisti leidinį nemokamai, o jame taip pat buvo ir kelios *Northern Heritage* grupės. Taisyklė susidarė iš išimčių. Pagrindinė taisyklė yra nesvaityti laiko reklamoms, kadangi dauguma *Northern Heritage* albumų greitai išparduodami ir nebėra reikalo reklamuoti kažkokius ypatingus leidinius.

Aš spausdinu skrajukes ir naudoju panašius undergoundinius reklamos metodus, bet ne taip intensyviai.

Kalbant apie tavo gautą promocijinį paketą, kaip sakei klausimo pradžioje, tai turėtų būti provokacija, kadangi, manau, pats žinai, kodėl ji tau pasiūnčiau (taip aš pilnai atsimenu tą atvejį - red.). Skaitytojams paaiškinu, kad jų redaktorius lankėsi Suomijoje ir mes dalyvavome tame pačiame koncerte, tačiau dėl įvairių priežasčių aš su juo nesusišikiu ir nepakalbėjau. Vėliau pamaniau, kad turėjau tai padaryti. Kitame laiške aš įdėjau du paskutinius kompaktus. Tai buvo išimtis taisyklei. Buvo dar keletas tokių atvejų. Tačiau būtų beprasmiška kažkam rašyti ir prašyti produkcijos nemokamai. Aš nieko nesisiūsu, ypač tiems, kurie maldauja!

Dėl leidinių kreipkitės: *NH*, P.O. Box 21, 15141 Lahti, Finland, clandestineblaze@hotmail.com

Reguliarus paštu platinamos muzikos sąrašas atėis elektroniniu paštu, jei prisijungsite prie šios naujų grupės: www.egroups.com/group/NorthernHeritage

Mirties audra

Tadas Kazlauskas

Musta Surma įkurta 1997-aisiais, iširus

Crimson Evenfall. Ši grupė egzistavo nuo 1994-

ųjų iki 1997-ųjų, ir išleido tris black metalo

demo kasetes: Nocturnal Storms of Infinity

1996-aisiais, Winterheart 1997-ųjų pradžioje ir

Ad Inferos Ante Christum Natum 1997-ųjų

rudenį. Metų pabaigoje du grupės lyderiai

galiausiai suprato, kad jie turėtų pervadinti

projekta, nes trečiasis narys buvo išmestas iš

grupės, o jos muzikinis stilius įgavo čaižesnę ir

grėsmingesnę formą. Pirmieji Musta Surma

kūriniai įrašyti 1997-ųjų gruodį, o Demo 97

juosta išleista po mėnesio. Ji laikoma vienu iš

pačių geriausių pastarųjų metų

undergroundinių darbų. Iš tikrųjų aš ilgą laiką

nebuvo girdėjęs tokio pykčio ir tokio

jausmingumo. Muzikoje nėra jokių

intriguojančių siurprizų, bet jausmas čia labai

stiprus. Neapykantos, didybės ir karo jausmas.

Po metų, 1998-ųjų gruodį, buvo įrašytos trys

naujos dainos, ir vėl vaikinai pasirūpino jas

išleisti savo įėjomis. 1999-ųjų Riema mcd buvo

dar vienas labai svarbus jų žingsnis, parodant

savo išikimybę nuožiajam šiauriniam

juodmetaliui. Po to suomių duetas gavo

pasūlymų išleisti undergroundinių leidinių, ir to

pasekoje buvo pagimdytas bendras 7"ep su

kitais legendiniais ekstremistais Horna. Čia mes

detaliai kalbamės su Strigoj Mortu apie šį bei

tą. Dalis interviu buvo paimta per 2000-ųjų

rugsėjų Turku mieste vykusį West Coast

Holocaust festivalį, o kita dalis - po kurio laiko

elektroniniu paštu.

- Jūs akcentuojate senuosius skandinavų blackmetal dievus savo biografijoje, nurodydami juos kaip stilių, kuriuo groja ir Musta Surma. Ar šis palyginimas reiškia kelią, vedantį jus geresnės muzikos link, ar tik kryptį, siekimo objektą kaip tokį? Noriu patikslinti, kad jūs akla nesekate tomis grupėmis?

- Tai nusako mūsų muzikos kryptį, būdą, kaip kurti muziką ta pačia dvasia. Ne, mes nenorime būti kokios nors egzistuojančios grupės tikslu kopija. Bet be abejonės, norime skambėti šiaurietiško blackmetal dvasioje. Originalumas visada yra geras dalykas, tačiau blackmetal yra visų pirma tradicinis stilius. Manau, kad šie dalykai neprieštarauja vienas kitam.

- Riema mcd nėra naujausias jūsų įrašas šiai dienai?

- Ne, vinilinis splitas yra naujausias iš mūsų išleistas medžiagos.

- Taigi, tu ką tik pasakei, kad Riema skambesiu gerokai skiriasi nuo demo juostos ir nuo bendro 7"ep su Horna...

- Riema, lyginant su kitais įrašais, skamba visiškai kitaip. Ji buvo sumiksuta Tico-Tico studijoje. Bet, manau, kad ten miksuoti mūsų muziką nebuvo geras sumanymas. Manau, kad geriau patiems įrašinti muziką, o šiuo pakankamai gerą įrašinį įrangą mūsų muzikai įamžinti.

- Jūsų muzikos skambesys tapo švaresnis Riema'oje?

- Taip, daug švaresnis, bet nepakankamai gerai skamba mušamieji.

- Tu nelabai patenkintas įrašais?

- Dainos yra labai geros, bet skambesio kokybė ne per daug gera.

- Bet kodėl tada jūs nusprendėte eiti į Tico-Tico ir ten įrašinti?

- Tai buvo kitokia patirtis. Mes norėjome paeksperimentuoti miksuodami dainas Tico-Tico. Laikau tai mokymų įrašinti. Tačiau įrašų rezultatai nėra geri.

- Visur, kur mačiau ir skaičiau apie jūsų grupę, užfiksavau tai, kad ji yra labai labai undergroundinė. Jūsų įvaizdis ir taip toliau... jūs patys leidžiate ir platinote muziką...

- Mes turime porą platinimų, bet daugiausiai tai darome patys.

- Ar ir toliau laikysitės šio gryniojo black metalo požiūrio ir įvaizdžio?

- Absoliučiai. Galbūt mes ateityje įrašinėsim tik riboto tiražo darbus, ir galbūt darysime tik vinilinius įrašus.

- Apskritai, aš manau, kad žmonės yra pakankamai susidomėję Musta Surma ir atsiliepiamai apie visą jūsų kūrybą iki šiol yra gana geri...

- Taip, atsiliepiamai kol kas gana geri, bet, manau, kad už Suomijos ribų mes nepakankamai žinomi. Daugiausia mes pagarsėję Suomijoje, bet užsienio šalyse nesame tokie žymūs. Trupulį, bet ne per daugiausia.

- Bet kuriuo atveju jūsų muzika pakankamai gera ir greitai jus pasieks daugiau žmonių atsiliepiamų. O kas, jei didesnės įrašų kompanijos pasiūlytų jums kokį nors sandėrį? Ar dirbtumėte su jais, ar tiesiog toliau įrašinėtumėte patys ir išleidinėtumėte vinilines plakšteles?

- Manau, kad kol kas mes patys finansuojame savo veiklą, bet ateityje sudarysime sandėrį su kokia nors gera, tačiau nedidele firma. Mūsų muzika jiems turėtų labai patikti ir jie turėtų ją ypatingai domėtis. Ir būti labai undergroundiniai metalo fanais.

- Gal galėtum trupulį papasakoti apie Musta Surma ideologiją ir apie tai, ką jūs norite žmonėms pasakyti savo idejomis, nes visi jūsų dainų žodžiai yra suomiški...

- Žinau, kad nesupranti jų, bet kuriuo atveju...

- Aš suprantu jūsų grupės pavadinimą - Juodąjį Mirtis. Taip, teisingai... Manau, kad pirminis mūsų tikslas yra sutverti patį blogį ir įnešti lamsos į muziką. Tai mums yra svarbiausias dalykas. Ir, žinoma, skleistis antikrikščionišką dvasią. Visuose dainų žodžiuose yra tiesioginių išpuolių prieš krikščionybę. Tai yra tikrų tikriausias mūsų veidas.

- Aš kalbėjau su šio festivalio organizatoriais ir jie sakė, kad jūs negrojate gyvai. Kodėl? Ar dėl to, kad neturite dar vieno nario, ar tiesiog toks jūsų požiūris?

- Svarbiausia problema yra mūsų grupės sudėtis. Mūsų yra tik du. Mini albumo įrašė negalėjome rasti daugiau žmonių, kurie norėtų įrašyti tokią muziką. Niekada dar negrojame gyvai. Bet jei ateityje rasime tinkamą mūsų grupei asmenį, žinoma, grosime gyvai.

- Paskutiniui metu atrandū vis daugiau ir daugiau kietų suomiškų

mažesnių, tokių kaip Archgoat ir Sigillum Diaboli, nuo seniau.

- Taip, bet aš noriu pasakyti, kad suomių grupės paprastai būdavo linkę labiau melodingai, ne tokią blogio kupingą muziką. Man tai nebuvo labai gera muzika. O paskui aš atfodau Thyrae ir tavo grupę, kas mane gerokai nustebino. Neseniai įsitikinau, kad čia yra dar keletas grupių, tokių kaip Azaghal, Unhola... Taigi, kas nutiko, kodėl pasikeitė bendras muzikavimas? Kodėl norima groti labiau kupinus blogio ir brutalesnius gabalus?

- Yra keletas grupių, čia grojančių labai grubią ir žiaurią muziką. Bet jie tik dabar iškilo iki žinomumo lygio. Tačiau, manau, kad čia yra ir daug grojančių melodingą black metalą. Aršiausias yra Warloghe ir Horna, ir dar keletas kitų. Manau, kad kažkuriai žmonių daliai graži ir lengva muzika, persunkta melodingumo ir sintezatoriaus garsų, tapo nebepakeliama, todėl čia buvo suduotas atsakomasis smūgis nepaprastai grubiu ir žiauriu muzikos skambesiu.

- Aš pirmą kartą svečiuojusi Suomijoje, ir vaikščiodamas gatvėmis sulikau labai ramius draugiškai nusiteikusius žmones ir netgi čia, šiame renginyje, nė vienas neatrodo blogio pritvinkęs. Ar tai tik įvaizdis, ar jūs jaučiate tai viduje? Kaip tada jūs pajugiate sukurti tokią puikią aršią muziką?

- Suomiai yra gana laimingi, kai pakankamai išgeria... todėl tu nematai čia labai niūrių asmenų.

- Alkoholis daro juos laimesniais?

- Taip jau yra. Blāvūs jie yra labai niūrus.

- Tuomet, kas skatina jų blogį, kas skatina juos kurti black metalą, kas skatina tave kurti black metalą?

- Bet kuriuo atveju ne alkoholis. Muzikos priežastis yra dvasinis polėkis. Tai labai asmeniškias muzikos kūrimo būdas. Tai sunku paaiškinti keletu sakinių.

- Leisk paklausti keleto dalykų apie jūsų istoriją. Anksčiau tu grojai kitoje grupėje - Crimson..?

- Eventfall, tai buvo mano ankstesnė grupė, prieš Musta Surma.

- Ji negrojo tokio grubaus metalo, buvo melodingesnė?

- Tai taip pat buvo black metalas, tik kiek kitokio stiliaus. Trupulį švelnesnis ir trupulį melodingesnis, bet vis tiek pakankamai šurkštus.

Kai mes įrašėme trečiąją demo kasetę su Crimson Eventfall, mums pabodo groti sintezatoriumi, tai mums nebefiko. Užbaigėme ir su melodijomis. Geriausia tapo kurti tokią muziką, kokia ji yra dabar.

Bet vis tiek Crimson Eventfall buvo gera grupė, su trimis geromis demo kasetėmis, bet jos iš esmės buvo platinamos tik Suomijoje. Jos buvo geros.

- Thyrgimmras taip pat grojo šioje grupėje?

- Crimson Eventfall mes buvome trys nariai - aš, Thyrgimmras ir Kriegas, grojėjęs basine gitara. Bet jis (Kriegas) nesukūrė nė vienos dainos, taigi, mes ir Crimson Eventfall buvome pagrindiniai nariai.

- Kada pradėjai klausytis (juodojo) metalo? Kokia buvo tavo pradžia?

- Dabar man 28-eri, taigi, pradėjau 80-ųjų pradžioje; tokios grupės kaip Venom, Slayer ir taip toliau apėsdė mane. Žinoma, klausiau ir tradicinio metalo, kaip Iron Maiden ir taip toliau, bet Venom buvo pirmoji mano girdėta black metalo grupė. Aš esu senosios mokyklos atstovas šiame undergrounde.

- O Thyrgimmras, ar jis irgi tokio amžiaus?

- Jam taip pat 28-eri. Mes esame pakankamai sena grupė.

- Jūs nepausdinat savo dainų tekstų bukletuose...

- Iš tikrųjų, bijau, kad mes suklydome Riema'oje, galiausiai neišpausdinę dainų žodžių. Mes norėjome, kad viršelis būtų labai paprastas ir dėl to tekstų neįtraukėme.

- Aš ką tik atsiminiau, kad jūsų septynių colių plakštelė turėjo tekstus...

- ...ir demo buvo su tekstais.

- Ar šios trys jūsų dainos yra naujausias?

- Ne, kaip žinai, mes išleidome splitą, o praėjus mėnesį mes įrašėme vieną dainą End All Life Productions...

- Rinktiniam albumui?

- Taip, tiesa. Tai visiškai nauja daina, ir ypatinga. Žodžiai ten angliški. Ateityje kursime tik suomiškias tekstus. Bet tai tas ypatingas atvejis, nes tai mūsų pirmoji lela daina. Ji nepanaši ir nesiderina prie visų kitų dainų, taigi, ji gerai tinka kompeliacijai. Bet kuriuo atveju tai nėra bloga daina, tik trupulį kitokia. Jau turime sukūrę dar septynias dainas ir, manau, kad jos pakankamai geros. Bet mes dar nežinome, kas jas išleis. Mes turime gauti labai gerą pasiūlymą iš kokių nors pažeminių firmų, bet turime pakankamai įrašinėjimo aparatūros, todėl dėl pinigų įrašinėjimui nesukame sau galvos. Mes galime šias dainas įrašinti patogiai atspalaidavę, o tada nuspresti, koks yra geriausias būdas jas išleisti.

- Gal galėtumėte pasakyti, kokios firmos yra susidomėjusios Musta Surma?

- Negaliu pasakyti. Keletas pakankamai tinkančių mums firmų.

- Grižtant prie jūsų patirties undergrounde, gal galėtum išdėstyti Musta Surma grupės filosofiją ir tai, ką tu tikiesi tuo pasiekti? Noriu pasakyti, kad ne tiek jau daug 28-ųjų metų metalistų vis dar tęsia kovą vien tik siekdami būti pagarbos verta radikalia undergroundine grupe. Tarkim, jūs pradėjote rimtai groti 1994-aisiais, būdami 22-ųjų, tiesa? Ir po šešerių metų toliau rašote muziką, įrašinate ir leidžiate įrašus tik savo pačių malonumui. Tai taip nepanašu į komerciškai nusiteikusio metalo muzikantus, kurie šiais laikais tiesiog drasko meno šerdį. Man labai įdomu, kaip jūs aiškinate tokį savo požiūrį...

- Filosofija turi du tikslus: muzikinę savo pačių kūrybingumo patenkinimo išraišką ir satanizmas. Mes visada jautėme poreikį kurti tamsią, atmosferinę muziką, o Musta Surma (ir buvusioji prieš MS - Crimson Eventfall) yra puikus būdas tai daryti. Kadangi satanizmas yra mūsų gyvenimo būdas, natūralu reikšti save per blackmetal ir skleistis antikrikščionišką požiūrį. Mes abu grojome daugelyje grupių prieš Musta Surma, bet priežastis, kodėl Musta Surma po daugelio metų vis dar gyva ir laikosi jų pačių tikslų, yra aiški. Jei esi 100% paniręs į tai, ką darai, nesvarbu, kokias kiekias tai perkama, arba kokia yra visuotinė kryptis.

- Taip pat tvirtini, kad neturite problemų įrašinėdami muziką, kad ir patys galite tai visiškai puikiai daryti. Jums toip pat nereikia

įrašę kompanijos ar žmonių, kurie jus stumtų į priekį. Bet tuomet, kas jus skatina visa tai tęsti, kur slypi visa ko stimulatorius? Ar po kokių 6 metų įsivaizduoji Musta Surma vis dar tokią pat, leidžiančią vinilus robotais kiekiais? Ar tokia situacija tave pakankamai tenkina ir ar gerai įautiesi, tarsi išleistum iš savęs viską, ką norėtum išleisti per muziką?

- Tai mums svarbu, kurdami muziką esame nepriklausomi ir galime skirti tam pakankamai laiko, dirbdami be jokių dienotvarkių. Mes turime visas galimybes įrašinėti ir išleisti savo meną. Tokiu būdu mes tai darėme anksčiau, bet, jei rastysi galimybė bendradarbiauti su firmomis, turinčiomis tuos pačius tikslus, kodėl gi to nepadarai. Didelė komercinė sėkmė tikrai nėra mūsų tikslas, abu mes turime darbus, kuriuose uždirbame pakankamai pinigų pragyvenimui ir tokia situacija mus tenkina, taigi tokiu būdu aš galiu viską įgyvendinti. Dėl muzikos stiliaus, jei kartais mes užsinerime grofi truputį kitokiu stiliumi, tai galime padaryti ne kaip Musta Surma, o kaip kitas muzikinis projektas.

- Jūs aiškiai išsakote tam tikrą požiūrį – karą prieš krikščionybę. Išraiškos būdas, jūsų pateikimas man visiškai priimtinas. Bet sutik, kad 200 lp kopijų ar panašiai yra groudžiai menkas idėjų padauginimas ir išplatinimas, ir tik visiškai maža dalis taip vadinamos "visuomenės" gali patirti tiesioginį jūsų manifestacijos poveikį. Kaip į tai reaguojate? Ar tai tave tenkina? Ar šis karas yra labiau panašus į karą jūsų ir jums artimų žmonių viduje, kitais žodžiais tariant, simbolinis karas?

- Manau, kad komercija black metalu nėra grausiausias būdas pagreitinti karą prieš krikščionybę. Komerciskumas grauna fikėjimą – tą galime pamatyti daugelyje dalykų, taip pat ir krikščionybėje. Hmm... atrodo, yra čia ir šioks toks pranašumas, cha!

Antikrikščioniškas black metalo požiūris taškas: dainos yra labiau panašios į himnus tikintiesiems, kurie palaiko jų fikėjimą, o kadangi esame priversti kiekvieną dieną matyti krikščionybės kvailumo pasekmes tokioje šalyje kaip Suomija, muzika yra savitas būdas išreikšti tą nusivylimą ir neapykantą. Tačiau nieko nereikėtų, jei žinantume apie antikrikščionybę ir nieko daugiau dėl to nedarytume. Visuomenėje tai, ką žmonės labiausiai vertina ir kas daro įtaką jų mąstymui, yra patiko individo gyvenimo būdas, ir tai, kaip tu įrodai savo nuomonę apie krikščionybės absurdiškumą.

- Jei jūsų pagrindinis tikslas yra kova su viena labiausiai kultivuojamų religijų, manau, kad turite turėti rimtą priežastį jos nekęsti. Tai kokio nors jūsų asmeninio patirtis, ar tik bendra tautos, jos žmonių kėlimo, akių atvėrimo pasekmė?

- Kadangi gyvename mažame miestelyje, kuris labai įtakotas krikščionybės, nesunku rasti priežasčių jos nekęsti. Užkniso stebėti, kaip giliai paskendę meluose ir krikščioniškose tradicijose gyvena dauguma vietinių žmonių, o kasdieniame gyvenime negali būti pakankamai nepriklausomas nuo jų visuomenės. Viliames, kad situacija pagerės su jaunesniaja karta, kuri mąsto savomis smegenimis.

- Ar manai, kad krikščionybė netrukus žlugęs? Ar tai įvyks tolimesnėje perspektyvoje? Kaip įsivaizduoji tą žlugimą? Tiesą, dėl Suomijos – ar šis užkrotas iš tiesų taip plačiai paplitęs jūsų šalyje?

- Nelaimė, mūsų gyvenimo laikotarpį žlugimas iki galo neįvyks, kadangi tai yra labai gilios jaugės tradicijose. Bet apskritai bažnyčia

yra daug silpnesnė, jei palygintume su situacija prieš porą šimtmečių; šiomis dienomis niekas negali būti sudegintas kaip ragana dėl religinio požiūrio. Be abejonės, progresas tęsiasi ir mes galime jį paspartinti. Kaip ir sakiau, tai giliai išiskaniję Suomijos visuomenėje, ypač provincijose.

- Nežinau, ar skaitei *Lords of Chaos* antologiją, bet vienas iš krikščioniškųjų šventųjų ten labai įdomiai aiškina satanistų bei antikrikščioniškųjų andergraundo prorrūkį: atseit visos grupės ir organizacijos yra arčiau bažnyčios nei ateistai, tiesiog neįgiję bet kokį religingumą. Jis sako, kad tokiu būdu (keikdami, nuvainikuodami, burnodami prieš dievą, padėginėdami ir, galiausiai, žudydami) mes remiame krikščionybę, kitaip išreikiame save religiniu būdu. Iš fikrųjų, tokios grupės kaip jūsų kartoja kristaus ir krikščionybės vardus daug dažniau nei paprastas pilietis, kuris galvoja, kad priklauso krikščioniškajai visuomenei, bet iš tikrųjų bažnyčia jam nedaug terūpi. Tavo komentaras.

- Taip, turiu pasakyti, kad iš dalies jis teisus, iš dalies ne. Visuomenėje, šie kraštutiniai būdai daugelio žmonių akyse yra daugiau anarchiški nei racionalūs dalykai ir priverčia juos pagalvoti, kad antikrikščionybė yra labiau pamišęs dalykas nei krikščionybė. O tai apverčia dalykus aukštyje kojomis, kadangi PROTAS atskiria satanizmą nuo krikščionybės. Aš suprantu šių veiksmų vertę labiau kaip įspėjimą apie krikščionybei artėjančius prastus laikus ir labiau daromus dėl individualaus malonumo, nei kaip bandymą pakeisti pilietinį sąmonę apie krikščionybę. Racionalūs argumentai yra įvairinteliai tikrieji ir patys efektingiausi ginklai prieš krikščionybę.

Tačiau kitą vertus, atrodo, kad jis įsivaizduoja, kad antikrikščioniškasis judėjimas tėra opozicija bažnyčiai – jis visiškai klysta. Pavyzdžiui, satanizmui, kad jis egzistuoja, visai nereikia krikščionybės, o krikščionybei visada reikia kažkokios egzistuojančios "baisios" priešpriešinės jėgos. Bažnyčia leidžia rinktis tarp dviejų alternatyvų: "dangaus" ir "pragaros", tačiau, jei tikrosios alternatyvos yra tamystė religijai ir savo pačių valiai, koks sveiko proto žmogus rinksis pirmąją iš jų?

Satanizmas yra visiškai individuali ideologija, tačiau, kadangi krikščionybė trūkdo mūsų gyvenimą čia, mes privalome kažką daryti.

- Jei dėl kažko kovojate, vadinasi, tikiesi geresnio rytojau; tada, kai prieš ką kovojate, bus nugalėta. Tačiau kas sekty tuomet, jei krikščionybė žlugtų? Manai, kad mūsų gyvenimas taip jau labai pasikeistų?

- Kaip jau sakiau, tai yra dar ilgą laiką truksiantis procesas ir mano gyvenimo utopija, tačiau jis nuolat vystosi priekin. Taip, aš manau, kad blogiausia yra tai, jog krikščionybė paskleidė čia dvasinę vergystę, savo pačių valios žmonėse trūkumą. Štai dėl ko evoliucija stabdoma. Aš įsivaizduočiau normalų gyvenimą kaip daug lengvesnį, nes krikščionių požiūris čia į kitus paprastai yra paniekiamas, o jie užima svarbiausias pareigas visuomenėje. Suomijos bažnyčia yra siaubingai turtinga ir turi daug turto ir nuosavybės (kaip ironiška – vargšų globotoja), kuriuos būtų galima panaudoti daug racionaliau.

Musta Surma, c/o Strigai Mort, Murtolanmutka 46, 85630 Sarjanahde, Nivala, Finland, ajar@na.netpl.fi, www.geocities.com/SunsetStrip/Studio/6983

Naujoji vienatvė

CANAAN

Yury's Arkadinas

Canaan - tai fizinio ir protinio pykčio transportas. Kai prieš kelis metus aš pirmą kartą išgirdau Blue Fire, negalėjau iš savo sąmonės išmesti to vienišumo ir beviliškumo, kuris vaidino didžiulį vaidmenį albumo manifestacijose. Tarsi tragiška graikų literatūra, tai padidina skausmą tuo, kad jis pajaučiamas dar iš anksto, tada užaštrinamas, ir galiausiai išleidžiamas atgal. Atmosfera tampa artima katarsinei, tačiau ji mirtina nepasiruošusiems.

Tai man atrodo kaip nelaimės analizė ir mistifikacija (nesiryžčiau panaudoti žodžio 'garbinimas'), tačiau aš neįsivaizduoju šios muzikos klausymosi esant trapiai ar sujauktai sąmonės būsenai. Tai būtų virš visko. Canaan muzika yra santykinai paprasta, bet ji tokia tik žvelgiant paviršutiniškai; nes viduje yra bedugnis vandenynas, kurio bangos yra begalinės, ir tik pats drąsiausias jūreivis žino, kas slepiasi giliai po vandeniu. Aš susisiekiu su kai visada aktyviu Mauro Berchiu, kad padiskutuotume apie jo muzikinį projektą, eksperimentinę muziką, muzikos estetiką ir dar apie daug ką. Sekite paskui mane į atviras įščias...

- Sveikas, Mauro. Aš pirmiausia norėčiau paklausti, kaip tu pirmą sykį įsitraukėi į muzikos kūrimą? Pavyzdžiui, koks buvo tavo pirmas susidūrimas, kūrant ir įrašinėjant savo paties dainas? Ar tu visada buvai įsitikinęs, kad gali groti ir varžylis su kitais kaip unikali ir originali asmenybė, koks kad dabar esi pagrindinio scenoje? Ar galėtai praaišyti numatyti, kad užsiimsi tokia veikla, kurią dabar vystai?

- Geras klausimas. Kiek aš pamenu, stimulus man pačiam groti muzik! atsirado su Celtic Frost'ų *To Mega Therion*. Šis albumas patraukė mano dėmesį kaip paties, kūrant ir įrašinėjant: ar iš tikro įmanoma kurti tokią muziką? Tačiau ta mano aistra ilgą laiką buvo užgnaužta viduje, kol aš nesuradau žmonių, su kuriais galėčiau groti. Prieš tai (iki 1992 metų spalio) aš vienas niekada nebūdžiau eksperimentuoti įrašinėjant muzikos, nes aš laikiau (ir vis tebelaikau) grupę kaip asmenų, prisidedančių prie bendro reikalo, visumą. Aš pernelyg nesizaviu vieno žmogaus grupėmis, nes manau, kad kūryba kokiu nors būdu turi būti įvertinama dar kieno nors, kieno prolas ir mąstymas panašus į tavo, idant išvengtų kartojimosi ir arrogancijos pertekliaus. O kas dėl mūsų muzikos kilmės, tai visa, ką galiu pasakyti, yra tai, kad mes niekada nieko

neplanuojame. Kai pradėjome groti su Ros Algheti, pati muzika paprasčiausiai tokia išėjo, tas pats vyksai ir su Canaan: kai mes susirenkame pagroti, leidžiame muzikai tekėti laisvai, iš net įrašinėjant studijoje, improvizacija ir visiškai laisvė keičiant bei pertvarkant dainos vaidiną labai svarbų vaidmenį.

- Įdomu tai, kad jūs parinkote grupę Canaan vardą, turint galvoje jo istoriškai religinius aspektus. Kanaanas, kaip žinia, visų pirma buvo paminėtas senajame testamente, kaip pietvakarių Azijos žemė, kur gyveno tauta, žinoma kananiečių vardu. Atrodo, kad jie išpažino primityvią religiją, ir garbino tokias dievybes kaip Baalas (dar žinoma kaip Baalzebubas) ir Ashtoreth, kol jie nebuvo asimiliuoti hebrajų. Kaip išėjo, kad jūs išsirinkote šį pavadinimą? Ar ši istorinė paralelė tokiu būdu buvo sąmoningai pasirinkta?

- Aš pilnai žinojau apie religines implikacijas, kai nusprendžiau pasirinkti Canaan kaip mūsų pavadinimą. Tačiau, pasirinkimas buvo labiau įtakotas mano aistros gerai žinomai Vokietijos psichodelinei grupei Amon Duul II, kurios viena iš dainų buvo pavadinata Canaan. Canaan neturi NIEKO bendro su tuo vėžiu, kuris vadinamas religija, ir net jei šis pasirinkimas gali būti laikomas

klaidinančiu, aš dėl to per daug nesirūpinu....

- Aš žinau, kad tu Mauro apskritai labai domiesi eksperimentine muzika. Prisimink, kaip tu atradai eksperimentinę ar avangardinę srovę? Kokia buvo tavo pirmoji reakcija?

- Pirmieji industrinės muzikos pavyzdžiai, su kuriais aš susidūriau, buvo ankstyvieji Sigillum S darbai - tai yra maždaug 1986-1987 metai. Kadangi ligi lo meta buvau klausęs bene tik "metalo", tai pamenu, kad buvo sunkumų susikoncentruojant dėmesį į tokią besiskiriančią "muziką" ir kita stilišnią priėjimą, nes buvau pratęs klausyti muzikos, atliktos tinkamai instrumentais, ir galy gale - vokalines. Tačiau gera muzika lieka gera muzika, kad ir kaip ji būtų grojama, taigi neišvengia trukus aš įsimylėjau tamsią ambientinę, industrinę bei jėgos elektronikos (power electronics) muziką. Jos įvertinimo, suvokimo, pagėmimo, analizavimo procesas per mano gyvenimą keitėsi (patirėsi yra viskas...), tačiau vienintelis dalykas, kurio aš visada ieškau muzikoje, yra atitinkamas neigiamas kabilumas. Kai muzika sukuria sąsają su mano sąmone, tampa nebesvarbu, ar tai popas, ar tamsi muzika, metalas ar industrija. Gera muzika yra gera muzika. Viskas.

- Man įspūdi daro tai, kad Canaan kol kas vienodai dalina savo gabalus į eksperimentinius ir melodingus, instrumentinius ir vokalius. Ar jūs kada nors atleityje bandysite eksperimentuoti apjungiant tuos stilius? Ar jums labiau patinka laikytis linija užbrėžtų skirtingumų tarp vieno ir kito, taip tarsi pabrėžiant minėtą "grynumo" jausmą?

- Aš nežinau, ką mes darysime atleityje. Netikrumas vaidina labai svarbų vaidmenį grupėje Canaan, ir dabar aš negaliu pasakyti, kad mes darysime taip, o ne kitaip, kas mažų mažiausia yra pakankamai stimuliuojantis dalykas.... Mūsų naujajame albume *Brand New Babylon* (kurio įrašinėjimas baigėsi balandį) yra daina, sujungianti tuos du komponentus, tačiau aš jos nedainuoju, nes mes panaudojame indiško tipo vokalą ir pritaikėme jį prie tamsaus monotoniško fono. Gavosi gražus rezultatas....

- Ar tu dabar patenkintas *Brand New Babylon*? Kokie tavo galutiniai įspūdžiai?

- Manau, kad *Brand New Babylon* yra geriausias mūsų albumas, ne tik išleidimo prasme, bet taip pat ir mūsų keturių tarpusavio bendravimo - savigalos prasme. Mes pamatė baigiami pasiekti labai didelį tarpusavio bendradarbiavimo lygį, ir grupė tampa būtent tuo, kuo mes ją norime padaryti: uždaru žmonių, vedamų panašiu požiūriu, norų ir reikmių, ratu. Manau, jog šis aspektas atspindi mūsų grojimą, o naujas kompaktas siūlo naujus svarbos lygius. Kai kurie žmonės, kurie jo jau klausė, teigia, kad tai yra dar labiau "komerciška" muzika nei iki šiol; kai kas ją netgi pavadino "popu" (kod ir ką šis terminas galėtų reikšti). Viskas, ką aš galiu pasakyti yra tai, kad kompaktas NUOSTABIAI atspindi dabartinę mūsų dvasinę būseną..... Ir kad mes jau esame LABAI patenkinti.....

- Kaip gavosi, kad *Prophecy Productions* taipogi dalyvavo išleidžiant šį albumą? Ar jūs santykinai su jais buvo teigiami?

- Aš visada gerbiau *Prophecy* - viena iš nedaugelio firmų išlaikanti gerą kokybę standartą ir pratingą požiūrį į muzikos "biznį" (jei toks yra). *Martinas* buvo didelis Canaan fanas, ir kai mes kalbėjome apie galimybę išleisti trečiąjį Canaan cd su *Prophecy*, jis iš karto susidomėjo šia idėja. Mes neturėjome problemų randant abiems priimtiną sprendimą - verčiau palaukim ir požiūrėkim, kas bus toliau.

- Grynumas, arba apsisvalymas, atrodo grupėje vaidina labai didelį vaidmenį. Ar būtų teisinga daryti tokią išvadą? Kokio svarbumo vaidmenį atlieka ši koncepcija?

- Tai absoliučiai fundamentalus dalykas. Apsivalymas ir saugojimas nuo sutepančio dvasinio dekadanso kenksmingų išnykimų yra mums visiems labai svarbus konceptas. Būdas, kuriuo aš pasiekiu šį "apsivalymą" (jei iš viso pasiekiu), saugo mane nuo išorinių stimulių, sukurdamas skydą apie mane. Grupė yra bene stipriausias, tačiau ir kiti yra pakankamai svarbūs. Grupė gali būti laikoma tarsi saviegzorcizmo ritualas, kurį mes atliekame, kad iškrauti neigiamąją, išvalyti mus veikiančius nuodus, apsisvalyti nuo ligų, išlaikyti koncentruotą mąstymą, apvalyti mus pačius. Matai, Canaan nėra vien tik grupė, ir aš abejoju, ar galėčiau geriau paaiškinti šitą koncepsiją. Aš groju ne dėl "malonumo", bet dėl to, kad privalau groti.....

- Suvokiant įsų muziką, sakyk, kiek tas procesas yra spontaniškas? Apskritai, koks yra bendradarbiavimo lygis, kuriant Canaan muziką? Ar būna taip, kad jūs iš anksto kuriate muziką savo sąmonėje, galbūt atrinkdami savo sapnų aspektus, o tada bandote juos paversti garsais?

- Manau, kad iš dalies jį tai atsakiau anksčiau. Mes visi keturi prisidedame kuriant ir aranžuojant muziką, kai tuo tarpu aš vienintelis esu atsakingas už koncepsijų ir tekstų temas. Gana dažnai vienas iš mūsų (paprastai aš arba *Matteo*) ateiname į repetitijas tik su keliomis idėjomis, rifaais ar harmonijomis. Tada mes kartu jas vystome ir kaitaliojame, kol pirminis branduolys būna paruoštas. Po to bet kas gali atsilikti, ir daugelis mūsų dainų galutinę versiją (tą, kurią galite klausyti kompaktuose) pasiekė tik po galutinio mikširavimo proceso. Tai yra vienas bene keisčiausių dalykų mano gyvenime. Žinau, kad MUZIKA jau plaukioja aplink mane savo galutinę formą - ir kad tai tik pačiupimo ar užsaldymo ar kėlio noro įreminimo klausimas. Kartais aš jaučiu, kad esu vien tik priemonė perkelti energiją - tai ne Canaan kuria ir groja muziką, bet veikia MUZIKA, grojanti Canaan'ais kaip nesąmoningų instrumentu. Patikėk, tai vienas iš stipriausių pojūčių, kuriuos gali patirti.

- Pajūts turėti būti dar reikšmingesnis koncertiniame grupės ir klausytojų santykiu, kaip daug kas sako ir rašo. Ar Canaan kada nors grojo gyvai? Kokios tavo mintys apie tokios muzikos perfeitimą koncerto metu?

- Mmm, aš nesu labai didelis gyvų pasirodymų mėgėjas. Canaan niekada negrojo gyvai, ir aš abejoju, ar mes kada nors tai išbandysime. Ramybė vaidina labai didelį vaidmenį tame, ką mes darome, ir aš nemanau, kad mes galėtume atkurti būtiną atmosferą grojant žiūrovams, kurių muzikos priėmimas dar nėra garantuotas. Aš paprastai nekenčiu koncertų, ypač kai žmonės susirenka tik "pasilinksinti" - jie dažniausiai virsta žmonių grūstimi, kas mane tiesiog pykina. Aš sutikčiau pagroti tik linkamoje vietoje su tinkamais žmonėmis tinkamomis aplinkybėmis - kombinacija, kuri vargu ar kada nors susidarys. Mums taip pat galėtų kilti ir šiek tiek techninių problemų, bet svarbiausia, mes neapsiejam būtinybės groti prieš publiką - mes grojame daugiausia savo pačių pasitenkinimui.....

- Jūsų dabartiniai ir buvę darbai tai šen tai ten buvo lyginami su kita italų grupė *Monumentum*. Ar jauti kokį nors nacionalinį, galbūt dvasinį ryšį su jais? Ar jūs vis dar gaunate šiltų atsiliepimų iš žmonių, kurie girdejo ir negali pamiršti apie Ras Algheti?

- Vienintelis ryšio tarp mūsų ir jų, kurį aš galiu pastebėti, aspektas yra faktas, kad buvęs *Monumentum* narys *Anthony Dumanas* nuo 1996 metų yra mūsų bosistas. Tai yra vienintelė sąsaja. Nacionalinį ryšį? Atsiprašau, tačiau nacionalizmo sąvoka man nieka nereiškia. O dėl Ras Algheti, tai mes vis dar sulaukiame dėmesio iš nemažai žmonių - juk buvome vienintelė tikra doom metalo grupė, kada nors egzistavusi Italijoje. Ypatingai ribotas (100 kopijų) mūsų demo juostos perleidimas cd-r pavidalu buvo iškeptas mažiau nei prieš savaitę, kaip to tebesitęsiančio susidomėjimo liudijimas.

- Idomu, kad tu paminėjai Canaan kaip doom grupę. Populiariu supratimu, paprastai yra du doom kolektyvų tipai: tokios grupės kaip *Serenity* ar *Cathedral*, kurios groja sunkią, *Black Sabbath* įtakotą muziką, ir tokios grupės kaip *Thergothon* ar *Evoken*, kurios įpina dū ir death metalo elementų. Kaip Canaan įtelpa į kurią nors formą?

- Ras Algheti tikrai buvo doom grupė, bet aš nemanau, kad Canaan turi daug bendro su būtent šiuo stiliumi (kuris, tarp kitko, vis dar yra vienas iš mano mėgstamiausių.....)

- Kad ir ką besakytumėte apie Canaan, neginčijama yra tai, kad muzika yra tamsi. Iš tikrųjų, labai tamsi. Kaip tu manai,

kas tame iš esmės pastūmėjo kurti tokią tamsią muziką, kokią tu šiandien kuri? Kas tokio viliojančio gali būti melancholijoje ir tragiškose temose, priešpastatytose džiaugsmingai ir šventinei populiaris (kurios yra dauguma) muzikos prigimčiai? Ar manai, kad tragiškas bei negatyvumas muzikoje turi daugiau tiesioginių sąsajų su realybe, kad daugiau "tiesos" galima rasti neigiamose, o ne teigiamose emocijose?

- Žinant mano nervų sistemą, neigiami jausmai visada ją veikė stipriau negu teigiami. Mano būties pusiausvyra veda prie jų. Mano esama patirtis veda prie jų. Mano buvimas neigiamų žmogumi yra neginčijamas faktas, o nesėkmė buvo, yra ir bus pastovi tarsi konstanta. Aš esu patyręs pakankamai neigiamų dalykų savo gyvenime, sludijose, darbuose, žmogiškuose santykiuose. Canaan muzika yra tamsi todėl, kad mes visi tokie esame. Kiti žmonės garbina, analizuoja ar sukonzentruoja savo paslangas į teigiamas gyvenimo puses: jiems gerai, jei tiklota sekasi. Aš turiu kitus fisklus ir poreikius, ir lies' sakant, aš negaliu matyti nieko ypatingai džiugaus visame tame, kas mane supa, nei kokios nors priežasties, kad būtų galima garbinti tai, kas vyksta. Žmonių spiečius baigia iščiulpti žemės matimos resursus, ir mes visi kryptame link sunykimo... Matai, aš niešėkš TIESOS, nes ji turi per daug veidų - po vieng kiekvienam žmogiškam vabzdžiui. Aš esu tik savo paties lėto puvimo ir lėto džiūvimo liudininkas: nusivylimas landžia sąmoningai likti, ir aš mažai ką galiu padaryti, kaip tik bandyti išvengti kiek galima daugiau spąstų.

- Tai tu netiki, kad egzistuoja tiesa, su kuria kiekvienas iš mūsų gali sutikti?

- Ne. Kas gerai man, gali būti blogai tau, ir atvirkščiai.

- Aš kalbėjau su keliais žmonėmis, kurie primygtinai teigė, kad muzika yra ne menas - bet kas, tik ne menas. Tačiau kas tada yra muzika, jei ne menas? Ar tu galėtumėte pagrįsti, kad neatlitikimas tarp šių 'meno' ir 'muzikos' sąvokų yra pateisinamas šiais laikais, kaip, pavyzdžiui, 'politikos' ir 'filosofijos' neatitikimas? Kaip tu vertintumėte savo darbus tokiaame kontekste?

- Mano akimis žiūrint, muzika yra aukščiausia meno forma. Jei kiti mano kitaip, tai yra jų reikalas. Tai nereiškia, kad aš laikau save 'menininku': aš tik gerbiu universaliausią tarpkultūrinę kalbą, vadinamą muzika. Nė vienas kitas žmogaus produktas nėra toks atsparus laikui ir kultūroms. Jokia kita kalba neturi tokio tiesioginio priėjimo ir tokių greitų ir lengvų pritaikomų komponentų. Nė viena kita kalba taip gerai nesipriešina struktūrinėms, kultūrinėms modifikacijoms. Ar tai ne menas? Tada, kas gi jis yra??

- Iš tikrųjų, aš nesutikčiau. Manau, kad menas efektyviai atspindi menininko kultūrą ir jos struktūrą, vietoj to, kad jai priešintųsi, tačiau tavo teiginys nemalvuotas. Skirtinga prasme aš manau, kad tu vis dar esi ir teisus. Šitie dalykai nėra tarpusavyje priešingi. Ar tai gali būti priežastis to, kad muzika tau yra nepaprastai svarbi dėl savo nepamenamų ar perduodamų savybių?

- Tu teisus, šitie dalykai nėra tarpusavyje negalimi. Norint skaityti knygą, tu turi suprasti kalbą. Norint kalbėti su kitu žmogumi, tu turi suprasti jo šneką. Muzika peržengia šią reikmę, ir kaip tokia turi pakankamai aukštą vertę mano asmeninėje vertybių skalėje.

- Grįžtant prie Canaan, aš pastebiu, kad jūsų tekstuose yra labai galingu filosofinių mintčių. Jos kartais yra nihilistinės, kartais gedulingos, o dar kitą sykį mistinės ir fantastinės. Ar yra kažkas, ko rašydamas tekstus tu sąmoningai sieki? Kaip tu nusprendi dėl italų ir anglų kalbos, kaip jas kaitalioji? Ar pastebi, kad mintis kartais yra lėčiau išreikšti viena kalba negu kita?

- Canaan tekstai yra "ritualo", apie kurį aš tau jau pasakojau, dalis; aš dažnai rašau juos pusiau sąmoningose būsenoje, ir tik po to suvokiu, ką parašiau. Tarsi 'ekstatiškoje' (aišku, ne religine prasme) proto būsenoje, o rezultatai gausiai nepriklausomai tie patys: ar itališkai, ar angliškai, ar lotyniškai.... Kai kūrybiniai impulsai yra pakankamai stiprūs, kad peržengtų normalią mano proto būseną, aš tampa tarsi instrumentu nežinia kieno ar ko rankose. Spėjau, kad mano sąmonė yra žymiai stipresnė negu tikėtina ar numatyta. Aš neteikiu jokios specialios reikšmės nei turui noro priversti klausytoją ar skaitytoją suprasti ir vertinti mano požiūrį. Tiesiog rašau tai, ką galvoju esant tinkamą tai kuriamai muzikai. Dauguma mano tekstų turi skirtingus svarbumo sluoksnius, ir tik pats skaitytojas gali juos suprasti.... Aš niekada jų nepaaiškinčiau.... Ar bent jau niekada nepaaiškinčiau jų tikrosios prasmės.....

- *Walk Into My Open Womb* turi dar ir įdomią paantraštę *the Apathy Manifesto*. Graikiškai *apathes*, šio žodžio šaknis, reiškia 'be jausmo'. Tik pastaruoju metu žodis pradėtas naudoti apibūrinant bendrą susidomėjimo ar dėmesio trūkumą. Tai mano sąmonėje sukelia smalsų nesupratimo ir dvigubos reikšmės efektą. Bet aš nežinau, galbūt paprasčiausiai "perdaug giliai" kreipiu dėmesį į jūsų tekstus. Ar gali taip būti? Koks yra tavo požiūris į apatią pasaulių?

- Apatią yra kiautas, skydas, apsaugos priemonė. Ne vienintelė, bet tikrai - viena iš stipriausių. Mūsų kultūra ir auklėjimas mato jį kaip pakankamai negatyvų dalyką, bet jai tai, kas tavę supa, praranda prasme, apatią tampa galingiausiu įrankiu vaikščiojant subtiliais gyvenimo asmenimis ir neapsiejam būtinų pėdų.

- Bet tiksliau, nuo ko apsaugo apatią?

- Nuo kitų žmonių įtakos sferų. Tai tepimo priemonė, sumažinanti trintį tarp manęs ir tu, kurie mane supa, daugeliu atvejų taip pat padedanti man IŠVENGTI kontakto.

- To paties albumo buklele yra įdomus aforizmas, kuris prikausė mano dėmesį. Ką galėtų reikšti *mylėti valios jėga*?

- Prigimtinių impulsų kontrolė. Vienintelis dalykas, skiriantis mus nuo gyvulių, yra kontrolė.....

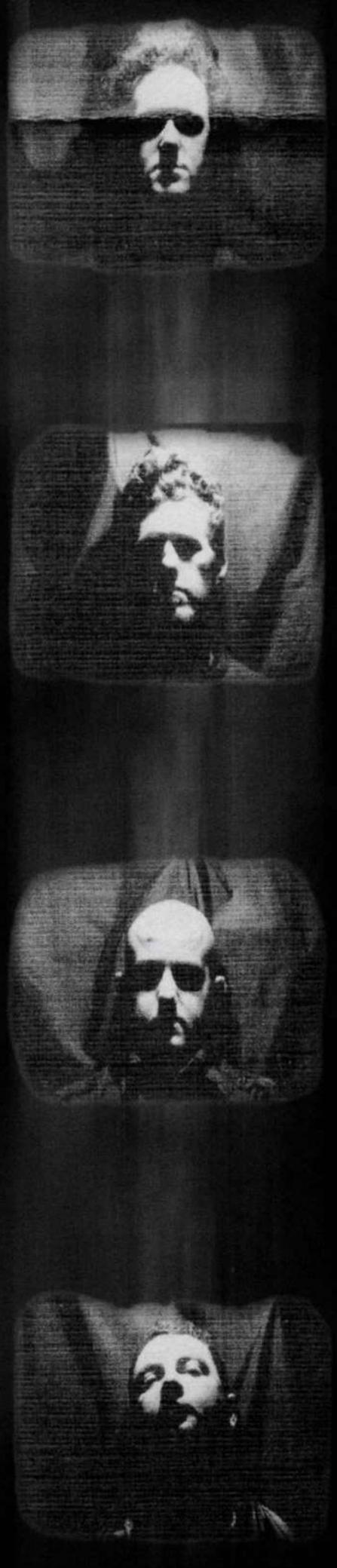
- O kaip dėl savarankiškumo, priežasties?

- Teisingai. Šie du elementai taip pat atlieka vaidmenį atskiriant mus nuo gyvulių.

- Tai viskas, ką aš šiam kartui turiu. Dėkui tau, *Mauro*, darsyk už sugaištą laiką, atsakinėjant šį trumpą interviu. Gali dabar pasakyti tai, ko dar neišsakei ir kas tau yra būtina. Susitiksim nekuse.

- Ačiū tau už paramą ir sėkmės su žurnalu. Susitiksim Babilone.

Rinktinė Canaan diskografija:
Blue Fire - Eibon, 1996
Walk Into My Open Womb - Eibon, 1998
Brand new Babylon - *Prophecy/Eibon*, 2000

GRIEF OF EMERALD

Keršto sėklos

Tadas Kazlauskas

Švedų metalo scenos pristatyti nereikia, o kalbant apie **Grief Of Emerald** nereikalingos ir ilgos įžangos. Tai buvo viena iš pirmųjų tenykščių grupių, sugražinusių death metalo sceną į tamsą ir pragarą ir neišžiusių į melodingą šūdmetali. Debiutinis grupės albumas **Nightspawn**, išleistas 1998 metais, sukėlė sąmyšį tarp daugelio metalo gerbėjų, kurie ginčijosi, ar tai death, ar black metalas? Koks gi skirtumas! Geriausia šiai muzikai neklijuoti jokios etiketės. Pagaliau **Grief of Emerald** grįžo su nė kiek ne blogesniu albumu, vykusiai pavadintu **Malformed Seed**. Štai kokių naujienų iš liudiesio pasaulio papasakojo Robertas...

- Labas. Kokių įvertinimų jau spėjo susilaukti **Malformed Seed**? Ar yra kokių teigiamų pasikeitimų lyginant su debiutinio albumo sutikimu?

- Na, dauguma recenzijų buvo labai geros, bet kaip visada, buvo ir šiek tiek neigiamų... bet toks gyvenimas, negali juk įtikti kiekvienam...

- Švedų scena garsėja savo vidine konkurencija, ir nė vieni grupėi nepavyko lengvai išlikti. Jei prisimintum tuos metus, kai **Grief Of Emerald** tik pradėjo groti, ar buvo sunku prirpatinti klausytojus prie savo muzikos? Turint mintyse tą didžiulę konkurenciją, ar dabar jaučiatės pakankamai stiprūs, kad galėtumėt stovėti aukščiau už kitus?

- Taip. Aš nekeriu muzikos kam nors kitam; pirmiausia tai darau sau. Manau, kad yra labai svarbu groti pirmiausia dėl savęs, o NE leisti kompaktus ir tapti "įžymiais". Aš kurčiau muziką net ir jei neturėčiau jokio kontraktų su įrašų kompanija. Aišku, malonu išleisti savo darbą, bet tai nėra svarbiausias dalykas.

- Papasakok apie grupės pradinius žingsnius 1990-aisiais, kai įsū stilius buvo šiek tiek grubesnis... Kas jus tais laikais įtakojė? Atrodo, kad pradėjote jį turėti kitokių planų nei šitas piktas mirties metalas, grojamas pastaruosiuose albumuose? Laikui bėgant, ar tos įtakos dinga, ar įsū muzikoje įgavo kitokią formą?

- Iš tiesų tai mes nieko iš viso neplanavome, tiesiog taip išėjo. Visada grojame taip, kaip norime, jeigu panorėtume groti popsu, tai ir grojume (tik nemanau, kad taip kada nors atsitiks, cheche).

- Gal galėtum šiek tiek paaiškinti, kaip ten iš tikrųjų buvo su įrašų sesijomis prieš **Nightspawn** albumą, ir tą sumaišyt su **Deviation Records**? Ar **Signs of a Stormy Past** taip niekada ir nebuvo išleistas? Galbūt vis dar turi masterinę kaselę užgrūstą kur nors palėpeje? Sakyk, ar turėjote kokių nors demonstracinių juostų debiutinėje **Grief Of Emerald** studijoje?

- Ta kompanija žadėjo mums išleisti albumą kitą mėnesį, paskui dar kitą mėnesį, vėliau ir vėl kitą mėnesį, kol mums juosta kantrybė. Tada įrašėme du naujus gabalus kaip promo juostą ir juos išsiuntinėjome. **Listenable** buvo viena iš daugelio firmų, pasiūlyusių kontraktą, ir mes nusprendėme priimti jų pasiūlymą bei dirbti su jais. Jie nemanė, kad **Signs from...** medžioga vis dar geriausiai atspindėjo mūsų muziką, ir pasiūlė perrašyti geriausias dainas bei pridėti keletą naujų, nes tuo metu jau buvom patobulėję kaip muzikantai... Mes taip ir padarėme, ko pasekoje atsirado **Nightspawn**. Taip, tebeturiu pirminį cd- savo namuose, paruoštą leidybai... bet to niekada nevyks!

- Ar sutiktumėi, jeigu **Nightspawn** muziką trumpai apibūdintum kaip sankirtą tarp **Dissection** ir **Dimmu Borgir**, tik skirtingo dramatinio plėno sankirtą? Ka manai apie šias grupes? Kokių aspektų išskirtum kaip originalius ir tik **Grief Of Emerald** būdingus bruožus minėtame albume?

- Na taip, mes naudojame klavišinius kaip ir **Dimmu**, ir gitaras kaip **Dissection**, ir mūsų muziką galima būtų pavadinti šių dviejų grupių mišiniu su šiek tiek seno death metalo... štai ir viskas. Bet mūsų muzika turi kur kas daugiau "metalų" aranžuojų kaip intro, strofa, jungianti dalis, strofa, priedainis... galbūt klausyti yra "lengviau", ir aš manau, kad kai kurios melodijos yra tikrai įsimintinos - jos ilgam įstrigs į atminį...

- Kalbant apie naujausią albumą, galiu pažinti, kad klausytojas pirmiausia priima jus kaip grupę, kuri nelabai nutolo nuo minėto skambesio. Ar jūs tokiu būdu norite išgryninti tą skambesį iki tobulumo, iki neįmanomumo, ar tai būdas, kaip laikytis savo stiliaus, privengiant naujovių?

- Na, sekantis kompaktas bus dar sunkesnis ir death metalistiškesnis - **Morbid Angel** ir **Hate Eternal** stiliuje, su siaubo filmus primenančiais klavišiniais; galbūt ne toks melodingas, tačiau tą erdvę užpildys kraštutinis brutalumas...

- Taigi, pastebėjau grandioziškas sintetizatoriaus aranžuotes, panašias į **Morbid Angel**, ar tau pačiam tai neskamba per daug panašiai į juos? O gal tai yra žingsnis į šalį nuo įsū mirtinai besidaužiančio lokomatyvo, tarsi kito lygmenis ieškojimas?

- Ne, aš taip nemanau, bet tai tik mano nuomonė. Ko gero išgirsi daugiau tokių dalykų mūsų sekančiame cd, daugiau keistų garsų ir daugiau siaubo, prasiveržiančio į muziką.

- Besiklausant vien tik įsū muzikos, turiu pažymėti tą grėsmės jausmą, kurį dainos suklijo. Tai kažkokia tarsi nelaimę pranašaujanti nuojauta, tarsi nenumaldomai artintusi visai apimanti lemtis. Klausant muzikos, tai labai akivaizdu. Įdomu, ar jūs jautėte tą patį, kurdami rifus ir ritmus?

- Oooo, jaučiuosi pamalonintas, nes būtent tokį efektą mes ir norime pasiekti. Aš įsivaizduoju ugnies bangas, besiraitančias per žmonių minias, deginančias juos neatpažįstamai. Vyrus, pučiančius ragus skelbiant, kad paskulinioji diena jau čia pat... maždaug tokius dalykus kartais galiu regėti, grodamas kai kuriuos rifus...

- Ar tai turi ką nors bendro su ideologija, grupės koncepcija? Ar galėtum kaip nors ją apibrėžti?

- Išties negaliu pasakyti kodėl, bet kartais mus tiesiog apima tokie jausmai...

- **Nightstalkeris** yra daugeliui žinomas serijinis žudikas, ir kai kurie metalo muzikantai jau yra parodę savo susižavėjimą, rašydami ir skirdami dainas apie šį pagarsėjusį satanistą. Kas jus pastūmėjo dar sykį sugrįžti prie jo? Kaip fenomenas, ar jis kelia tau kokį susižavėjimą, nuostabą, siaubą ar pasibjaurėjimą?

- Skaitčiau jo biografiją! Ir labai susižavėjau juo "darbais" ir tuo, kaip jis mąsto... Turiu mintyje, pavyzdžiui: mes visi turime talentą, o aš esu žudymo mašina. Bičas melo vertojęs narkotikus, kad tapty geresniu žudiku... Įdomu stebėti, kaip skirtingai žmonės gali mąstyti, ir kiek "nučiuožusiam" galima būti...

- Nors ir ne taip akivaizdžiai sureikšmininti, bet visgi šėtoniški pareiškimai pasirodė ir įsū tekstuose (kaip kad šis **Nightstalker** atvejis). Ką norite tuo akcentuoti? Tiesiog priešingybė «šiam nuostabiame mūsų supančiam pasauliui», ar ką nors daugiau?

- Tikriausiai taip, man irgi atrodo, bet negalvok, kad tiesiog sėdžiu ir galvoju: na, reiktų parašyti satanovą tekstą. Daug minčių kyla išėjus pasivaikščioti ar vairuojant mašiną (Toyota, žinau... nelabai "metalinė" mašina, hahaha). Įdomu, kokia turi būti "metalinė" mašina?? - red.) Dažniausiai viskas prasideda nuo vienos eilutės ir tada rutulioju mintį...

- seniau **Fredrikas** (mūsų buvęs būgnininkas) rašydavo visus tekstus ir kokie du ar trys nauja albumo tekstai irgi buvo jo... dažniausiai lyrika yra apie blogąjį lemtį...

- Įrašų kompanija pabrėžia, kad jūs nesate iš lengvai skambančių grupių, ir aš visiškai su tuo sutinku. Kaip dėl paties sunkumo apibrėžimo metalo muzikoje? Ar jūs vis dar norite

pasiekti absoliutų sunkumą? Kaip tau patinka "popsavo" black metalo grupės?

- Na, aš manau, kad sekančiame cd mes dar toliau krypsime link brutalumo, bet nesu tikras, tiesiog žiūrėsim, kas išeis. Tačiau kol kas viskas eina ta kryptimi, ir aišku, kad mūsų muzikoje ir toliau bus tas sunkios partijos ir galingi rifai... Nekenčiu, kai viskas skamba silpnai...

- Iš kitos pusės, turiu pagirti įsū klavišinių partijas, kurias turi didelę reikšmę formuojant tą ypatingą **Grief Of Emerald** mistiką! Ar išsivaizduoji šią muziką be klavišų? Įdomu, kas kuriant gimsta pirmiau: sintetizatoriaus instrumentuotė ar gitaros partijos?

- Maždaug per pusę, dabartiniai metu mums gitaros rifai yra daug svarbesni negu **Nightspawn** cd... Manau, kad skambesys turėtų būti puikus ir be klavišų, klavišiniai privalo tik pagilinti nuotaiką.

- Man irgi būtent taip atrodo. Sakyk, ar esi profesionalus garso operatorius, ar dirbi tik su **Grief Of Emerald** albumais, nes žinai daug geriau negu kas nors kitas, ko jiems reikia? Tai turėtų šiek tiek skirtis nuo to, kaip reikiacijų metu ar gyvai ant scenos visiems kartu derinami instrumentai, che?

- Pirmiausia... MĖS NENUDERINAME SAVO INSTRUMENTUJIMĄ! HAH!!!... (septynių stygų gitaros + penkių stygų bosas). Be to, visų grupės nariai siekia, kad jų instrumentai puikiai skambėtų. Pavyzdžiui, **Johnny** ir **Jimmy** amžinybė proleido **Elmwood** amps studijoje, perdarydami savo stiprintuvus, kad galėtų išgauti būtent reikiame garsą. Be to, gyvai grodami visada prašome tik tam tikrų mikrofonų, (**Sennheizer MD 421**)...

- Grįžtant prie **Dimmu Borgir** ir panašių į juos, ar norėtum pasiekti tiek, kiek jie? Ar tai turėtų paveikti kūrybiniam procesui, sušvelninti muziką, padaryti ją priimtinesnę plačiajai publikai?

- Kodėl gi turėtume taip daryti??? Pažiūrėk į **Immortal**, jie gali pragyventi iš savo muzikos (paskutinio albumo parduota 70 000 egzempliorių), todėl aš manau, kad nieko nelaimėsi, bandydamas skambėti taip, kaip skamba kiti... Net jeigu ir pavyktų, ir net jei sukurtum geresnių dainų, visada liktum tik numeris 2, kuris niekam nebus pakankamai įdomus.

- Ar **Listenable** yra pakankamai gera firma, pramušinėjanti jums turus ir festivalius? Man atrodo, kad įsū sugebėjimų grupė turėtų daugiau groti gyvai... o gal aš klystu? Galbūt jums nelabai patinka kratyti subines važinėjant po turus? Kaip tada dėl vasaros festivalių, apie kuriuos užsimintą pranešime spaudoje?

- Neseniai sugrajojame keletą koncertų ir visada laukiame sekančio. Man ilin patinka groti gyvai, ir tikiausi, kad kada nors jau išvažiuosim ir į turą - būtų šaunu nuvažiuoti į Japoniją, bet man ir Europa žiūriai patinka. Vienintelių dalykų, kuriuos nemėgstu, tai ilgų kelionių ir laukimo prieš koncertus... bet turbūt toks jau tas gyvenimas...

- Taip, nuo šito nebabėgisi...
- Ačiū už interviu ir tavo pagalbą, tikiausi pamatyti ką nors iš įsū metalai, kelyje. SVEIKINIMAI!!!!!!! Jūs esate geriausi...

Na, jeigu sekantis jį albumas trenks dar stipriau, tada jau laukiu nesulaukij, kada paimsiu jį į rankas! O kol kas paieškiosite jau esamą grupės įrašų!!

Grief Of Emerald, c/o Robert Bengtsson, Sunnansvinds v 3b.81, 451 60 Uddevalla, SWEDEN, tel. (46) 708558653, fax (46) 52279408, grief@hotmail.com

SKYFORGER

Pagonybės šauliai

Andrius Bitaitis, Tadas Kazlauskas

Kai kas mintinai žino jų muziką. Kitiems jie vis dar lieka tamsių pagoniško metalo scenos "arkliuku". Bet tuomet leiskite mums pasinaudoti šansu ir patikinti kiekvieną, kad **Skyforger** yra be abejoj geriausia, kas išsivystė iš Baltijos šalių pagoniškosios metalinės scenos! Užmirškite visus dvesiančius apsimetėlius, kurie negali paaiškinti, kodėl gi groja tokią muziką ir plėtoja tam tikras idėjas, užmirškite visus "artistus" mėgdžiojančius geras grupes, kurių pretenzingos ambicijos dažniausiai sudžūta vos pristatę neveiksmingą repertuarą.

Skyforger savo vertę parodė 1998 metais, išleidę debiutinį *Kauja Pie Saules* albumą. Tai buvo šviežio oro gūsis pagoniškojo metalo padangėje, įrodantis, kad jėga, garbė ir išdidumas gali būti sujungti bendrame kontekste, atiduodant pagarbą protėviams. Deja, jų leidybinė kompanija nebuvo pajėgi suteikti tokias paramas, kurios grupė visiškai nusipelnė. Tikėkimės, kad taip neatsitiks su nauju albumu, kuris buvo išleistas po gero uždelsimo. *Latviešu Strēlnieki (Latvių Šauliai)* rodo, kad **Skyforger** pajudėjo pirmyn, pristatydami naują koncepsiją. Pavadinimas viską pasako. Na, ne visai viską, todėl čia kalbamės su vokalistu/gitaristu Peteriu, kuris turi kažką idomiau paaiškinti ir papasakoti. Gėrėkitės!

A - Prieš keletą savaičių Jūs jau įrašėte naująjį albumą, ar galėtume jį pristatyti? Kur jį įrašėte, kas prodiusavo albumą ir ar įrašas atėmė daug laiko?

- Mes įkalėme devynis naujus gabalus Rygos Phoenix Recording studijoje, kur įsirašinėjome ir ankstesnius savo darbus. Įrašas vėlgi buvo padarytas Ginto Lundbergo, kuris yra ir mūsų garso inžinierius bei vadybininkas, tarsi penktasis grupės narys. O visas įrašas užtruko apie keturis mėnesius.

T - Kada jūsų albumas buvo išleistas ir koks yra jo pavadinimas? Kokį viršelio apipavidalinimą pasirinkote, kad jis atitiktų albumo koncepsiją?

- Mūsų naujas albumas išleistas spalio 9 dieną, o jo pavadinimas yra *Latviešu Strēlnieki (Latvių Šauliai)*. Šio albumo tema yra pirmasis pasaulinis karas ir viskas, ką mes panaudojome, yra su juo susiję: kompakte buklete rasite daug Latvijos šaulių ir mūsų vietų nuotraukų. Visas šias fotografijas mes gavome iš Latvijos karo muziejaus ir jos yra autentiškos - iš tų laikų.

Be to, grupės nuotraukoje mes dėvime šaulių drabužius tam, kad sustiprinti atmosferą. Jei nežinote, tais laikais mūsų šaulių kariuomenė buvo ruskių caro kariuomenės gretose, ir todėl jie dėvėjo rusų uniformas. Bet jie turėjo specialius ženklelius ant krūtinės, kas skyrė juos nuo rusų kareivių. Tą ženklą pamatysite ant kompacto matricos.

T - Ar muzika nors kiek pasikeitė, lyginant su pirmuoju albumu? Ar tie pasikeitimai susiję su šaulių tema ar ne?

- Žinoma, muzika pasikeitė ir šis pokytis yra susijęs su šaulių tema. Mes visada norime daryti tokią muziką, kuri atspindėtų mūsų pasirinktą temą. Mes nesukame galvos dėl muzikos stilių, mums nėra svarbu, ar tai blackas, thrashas ar deathas, mes dėmesį kreipiame į atmosferą ir jausmus, kuriuos norime perteikti klausytojams.

Naujame albume vokalo stilius smarkiai skiriasi nuo *Kauja Pie Saules* - aš daugiau nebe naudoju blekovo klyksmų, nes noriu girdėti kario, o ne trolio daivimą. Mes nusukame nuo tipiško black metalo, ieškodami savo kelio. Mes dabar įpiname kiekvieno metalo stiliaus tam, kad sukurti norimą atmosferą, tačiau visada išliksime

artimi tradicinei muzikai - tai yra viena iš pagrindinių mūsų užduočių.

A - Ar planuojate vykti į turą, kiek pareklamuojant šį naują tvarinį? Kokias grupes norėtumėte pasikviesti turui, jei būtų tokios galimybės, ir kokias šalis visų pirma aplankytumėte?

- Dėl to mes dar nesame tikri, bet, žinoma, jei pasitaikytų proga, tai norėtume važiuoti. Aš tikiuosi, kad Mascot tuo pasirūpins, bent jau jie taip žadėjo. Be to, mes planuojame sugrabi keletą koncertų čia, Rygoje, pažymint albumo išleidimą.

A - Šį kartą kūriniai byloja istorijas iš pirmojo pasaulinio karo. Todėl aš spėju, kad daugiau nebegrojaite senovinių liaudies dainų, ar kaip ten yra?

- Na, mes panaudojome senovinę šaulių dainą albumo įžangai, o ji skamba būtent kaip senovinė liaudies daina. Be to, ir kitose kompozicijose mes gausiai naudojame liaudies melodijas, taigi - gali per daug nesijaudinti. Kas dėl tekstu, jie šį kartą kalba apie Latvijos šaulių mūsų pirmajame pasauliniame, o sekantiame albume mes planuojame tekstus susieti su senovės latvių mitologija.

A - Aš nesu gerai informuotas apie situaciją, buvusią Latvijoje pirmojo pasaulinio karo metais, bet spėju, kad šalis taip pat buvo okupuota vokiečių? Kodėl šiame albume jūs nusprendėte pagerbti būtent Latvijos šaulius, ir dėl ko būtent armija kariavo?

- Per pirmąjį pasaulinį karą Latvija buvo Rusijos imperijos dalimi, o kai vokiečiai atakavo Rusiją, fronto linija priartėjo prie Latvijos teritorijos, ir latviai gavo Rusijos caro leidimą sudaryti savo armijos būrius tam, kad apginti savo tėvynę. Buvo suformuoti aštuoni Latvijos šaulių batalionai, kurie tapo pirmąja latvių nacionaline karine jėga po 700 priespaudos metų. Latvių šauliai mūsųose parodė nematytą narsą, būdami pranašesni nei rusų būriai jie kovojo drauge ir tapo latvių tautos legenda. Tai yra tikroji priežastis, kodėl aš nutariau juos pagerbti mūsų naujame albume.

A - Jūsų naujas įvaizdis puikiai atitinka albumo turinį, kaip buvo ir su pirmuoju disku *Kauja Pie Saules*. Atrodo, kad tai yra jums iš tikro svarbu? Ar manote, kad tokie dalykai kaip įvaizdis klausytojams padeda suprasti kūrinius? Ar galima tikėtis "fentazi" stiliaus aprangos, jei jau jūsų būsimasis albumas bus

susietas su senovės latvių mitologija?

- Taip, aš manau, kad įvaizdis tikrai padeda sukurti nuotaiką, kurią mes norime perteikti klausytojams. Jie patys gauna galimybę panaudoti savo vaizduotę. Aišku, ir kitame albume mes naudosisime tinkamą įvaizdį, kuris galbūt bus toks pat kaip ir pirmajame albume, nes kūriniai vėl bus susieti su senaisiais laikais.

A - Anksčiau jūsų grupė vadinosi Grindmaster Dead, ir tada grojote gerą melancholišką doom metalą. Vėliau viskas virto į sunkų ir melodingą etninį metalą jau po *Skyforger* vėlavą. Ar buvo kokios nors grupės, įtakojusios jus įkuriant *Skyforger*, ir ar dabar jos vis dar jus įtakoja kuriant muziką?

- Ne, tais laikais mane iš tikrųjų įtakojo ne grupės, o daugiausia keletas knygų, kurias aš perskaičiau, bei liaudies muzika, kuri mėgau klausyti. Abu šie dalykai įkvėpė mane pradėti tokią *Skyforger*, kokius dabar visi žino. Žinoma, mes klausome daug grupių ir kažkiek semiamės iš jų įkvėpimo, ypač mums patinka senesnio heavy metalo grupės.

T - Jūs nebesate jauni žali vaikinukai, ir spėju, kad su sunkia muzika per 10-15 metų jau esate susibendravę. Bet susidaro toks įspūdis, kad kelias, kuriuo nešėte savo idėjas, buvo ilgas ir gana skausmingas. Aš atsimenu, kai jūs žinėjote apie pamišusias naktines repeticijas, nes tik tokiu metu turėjote progą groti... Kaip yra dabar? Ar jauti skirtumą tarp to, kas *Skyforger* buvo pradžioje, ir kuo yra dabar?

- Žinoma, yra didelis skirtumas tarp to, kas buvo tada, ir yra dabar. Mes tapome vyresni, protingesni, mes subrendome kaip profesionalūs muzikantai. Leisdami albumus mes visą laiką išmokstame kažko naujo, ir aš galvoju, kad būtų labai negerai, jei augimas ir mokymasis sustotų, tada galbūt ateitų grupės egzistavimo pabaiga. Ir tai nėra kas nors stebinančio - kiekviena grupė turi praeiti visus šiuos etapus. Gal tai yra tikroji žmogaus gyvenimo prasme ilgėjimas kažko naujo, geresnio, naujų kelių ieškojimas ir visa tai perdavimas kitiems...

Apie ilgą ir skausmingą kelią - žinoma, viskas ateina sunkiai, kadangi mes visi atiduodame save tik grupei bei muzikai, ir norime padaryti visą geriausia, ką mokame. Tie laikai, kai grupė buvo kaip pokštas, laisvalaikio užpildymas, seniai liko praėity. Šiandien tai yra mūsų gyvenimo dalis.

T - Nė kalbos negali būti, kad be sunkaus darbo jė nebūtumėte pasiekę to, ką dabar jau turite. Kad ir kalbėtumėte apie demo juostą bei pirmąjį albumą, progresas yra didžiulis, ir veikiausiai jūsų dabartinės būklės pagrindas. Ar tais laikais jautėte, kad labiausiai progresuojate - būtent tarp demo juostų ir debiutinio albumo? O šiomis dienomis - ar vis dar galite kalbėti apie progresą, nes manau, kad atradote savo stilių ir įgavote tinkamą atlikimo technikos žinių, kad puikiai sugratumėte kūrinius?

- Taip, kaip aš ir sakiau - mes visada žiūrime į priekį ir į progresą, bet nepaliekame liaudies muzikos ir istorinių temų. Mes norime tobulinti savo grojamą stilių, mūsų mąstymas yra atviras viskam, kas nauja, mes nenorime savęs kartoti. Kartais aš jaučiu, kad metalo muzikos ribos mane dusina, aš noriu ištrūkti ir įkvėpti šviežio oro, nes šiandien labai sunku yra rasti ar atrasti metale kažko naujo.

T - Tam tikra prasme jūsų istorija man primena Ancient Rites, kurie kovojo išstisus metus, bet tikėjimas savo menu vėl nugalėjo, ir dabar jie yra kultinė grupė su daugmaž tokiu pat pozitūru kaip ir prieš dešimt metų. Ar nerandi panašumų?

- Atleisk, bet aš negirdėjau Ancient Rites ir nežinau jų istoriją, tad negaliu tau nieko atsakyti.

A - Man teko kažką girdėti apie vieną gabalą, pavadinimą *Legend*, skirtą didžiajam latvių valdovui *Tulivaldžiai*. Ar gali ir nors papasakoti apie tuometį kūrybos laikotarpį?

- *Legend* nebuvo išleistas, daina buvo sukurta ir įrašyta ankstesne Grindmaster Dead sudėtimi 1995 metais, prieš *Skyforger* 'ų *Semigalls' Warchant* demo įrašą. Tai buvo viena pirmųjų dainų, kuriose mes pabandėme sujungti metalą su liaudies muzika. Tuo laikotarpiu buvo parašyta ir titulinė *Kauja Pie Saules* albumo daina, o vėliau mes nusprendėme ją pertvarkyti ir įtraukti debiutinį diską. Tais laikais mes turėjome problemų neradant

linkamo gitaristo, kol Rihardas neprisijungė ir pradėjome groti tai, ką iki šiol grojame.

T - Tai kuri iš *Kauja Pie Saules* yra ta senoji daina?

- Ne, ne, ne. *Legend* yra perivarkyta ne *Kauja...* albumui, mes perdarėme ją sekunčiam, trečiajam cd, ir vis dar nežinome, ar ją įtrauksime. Šis gabalas gimė 1995 metais, kai mes tik pradėjome eksperimentus su metalu ir folkloru, be to, joje buvo juntama ir stipri doam metalo įtaka.

A - Jūsų demo juosta *Semigall's Warchant* buvo pirmas pagoniško metalo kūrinys Latvijoje. Kaip latvių pagoniškos scenos "veteranai", kaip vertinate jos evoliuciją?

- Deja, būdami "veteranais" mes iki šiol esame pirma ir vienintelė pagoniško metalo grupė Latvijoje (bent jau aš negirdėjau jokių kity kolektyvų, kurie groty kažką j tai panašaus). Taigi, bijau, kad šiuo atveju mes negalime kalbėti apie kokią nors evoliuciją!

T - Manau, kad tai keista... O kaip gi tas jaunos grupės kaip Heresiarch? Ar jie neturi nieko bendro su jūsų ideologija ir stiliumi?

- Taip, Heresiarch neturi nieko bendro su mūsų stiliumi. Jie turi reikaly su Tolkieniu ir drakonais, ir vadina savo muziką drakonikiški metalu. Gaila, bet iki šiol aš nieko nesu girdėjęs apie kokią nors jauną grupę, kuri vystytų pagoniškas idėjas. Dauguma galvoja, kad visos idėjos priklauso Skyforger, ir neapsimoka to kartoti ar mėgdžioti, geriau jau paieškoti kažko kito. Jie bijo tapti mūsų kopijomis! Bet aš tikiuosi, kad greitai laiku mes išgarsime apie naują pagonišką latvių grupę.

A - Skyforger poezija atneša šaltą vėją iš tų laikų, kai baltų gentys valdė savo žemes rytinėje Baltijos jūros pakrantėje ir garbino tikruosius savo protėvių dievus. O dabar jūsų grupė tęsia savo protėvių kovą, kad pagoniškoji dvasia būtų išsaugota. Ar norėtumėte gyventi X-XIII šimtmetyje, jei būtų tokia galimybė, ir kaip tu tada įsivaizduojai savo gyvenimą ir kovą?

- Sunku atsakyti į šį klausimą. Žinoma, įdomu būtų gyventi tais laikais, bet kita vertus, palyginus su šiais laikais, gyvenimas buvo daug sunkesnis, ir manau, kad užaugęs mūsų amžiuje, negalėčiau išgyventi XIII amžiaus aplinkoje. Bėgant amžiams tie laikai buvo idealizuoti ir apipinti romantiška, ir mums jie tapo legenda, tačiau aš manau, kad žmonės, kurie tada gyveno, taip negalvojo. Jie turėjo sunkiai dirbti ir kovoti tam, kad išliktų, ne taip kaip dabar. Tačiau senovinis žmonių supratimas, kad jie yra gamtos dalis, o ne jos viešpats (kaip manoma dabar), buvo daug teisingesnis, aš esu tuo tikras. Atrodo, kad šiais laikais ir su tokiu požiūriu viskas bus greitai suaukinta...

A - Kažkas man sakė, kad didžiausias Latvijos žurnalas pirmuosiuose puslapiuose išspausdino stambų straipsnį apie jus. Kokia buvo visuomenės reakcija, ir ar po to susilaukėte daugiau susidomėjimo iš kity laikraščiu, televizijos ir taip toliau?

- Taip, tu esi gerai informuotas. Mes tiesiog bandėme reklamuoti savo albumą, o visi interviu, televizija buvo tos promocijos dalis. Be to, mes surengėme vakarėlį albumo išleidimo proga viename iš Rygos klubų, ir žinoma, buvo šoks toks susidomėjimas žmonių, ypač metalo ir folkloro muzikos gerbėjų, tarpe. Manau, kad reakcijos buvo gana geros.

A - Jūs esate neblogai žinoma užsienyje Latvijos grupė. Ar tai padeda jums pasiekti visuolinią pripažintą grupės statusą savo šalyje, ir ar asmeniškai esi patenkintas promocios veikla, kurią jūsų labai vykdo leidybinė firma Mascot Records?

- Aš nesu tikras, kad Skyforger yra visuoliniai pripažinta grupė; manau, kad esame andergraundinė grupė kaip ir visos kitos metalinės grupės Latvijoje. Galbūt mes esame viena iš lyderiaujančių grupių šalyje. Mascot Records gerai padirbėjo reklamuodami mūsų albumą visoje Europoje, pristatant jį žurnaluose bei radijo stotyse, o jei manai, kad mes esame gerai žinomi užsienyje, tai reiškia kad reklama suveikė, ar ne? Žinoma, visados yra dalykų, kurie galėtų būti geriau atlikti, bet apskritai mes esame patenkinti.

T - Tiesą sakant, girdėjau daug prieštarų nuomonių apie jūsų firmą, ir kai tu sakai, kad viskas yra puiku, tos šnekos man atrodo truputį keistokos. Jie nesugeba suorganizuoti jums nors kelių koncertų užsienyje, ir aš manau kad jų platinimo tinklas yra gana ribotų galimybių. Jie platina juos per stambesnius andergraundo platininuos, kaip ir reklamuoja savo leidžiamus albumus tik žymesniuose žurnaluose, kur tikrąji muzika retokai suprantama, ir jiems mažai rūpi tikrasis gilus pažėmis, todėl pasišventę juodmetaliui fanai nedaug sužino apie Skyforger. Tai tik mano spėliojimai - aš iš tikro džiaugčiausi, jei jūs susilaukumėte didesnio pripažinimo - muzika to verta. Ką galvoji apie šią situaciją?

- Taip, mes žinome, kad Mascot platina mūsų albumus per solidesnius andergraundo veikėjus ir reklamuoja mus stambesniuose leidiniuose, bet mes nematome čia nieko blogo. Aš manau, kad jie žurnalai turi begales skaitytojų, o mes nesame ta "tikroja" black metalo grupė, kuri groja vien tik gilus pažėmis fanatikams. Mes savo muziką grojame klausytojams ir norime, kad tu daugiau žmonių visame pasaulyje tai išgirstų. Jei ne, tai kam mes išvis pradėjome groti, ir išleidome savo albumą?

Žinoma, mes norime patekti ir į andergraundo leidinius, dėl to jei Mascot specializuojasi reklamuodami mus tik stambesniuose žurnaluose, jų darbas nėra geras. Mes suprantame, kad Mascot nėra geriausia kompanija pasaulyje, ir jie nedaro dėl mūsų visko, ką galėtų daryti, bet tai yra mūsų problema, kuriai sprendimo ieškosime patys. Galų gale, aš manau, kad visi tie ginčai, kas yra tikras pažėmis ar tikras metalas, yra kvaili. Mes galime prieiti iki absurdo - jei grupei su savo muzika truputį pasiseka išskirti, tai tada jie turi pakeisti savo stilį, nes tampa "nebelikro" andergraundo atstovais.

Tačiau supraskite mane teisingai: yra gerai, jei už savo sunkų darbą gauni pinigų, bet aš esu prieš pinigų krūvos troškimą, aš ieškau tikrojo meno, ir jei aš matau ir jaučiu, kad tas menas ateina

iš žmogaus sielos ir širdies, aš pasiryžęs sumokėti pinigų už tokį meną.

A - Prieš kiek laiko jūs būgininką *Imant'* pakeitėte nauju nariu *Edgaru*, o prieš pat įžengiant į studiją gitaristas *Rihardas* taip pat paliko grupę... Kokie nors nesutarimai?

- Taip, su *Imantu* buvo šiokių tokių nesutarimų dėl muzikos po to, kai buvo įrašytas debiutinis albumas, ir tada jis buvo pakeistas. Tada išliko nesutarimų su *Rihardu* - prieš pat pradėdam naują įrašą, taigi naujame albume aš įrašiau visas gitarų partijas. Mes niekaip neradome linkamo gitaristo, kol galiausiai Rihardas grįžo į grupę, ir mes toliau kartu kuriame naujas dainas.

A - Kiek žinau, dauguma grupių, įtrauktų į *Dark Fire Dancing IV* rinkinį, paruošė tik tam reikalui skirtų gabaliukų. Kokį mūsų himną paruošėte jūs, ir ar manai, kad tai geras rinkinys?

- Taip, žinoma, *Dark Fire Dancing III* buvo įdomus rinkinukas, ir *Ugnis* pasiūlė mums sudalyvauti ir naujame rinkinyje, tačiau mes neįrašėme nieko specialaus. Turbūt bus pasiūlyta kažkas iš naujo albumo.

A - Tarp *Ugniaus* ir *Mascot Records* buvo iškilusi tam tikra keivalo problema dėl leidimo įtraukti gabalą. Ar gali pakomentuoti?

- Be komentary.

A - Kiek girdėjau, anksčiau glaudžiai draugavote su lietuviais Pocalus. Pristatyk grupes iš Baltijos šalių, su kuriomis šiuo metu artimiausiai bendraujate.

- Mes buvome susitikę su Pocalus, Zpaon Vlenz, o taip pat ir su estais *Tharaphata* Baltijos *graustinia* turo metu prieš dvejus metus, ir esame geri draugai su *Dissimulation*. Kažkaip dažnai svetur nekeliujame, todėl dauguma mūsų draugų yra iš latvių grupių, mes puikiai sutariame su beveik visomis latvių metalo komandomis, o taip pat ir su keliomis panų grupėmis.

A - Visos trys Baltijos valstybės, Latvija, Lietuva ir Estija, buvo labai draugiškos nepriklausomybės atgavimo laikotarpiu. Tačiau laikai pasikeitė. NATO, ES ir kity panašių dalykų siekis atitolino mūsų draugystę ir bendradarbiavimą. Ar manai, kad kažkas negero vyksta ir andergraundo scenoje? Kažkas ne taip, kaip buvo prieš keletą metų? Ko norėtumėte palinkėti ir patarti visoms Baltijos šalims?

- Tikiuosi, kad politika nebus ta sritis, kuri įtakos pažeminę sceną mūsų šalyje. Mes turime bendrą praeitį. Mūsų grupė turėjo daug progų pagroti Lietuvoje, ir visada susilaukiame fanų paramos.

Aš tikiuosi, kad savo muzika mes galime kažką padaryti, kas skatintų draugystę tarp Baltijos šalių žmonių. Žinoma, aš linkiu visiems Baltijos regione žmonėms likti kartu, nes mes turime ne tik tas pačias šaknis, bet ir daug daugiau. Kartu mes būsim stipresni ir neeisime politikams grauti šios vienybės. (Taip, būtų iš tikro šaunu, bet vienas aukštas estų pareigūnas, derybininkas su Europos Sąjunga, jau paskelbė oficialų pranešimą, kad jų šalis yra ne Baltijos, o Skandinavijos dalis. Tai man kelia žypseną... - A.)

T - Sutik, kad Skyforger jau nuo pat pradžių turėjo kabluką provokacijoms. Prieš keletą metų jūs turėjote problemų dėl svastikos simbolių bei karingo nusiteikimo. Kai kas nusprendė, kad taip elgtis yra "politiski nekorektiška", kaip įprasta sakyti užsienyje. Šiais metais mes matome jus devynčius ypatingai egzotiškas uniformas, ir aš galiu užtikrinti kiekvieną, kad metaliniame pasaulyje niekas kažko panašaus dar nebuvo matęs. Iš kur kyla tokios idėjos? Atrodo, kad tai jums yra taip natūralu, tai kyla kartu su patriotizmu, kurį Skyforger taip brangina...?

- Žinoma, tai mums yra natūralu, nes mes norime padaryti viską įmanoma, sukuriant atmosferą mūsų albumuose, ir pasinaudoti viskuo, kas tik tam padeda. Aš visada manau, kad įvaizdis yra svarbus grupėms. Mes priverčiame klausytojus įsivaizduoti, kad muzika, kurią jie girdi, yra atliekama būtent protėvių karių, o ne paprastų metalistų. Įvaizdis skatina fantaziją. Atelyje mes tęsimė darbą su įvaizdžiu pagal mūsų išrinktą albumo temą.

T - O kaip dėl visuomenės, kaip dėl pagoniško ir atvirai patriotiško judėjimų Latvijoje? Spėju, kad su jais jūs turite ryšių, ir jie turėtų jus palaikyti, o gal netgi siūlo tapti jų propagandos įrankių, kažkuria prasme? Ar toks dalykas kada nors buvo atsitikęs?

- Oho, sunkus klausimas, nes Latvijoje yra daug patriotinių ir nacionalistinių judėjimų, ir kiekvienas nori būti pirmaujantis, valdantis ir tikrasis. Tarp jų yra nesusipratimų - kiekvienas iš jų mano esą teisiausias, ir kiekvienas būtinai suranda klaidų kity pasirinktame kelyje. Mes esame atviri jiems visiems, ir jei jie mus palaikytų, mes būtume labai patenkinti. Bet vyraujanti situacija yra liūdna - mes visi darome vieną darbą, bet nerandame bendros kalbos, kad galėtume susisiekti. Jei mane supranti - tarp tų judėjimų nėra vienybės.

T - Latvija yra šalis, kur po sovietų imperijos griuvimo pagoniškas judėjimas arčiausiai prioritetu prie pripažinimo, kaip oficiali jėga. Aš girdėjau, kad 1990-1992 metais 40-50 procentų jūsų tautiečių jautėsi esą artimi protėvių kultūrai. Ar tiesa, kad pagoniška religija buvo institucionalizuota? Ir ar tu manai, kad tavo muzika ir grupė buvo kažkaip įtakoti to proceso, o gal jūs įtakojote tą judėjimą? Ar ir šiomis dienomis žmonėms Latvijoje tai lieka taip svarbu?

- Įvyko abu dalykai - ir mes buvome įtakoti jų pagoniško judėjimų, ir mes dabar įtakojame daug jaunų žmonių savo muzika. Žinai, šiandien tautinio patriotizmo banga atslūgo - dėl žemo pragyvenimo lygio, kosmopolitinių idėjų bei didelės Amerikos įtakos. Bet mes laimingi dėl kiekvieno jauno žmogaus, kuriam patinka mūsų idėjos ir muzika, nes tarp viso šito mešlo auga ir nauja patriotinė karta!

Skyforger, P.O. Box 1077, Riga, LV-1050 Latvia,
skyforger@hotmail.com, www.vikings.lv/~witchcraft/skyforger

OSKOREI
M A G A Z I N E

issue 1 • sold-out

issue 2 • sold-out

issue 3 • sold-out

issue 4 • sold-out

issue 5 • sold-out

the success continues

www.oskorei.com

TORMENTOR

Juodžiau nei juoda

Stephenas O'Malley

Trumpų įžangų *Attila* Csiharui nereikia. Tie, kas pastaraisiais metais įsipainioję į black metalo muziką, laiko jį juodmetalio visumos absoliutu. Turbūt labiausiai pagarsėjęs nepaprastu kraują stingdančiu vokalu, žinomu iš monumentaliojo 'Tikrųjų' *Mayhem* šedevro *De Mysteriis Dom Sathanas*, savo esybe dar labiau praturtinusiu ir be to stingdančio šalčio užtaisą, šauksmą į anapus. *De Mysteriis Dom Sathanas* iki šiol yra laikomas labiausiai diskutuotinu ir tuo pat metu GERIAUSIU tikrojo black metalo kūriniu. Tai laukinės juodumos obeliskas, glūdintis anapilio miglose, nežemiškas perėjimas į beprotybę ir tamsiuosius dvasios klodus, savybes, kurių nuo to laiko taip trūksta daugumai juodmetalinių bandymų (įskaitant ir pačius *Mayhem*). Manau, kad su manimi sutiks visi, kam nors kiek rūpi minėtos savybės. Tačiau čia jau nebe pirmi *Attilos* nuopelnai – prieš tai jis buvo kūrybingojo juodojo kulto *Tormentor* priekyje, nuo pat grupės įkūrimo 1986 metais tada dar politinių perversmų kamuojamoje Vengrijos sostinėje, senajame Budapešte. Prieš keletą metų apsilankęs šiame pasaulio kampelyje, pradėjau geriau suprasti juodosios *Tormentor* muzikos esmę, ji tapo prasmingesnė, dar labiau atsiskleidė jos stebuklingos energijos galia. Panašu, kad vieta yra labai svarbi. 1986 metais *Tormentor* sukūrė pirmąsias savo dainas, kurios pasirodė įkvėptos ir labai panašios į *Destruction* / *Exodus* / *Bathory* kūrinius. Jos buvo išleistos 7th *Day Of Doom* demo juosta. Netrukus grupė tapo gana garsia koncertine komanda Vengrijoje, užimdama pagrindinės grupės vietą per legendinius 666 metalo muzikos festivalius, rengtus Budapešte aštuntojo dešimtmečio pabaigoje. Klausantis grupės šio laikotarpio koncertinių įrašų, atsiskleidžia novatoriška muzikos galia, perduodama publikai ir kylanti iš publikos, girdimas laukinis šėtoniškas ir pašėlęs apsėsto vokalistų šauksmas, ir jo apnuodyta siaučianti kraujuojanti minia. Prasidedant 1989 metams, grupė įrašė antrąjį studijinį darbą, šį kartą jau pilną albumą *Anno Domini*, kurį ketino išleisti *Deathlike Silence* gauja, tačiau taip ir neišleido, ir tik po daugelio metų įrašas buvo išleistas gitaristo, kurį labai įtakojo *Tormentor* muzika - *Samotho* iš *Emperor* Norvegijos leidybinėje firmoje *Nocturnal Art*. Šis klasikinis tikrojo black metalo albumas apipintas *Bathori* legendomis, kancija, juodąja magija, beprotybe, pamišimu bei kitomis "skoningomis" temomis. Albumo akordai skrodžia žvaigždes, o šurpi kūrinių dvasia stingdo kraują ir protą, vien tam, kad po to išsunktų klausytoją iki paskutinio lašo. Šis albumas tapo labai svarbiu juodmetalio istorijoje, ką vėliau patvirtino įtaka, kurią jis padarė tokių žymių gitaristų kaip *Jono Nödtveidto*, *Euronymouse*, *Snorre Rucho*, *Ihsahno* ir kitų grojimo stiliui, nekaltant jau apie plintančią it upės srovę

įtaką, kurią kiekvienas iš šių muzikantų padarė mažiau žinomiems žmonėms. *Tormentor* išsiskyrė devintojo dešimtmečio pradžioje dėl pašalinių grupės narių interesų ir, kaip paprastai, dėl asmeninių nesutarimų grupės viduje. *Attila* kartu su naujais muzikantais ėmėsi naujo projekto, pasislėpęs po keistu *Plasma Pool* vardu. Galima sakyti, kad sujungus *Skinny Puppy* paprastą skambesį ir iššaukiantį groteskišką Csiharo vokalą, skambesys gavosi gana įdomus, visgi aukštumų grupė nepasiekė. 1995 metais ši grupė taipogi iširo, nors dabar ji vėl atgaivinta ir ruošia naują repertuarą. Tuo tarpu *Attila* muzika užsiiminėjo vis mažiau, tik retkarčiais pasirodydavo kartu su buvusiu *Tormentor* būgnininku *Zsoltu Machjtu* tokiuose projektuose, kaip *Abstract*, *Daemon Fog*, *Himalaya* ir kituose. 1999 metais kaip kvietinis vokalistas jis buvo paprašytas sudainuoti italų black metalo grupės *Aborym* debiutiniame albume *Kali Yuga Bizarre*, bei *Emperor*-iams interpretuojant *Funeral Fog* dainą (tuo pačiu ir *Attilos* sugrįžime prie jos), vis dar nepasirodžiusiam *Tribute To Mayhem* pagarbos kompakte, kurį turi išleisti *Avantgarde* firma. Žvaigždėta perspektyva. Tuo tarpu *Aborym* taip pat jau sukūrė antrąjį griežto kaustančio black metalo albumą, kuriame *Attila* jau dainavo kaip pastovus vokalistas - vien jau šis faktas iššaukiamai sako, kad albumo pasirodymo buvo nekantriai laukiama. Na, o ne per seniausiai, niekam nieko nežinant (tokia jau ta grupė), *Tormentor* vėl susibūrė - *Zsoltas*, *Csiharas* bei nauji gitaristas su bosistu vėl susijungė į grupę. Kerintys kaip paprastai, šį kartą ir su daugybe tikros sumaišties sąskambių, *Tormentor* sukūrė dar vieną labai savotišką ir visus nustebinusį (daugelį – visai neatsitiktinai, cha), tačiau pripažinimo vertą albumą. *Recipe Ferrum* - tai Pan.Thy.Moninis pereinančių viena į kitą dainų struktūrų rinkinys; kūrinių skambesys keičiasi nuo roko, metalo iki bliuzo, verto *Ozzio* gitaristo *Randy Rhodeso* eros. Per daug paprasta taip pareikšti, bet tarp šio albumo ir *Grand Declaration of War* yra pakankamai ugnies uždegti bet kurį save gerbiančią, šaltą ir negailestingą šiandienos jaunuolį, ir paskatinti jį atkreipti dėmesį į slaptąją lygą. Kūriniuose elementų įvairovė jungiama į daugiasluoksnį skambesį, o pats pasitenkinimą keliantis albumas yra iš trijų konceptualių dalių, susidedančių iš sielos, kraujo, saulės, tamsos, jėgos, istorijos, nakties, kulto, legendos, juoko, pokštų, tautos, beprotybės, silpnumo, bei baismės blogam vaikui. Sunkiojo roko etiketė priklijuota *Recipe Ferrum* albumui visiškai nepagrįstai, nes kiek esu girdėjęs albumų, kur vokalas sudainuotas Csiharo, jie visi nuspalvinti jo juodos dvasios ir tikro pamišėliško nestabilumo (arba persikėlimo į jį). Beyond... (autorius turi galvoje legendinį *Tormentor*-ių gabalą *Beyond*... - "anapus, daugiau nei tai" - red.).

gamyklė ar kažkokį verslą, taigi tai jau problema. Aš norėčiau gyventi iš muzikos, tačiau tai nėra lengva, jei negroji komercinės muzikos. Tačiau sunku suderinti asmeninius jausmus, kurie kyla iš širdies, ir verslo reikšmių. Manau, kad gal tai ir taps įmanoma, tačiau tam reikia laiko. Gražu atkviesti į šią sceną tik prieš penšimt metų, taigi dar turi išmokti sukelti šiuos dalykus.

- Tam šiek tiek laisvės turi dėti, ir tai galima pajusti - tikriausiai jis dar neaktyvus?

- Jis, sąlykiai, įrašytume black metalo albumą su naujaisiais Tormentor - no, aš galiu dainuoti bet kokią black metalo ar kitą muziką maniečiai, jokių problemų. Taigi, jei įrašytume tokį albumą, gal iš pradžių jis ir gerai parsiduotų. Tačiau, manau, kad po Einaras mes black metalo scenoje atrodytume tik antrarušiai. Nežinau, kaip tau atrodo?

- Dabariniai Tormentor?

- Ne, tačiau, jei būtume normalia juodmetalio grupe.

- Sukiščiui po pietų. Mano nuomone, devintojo dešimtmečio Black Metal muzikos viršūne buvo De Mysteriis Dom Sathanas. Tai kiti albumai. Nemanau, kad kitos grupės gali pasiekti tokį lygį. Muzikantai, įrašę šį albumą, sukūrė dabarties black metalo skambesį, padėjo tam pagrindus. Tai yra reziumė.

- Ačiū. Man labai buvo Venom'ų Black Metal, tačiau De Mysteriis Dom Sathanas tikrai buvo labai stiprus albumas, nes visi groję muzikantai buvo labai įdomios asmenybės, kaip ir visi vyčiai, žinoma, įrašė diskus. Man diskas labai patinka. Asmeniškai man tai buvo labai įdomi situacija su De Mysteriis Dom Sathanas, nes buvau patvirtintas būti naujoju vokalistu su Deado. Po Deado mirties.

- Kaip kod labai sunkūs batai, prie kurių priprastum.

- Tiesą sakant, tuo tarpu aš buvau visiškai pasinėšęs į techno muziką, taigi apie Mayhem'us ne ką žėžinauju. Po to Euronymousas pasakė man keletą laišky ir paaiškino, ko jie norėjo. Pasakiau taip, nes, taip, aš noriu prisijungti. Vis dėlto praėjo gal kokie metai ar net ilgiau, nei nežinau, kad po ilgų susirašinėjimų įgyvendinome šią idėją. Nežinau kodėl, bet tas albumas ejo labai iš lėto. Galiausiai, kai

neatidariau į Norvegiją, jie jau buvo paruošę visas dainas. Tuo metu Vargas su Euronymousu turėjo kažkokių problemų, tačiau man jie vis dar buvo labai artimi draugai. Labai susidraugavome ir su Euronymousu, ir su Vargu Vikernesu, Hellhammeriu, bei su Blackfistimu. Taigi, iš pradžių apsisotau pas Euronymousą, paskui pas Vargą, paskui vėl pas Euronymousą. Neseniai Necrobutcheris pasakė man, kad jo manymu, Euronymousas mane norėjo matyti atliekant vokalo partijas albume, nes Deadiu labiausiai patikęs vokalas buvo maniškas iš Tormentor albumo. Gal taip ir buvo, nežinau; žodžiu, tada jems reikėjo manęs. Jau tada maniau, kad mano vokalo partijos, sudarytos De Mysteriis... buvo labai avangardiškos.

- Be abejonės. Nė vienas kitas black metalo albumas neturi to įspūdo.

- Dėkui, bet turiu pasakyti, kad dainuodamas tada jaučiausi labai laisvai. Tai buvo mano idėja įdainuoti tokį vokalą, no, žinai, ne įprastą vokalą, o kitokį. Euronymousas visiškai su manimi sutiko. Taigi, visi kartu kūrėme vokalus, bet teko skubėti, o ir teturėjome meną, galbūt. Dabar man labai keista klausytis to albumo, nes viską išdėdau visiškai kitai.

- Visą laiką taip atrodo. Reikėtų galvoti apie albumą kaip apie

to laiko ir epochos liudijimą.

- Geri žodžiai - būtent. Girdėjau, kad pradžioje žmonėms mano vokalas nepatiko.

- Atsimenu, kaip dar prieš pasirodant albumui, buvo labai keista ir neįprasta situacija: kasetė su tuo įrašuėjo iš rankų į rankas, o žmonės nežinojo, nė ką apie jį galvoti. Na, maždaug... tas jūsų stilius trikdė žmones, priverčia juos permąstyti įprastinius muzikos stereotipus.

- Kodėl tas vokalistas nedarė kaip Deados, ar ne? Bet girdėjau, kad vėliau - po dviejų, trijų ar net keturių metų žmonės pradėjo labiau suprasti. Nežinau kodėl, tai labai keista.

- Bet ar tau tai buvo svarbu? Žmonių nuomonė apie tavo atlikimo stilių? Ar pašalinių nuomonė svarbi apskritai?

- Nežinau. Taip, taip, man svarbiausia pasiekti transo būseną, taigi - aš ne visai vokalistas, net ne muzikantas. Gal gitaristas ar būgnininkas, kaip pavyzdžiui Hellhammeris, ir yra muzikantai, bet aš

- bleko vokalistas. Tai reiškia, kad aš galiu pasiekti transo būseną, ir galiu būti mediumu ar kažkuo panašiu. Tai mano asmeninis dainavimo stilius. Jei man pavyksta pasiekti tokią būseną, įsijaušiu ir žinoju, kad va dabar dainuoju taip, kaip turėčiau dainuoti, nežinau, atrodo, galiu sudainuoti tikrai gerai. Štai dėl ko man taip patinka gyvi koncertai. Jei atsimeni, pirmąjį Plasma Pool albumą, pusė jo įrašyta studijoje, o kita pusė - koncerte, ir pastarojoje viskas yra daug stipriau, gyviau, joje atsiskleidžia tas vyksmo jausmas, kad muzika yra pilna, ji tuo pat metu yra kuriama. O įrašinėant kūrinius studijoje vienas po kito, grožinant juos, to tikrojo muzikos jausmo nebūlieka.

- Tai lyg garso ir idėjos susivienijimas - tą energiją kuri kaip tik tuo momentu.

- O jei groji dvasingą muziką, tas yra labai svarbu, dėl to taip ir mėgstu tikro garso koncertus. Darbas studijoje irgi malonus, bet ten daug sunkiau išgauti šitą jausmą. Taigi studijoje visą laiką stengiuosi būti tamsioje, turiu šokti ir taip toliau, kad išlaikčiau tokią transo būseną ir gerai sudainuotų savo partijas.

- Visiškai suprantama.

- Tikiu, kad toks muzikos užsądarinimas, toks būdas pasiekti muziką, toks transas - tai, mano nuomone, tradiciškesnis dalykas. Turiu tuos tris projektus; turėtum žinoti Aborym iš Italijos?

- Turiu pirmąjį albumą. Tu pats dainuoji tik antroje albumo pusėje, ar ne?

- Man rodos, sudainavau tik tris dainose, tik Hellraiser, paskui Dark Mystery ir dar Four Trumpets, viskas. Tačiau tada mane pasikvietė tik kaip sesijinį narį, o dabar, kai iš grupės išėjo ankstesnis vokalistas, vaikinai pasiteiravo, ar nenorėčiau būti jų vokalistu, ir aš, žinoma, sutikau. Tuomet dar nebuvo atsikūrusių Tormentor, ir dėl to man buvo svarbu pabandyti grįžti į tokio stiliaus muziką. Na, o vėliau atkūrėme ir Tormentor. Taigi, su Aborym jau įrašėme naują albumą, tik jis daugiau... ne vien mano manymu, jie irgi šitą suprato: nemėgstu jokių tiesioginių politinių užuominų muzikoje. Sutinku apie nacius ir komunistus, sutinku, kad naciai tikrai rėmėsi pačia juodžiausia magija.

- Šiek tiek pasigilinus į tai, paaiškėja, kad gali rasti gilesnę reikšmę, slypinčią už istorinės versijos apie karus. Gali rasti labai stiprią juodąją magiją, okultizmo grupes, ir galingus okultizmo ir juodosios magijos judėjimus. Taigi, apie tai turėtum žinoti, bet yra dar vienas akivalizmus faktas - Stalinus nužudė daugiau žmonių nei Adolfas Hitleris. Jis

naudojosi pentagrama, raudonąja pentagrama, raudonąja žvaigždė. Be to, istorijoje yra užfiksuota, kad šie du lyderiai buvo susitikę su Theodore' u Rooseveltu. Žinant šiuos faktus, galima įsivaizduoti, kas vyksta; štai dėl ko stengiuosi neįsivilioti į tas svetimas ideologijas, nes puikiai matyti, kokia stipri yra juodoji magija ir jos skleidžiama galia. Taigi, stengiuosi nesiviliuoti politikon. Visą laiką gyvenime bandžiau ir bandau išvengti tiesioginių visuomeninių problemų. Kaip matai, kalbėdami apie politiką, jie iš tikrųjų niekada nepasako tikros tiesos. Čia, aišku, mano asmeninė nuomonė.

- Na, politikos esmė ir yra manipuliacija.

- Žinoma. Jie pasako pusę teisybės, ir jie tą pusę teisybės tepasako visą laiką. Taigi, pasirinkus politiką kelią, reikia šita išmokyti, nes ateis diena, kai ir tau reiks pradėti sakyti tik pusę teisybės, nes tokia jau politikos prigimtis. Netikiu tuo. Daugiau pasikliauju gamta ir tradicijomis. Kad ir dabartinėje Vengrijoje - nesidomiu politika - bet vis tiek, situacija aiški: komunizmas buvo šūdas, tada laikai pasikeitė, atėjo nauja vyriausybė, kuri išpardavinėjo visą šalį, visą valstybės turtą, viską, kas dar buvo likę Vengrijoje. Išsipardavė beveik už dyką. Matai, vakarij ekonomika užvaldė rinką. Jie supirko gamyklas, viską, mokėdami varganus pinigus. Po to jie nusipirko rinką ir taip bent jau gera pusė Vengrijos ekonomikos buvo parduota. Taip dirbo pirmoji vyriausybė. Tada, aišku, vėl išsirinkome socialistinę vyriausybę

<juokiasi>. Bet ir iš jų buvo mažai naudos, taigi dabar dar vieni atėjo, bet matai, per tuos dešimt metų nieko iš esmės neįvyko. Vengrija vis dar skursta. Gerai, pas mus pilna vakarietišky parduotuvių ir taip toliau, tačiau kainos beveik tokios pat, kaip ir vakarij valstybėse. Benzinas dabar jau pasidarė brangesnis nei Austrijoje. O pažūrėjus, kiek vidutiniškai yra pinigų, tai Austrijoje žmonės maždaug aštuonis-

dešimt kartų turtingesni. Tai juk beprasmybė. Po dešimties metų mes skendime tame pačiame mėsle, jis niekur nedingo, čia vis tas pats mėsas. Nežinau, žmonės sako, kad kitaip nė negalėjo būti, bet aš kažkodėl tuo netikiu. Jei savo laiku buvo galima nusipirkti netgi dešimties aukty višbutį už 10000 dolerių, taip viskas matyti ir susiklostė.

- Man labai patinka gilintis į dvasinius dalykus, kurie neturi nieko bendro su minėta materialine gerove. Man atrodo, kad tai protingiau. Ir tikiuosi, svarbiau.

- Csihar Attila iš Tormentor - 2000m. liepos 15d.

Rinktinė diskografija:
Mayhem De Mysteriis Dom Sathanas cd/lp 1994 (Deathlike Silence)
Tormentor 7th Day Of Doom cd 1996 (Miscariage)
Tormentor Anno Domini cd/lp 1996 (Nocturnal Art)
Plasma Pool I cd 1996 (Miscariage/Holocaust)
Tormentor The Sick Years cd/mc 1998 (Osiris) (kartu su Abstract ir Daemon Fog demo įrašais)
Plasma Pool Drowning/II cd 1999 (Scarlet)
Aborym Kali Yuga Bizarre cd/pav. lp 1999 (Scarlet)
Tormentor Recipe Ferrum cd 2000 (Avantgarde)
Aborym Fire Walk With Us cd 2000 (Scarlet)

Man labai patinka gilintis į dvasinius dalykus, kurie neturi nieko bendro su minėta materialine gerove. Man atrodo, kad tai protingiau. Ir tikiuosi, svarbiau.

Csihar Attila iš Tormentor - 2000m. liepos 15d.

Rinktinė diskografija:

Mayhem De Mysteriis Dom Sathanas cd/lp 1994 (Deathlike Silence)
Tormentor 7th Day Of Doom cd 1996 (Miscariage)
Tormentor Anno Domini cd/lp 1996 (Nocturnal Art)
Plasma Pool I cd 1996 (Miscariage/Holocaust)
Tormentor The Sick Years cd/mc 1998 (Osiris) (kartu su Abstract ir Daemon Fog demo įrašais)
Plasma Pool Drowning/II cd 1999 (Scarlet)
Aborym Kali Yuga Bizarre cd/pav. lp 1999 (Scarlet)
Tormentor Recipe Ferrum cd 2000 (Avantgarde)
Aborym Fire Walk With Us cd 2000 (Scarlet)

Mesterproductions

www.mesterprod.no

MP003 V/A - "63 and still counting..."

PIC-LP - Release date: January 01

With:

Dust(SWE), Battlelust(SWE), Holocaust(SWE),
My Bloodveiled Skies(SWE), Pandemonium(DEN),
Mararid(DEN), Latex(SWE), Demon Realm(DEN)
Tsjuder(NOR), Antaios(NOR), Bloodsoil(SWE)

MP005

Dust - "The Endless Fall"
vinyl-7"

Release date: March 2001

Blackmetal - Swe

MP002

Dust - "A wander
through the dark realm"
Demo-cassette
Limited to 300 copies
4\$ incl. Postage

MP004

Chaos Feeds Life -
"Strike upon you [demo 99]"
Demo-cassette
Limited to 200 copies
4\$ incl. Postage

Black Metal, Dark Arts, Reviews, ...

Those who join this damnation
are the sons of Darkness

TRIBALCHEMISTRY DESIGN

All works Black/White, colors,
Flyers, covers (A6, A5, A4, A3, ...), Logos, websites, ...
Graphic & Web-Design - Internet development - Conception

Http://www.DemonicHorde.homestead.com © 00

TRIBALCHEMISTRY DESIGN - C/o Mogerhagen - Rødtvetn. 35 - 0955 OSLO - NORWAY
Tribalchemy@yahoo.no - http://www.DemonicHorde.com

Mester Prod. is an authorised metal merchant and Label

Mester Productions - Pb 793 - 8001 Boda - Norway http://www.mesterprod.no - info@mesterprod.no

Apkabinti skausmą

Tadas Kozlauskas

Vienas dalykas yra suburti dar vieną rinktinių žvaigždžių projektą ir susilaukti tik tariamo dėmesio, o visai kita yra, kai jis duoda puikių, bedieviškai burnojančių rezultatų, kai pamiršti apie ten grojančius žmones, ir tiesiog mėgaujiesi nesveikomis garsinėmis vizijomis. Tai man atsitiko, kai gavau progą perklausyti The Ravenous debiutinį albumą, kuris buvo išleistas per paskutines Vėlines. Dėl skandalingo albumo viršelio jį pateko į masinės spaudos pulsapius, tačiau ne tai, o dešimt vemiančių mirtimi gabolų yra tikroji priežastis, pastūmėjusi mane kalbėtis su legendiniu metalūzu Danny'iu Lilkeriu, atsakingu už The Ravenous boso partijas.

- Kuo esi užsiėmęs šiomis dienomis? Ar tai The Ravenous promocijai skirta savaitė, ar koks naujas Hamlock įrašas, ar įsipareigojimai S.O.D ryja tavo brangų laiką?

- Turi šia progą juokingą atsakymą: The Ravenous gros pirmą November To Dismember festivalio vakarą, 19:30 vienoje salėje, o 19:00 kitoje salėje bus rodomas naujas S.O.D videofilmas! Teks konkuruoti pačiam su savimi. Turėsiu kažkaip būti dviejose vietose tuo pačiu laiku...

O dėl Hemlock, tai mes turime šokių tokių problemų su FMP (Full Moon Productions - red.). Aš net nežinau, kas dabar vyksta šiuo klausimu...

- The Ravenous susibūrė prieš metus. Gal pasakytum, kieno tai buvo iniciatyva, ir kodėl būtent jūs trys susirinkote į šią grupę? Aš galvoju, kad tai buvo Chrisas, kuris viską pradėjo? Taigi, kaip ten buvai įtrauktas tu - ar jie (jis) pradėjo pasakoti ar tiesiog groti tau muziką, o galbūt pati idėja groti kartu priverė tave iš karto prisijungti prie jų?

- Šių metų (2000 - red.) pradžioje man paskambino Killjoy'us ir pasiūlė groti The Ravenous, ir aš pasakiau taip, iš karto, dar negirdėjęs nė vienos natos. Aš žinojau, kad Chrisas bus paruošęs puikios muzikos, ir žinojau, kad kurti su tokiais žmonėmis jau bus žudanti jėga. O dėl iniciatyvos vystyti šią grupę, tai manau, kad daugiausia tai yra galimybė maloniai leisti laiką ir rūkyti žolę!

- Spėju, kad pradinis The Ravenous tikslas vis tik yra atiduoti duoklę senajam death metalui, kartu jį propaguojant ir neleidžiant jam išnykti. Tai taip skiriasi nuo to, kas dabar Europoje ir Amerikoje yra populiariau. Jūs nekuriate tam, kad būtų pati techniškiausia, greičiausia, brutaliausia (tai yra

amerikinis stereotipas) ar saldžiai melodingiausia (europinis stereotipas) grupė. Ar įkvėpimas ateina tik iš praeitės įrašų?

- Tai Chrisas parašė muziką, ir aš galiu tau pasakyti, kad jis visiškai užsiklėdęs savyje ir neklauso JOKIO modernaus metalo, taigi, kai jis rašė muziką, ji sklido iš "švaraus" šaltinio, jei supranti, ką noriu pasakyti. Vienintelis jo muzikinis įkvėpimas ateina iš labai senų laikų. Štai kodėl muzika taip skiriasi nuo dabartinių grupių; ten nėra jokios modernios įtakos.

- Klausantis Assembled In Blasphemy iš pradžių mintys kyla apie senus Autopsy įrašus. Ar sutinki, kad Chrisas kartu su savimi atnešė daug savo muzikines praetis? Jūsų muzika labiau neša į Autopsy negu, sakykim, į Abscess.

- Nors, viena vertus, mane labai užtikina pastovūs palyginimai su Autopsy, aš žinoma suprantu, kad The Ravenous skambesyje yra daug Autopsy paralelių. Ir, aišku, tu teisi, mes skambame daug artimiau Autopsy'ams, negu pankų įtakotiems Abscess'ams. Aš tiksliai žinau, kad Chrisas labai susinervuoja dėl pastovių palyginimų. Jis maždaug taip komentuoja: "Tai ne Autopsy, durniai!!" Cha cha cha....

- Ar tu pats esi senų Autopsy fanas?

- Taip, esu visiškai jų gerbėjas.

- Iš kitos pusės, koks buvo tavo ir Killjoy'aus įnašas į šį albumą? Ar jūs prisidėjot tik boso ir vokalo partijų kūrimu, ar dalyvavate ir kuriant pačius gabolus?

- Chrisas parašė visą muziką, bet kartu jis reikalavo, kad aš daryčiau tai, ką noriu pats su boso partijomis, ką aš ir padariau, ir man atrodo, kad mano boso garsas ir stilius yra vienas iš pagrindinių

skambesio aspektų, kurie kaip tik ir skiria mus nuo pats žinai ko, kartu su Killjoy'aus vokalais.

- Firmos Hammerheart pareiškime spaudai jūs muziką apibrėžia kaip siaubo metalas. Nepaisant tipiškos klisės, aš manau, kad tai pakankamai neblogai nusako šio įrašo jausmą. Kur tu pastebėjai siaubą muzikoje?

- Labiau tai yra kažkas tokio, ką jauči klausydamasis, bet tas siaubo pojūtis tikrai yra ten, viduje.

- Albumas yra pakankamai trumpas, ir aš manau, kad visą tai patyręs klausytojas maldaus daugiau panašios muzikos... Ar tai visos dainos, kurias jūs turėjote tam sykiui, o gal dar egzistuoja kažkokių į albumą neįtrauktų gabolų?

- Ne, bet Chrisas jau pabaigė kurti muziką sekančiam albumui, ir tai yra puiku!!!

- Šaunu tai girdėti! Spautuvė atsisakė spausdinti albumo viršelius, ir jūs turėjote pakeisti juos kitais. Aš manau, kad kai kurie diskai šiais laikais turi žymiai liguistesnių vaizdų, tai dėl ko kilo visa ši sumaišis? Kokį pakaitalą pasirinkote?

- Ši tema mane siutina. Jokių komentarų.

- Kokių būdu nemažai Norvegijos blackmetal garsenybių atsirado ant kompacto bukletų vidurinio lapo, ir ar buvo kokių esminių priežasčių tai daryti? Ar tai buvo Killjoy'aus idėja? Ar tau neatrodo, kad tai per daug primena Necrophagia cd bukletus? Man buvo keista pajusti kontrastą tarp liguistos šlykščios muzikos bei tekstų, ir juokingo nuotraukų koliažo...

- Killjoy'us sudarė koliažą. Turėti koliažą - tai stipriai atsiuoda "80-ųjų metalu" Būtinai reikia turėti! O pridurti aš galėčiau tik tiek, kad visi tie "blogieji" norvegai yra pasilinksminai mėgstantys alkoholiškai, cha cha!

- O taip, tekstai... atsiuoda Chriso Reiferto stiliumi... ar jis vienintelis šio albumo tekstų rašytojas? Ar tu jaučiesi tokios visiškai bedieviškos poetinės manifestacijos (turėčiau pridėti: "ir šitų intelektualių paveikslėlių buklete viduje") dalimi?

- Tekstai yra Killjoy'aus; tai rado, kokie artimi mes esame, jei tu pagalvoji, jog tai Chrisas juos parašė...

- Kiek simbolinė yra tekstų vertė? O gal grupės nariai iš tikro įjausta save, kad apkabinti skausmą?

- Kai įrašinėju šio disko boso partijas, giliai įsipjoviau ranką... kad apkabintiau skausmą.

- Kodėl Danny Carllenas ir Clintas Boweris lieka tik statistais liguistame The Ravenous vakarėlyje, tuo labiau, kad yra paskelbta, jog jie gros kartu su grupe ture? Manau, kad būtų teisingiau juos laikyti pastoviais nariais, bent jau už tai, ką gero jie pridūrė grodami Autopsy... O galbūt yra rizikos, kad žmonės tada laikys The Ravenous tiesiog atgaivintais Autopsy'iais?

- Chrisas viską sukūrė vienas pats. Ir įrašė jį daugiausia groja gitara. Na, galbūt tu teisi: jei mes turėsim per daug narių iš Kalifornijos.....

- Gyvi pasirodymai yra vienas iš mūsų prioritetai - šaunu tai girdėti! Kokius pasirodymus ruošia The Ravenous? Noriu tikėti, kad tai turėtų būti kažkas daugiau negu paprastas muzikos atlikimas ant scenos? Gal turi kokių naujienų apie europinį turą?

- Taip, koncertuose mes tikrai dalyvausime su specialiais dalykėliais, tačiau mes neturuosim tiek, kiek "normali" grupė. Aš manau, kad koncertuosim Europoje vasarį, bet dabar aš tuo nebesu tikras...

- Danny, per visus tuos metus tu dalyvavai daugybėje grupių ir projektų. Aš spėju, kad The Ravenous taip pat nėra paskutinis taškas karjeroje. Taigi, kokioj šviesoje tu į matai: retrospektyviam kontekste ar tarsi savo naują svarbiausią muzikinę išraiškos formą? Kur yra The Ravenous, lyginant su S.O.D. ir Hemlock? Aš turiu galvoje, kad visos trys grupės yra skirtingos, ir pakankamai skiriasi nuo to, ką tu grojai su Brutal Truth ar Nuclear Assault. Taigi, ar dabartinis muzikinis užsiėmimas vienodai paskirsto tavo esybę skirtingoms metalo manifestacijoms?

- Manau, kad paprasčiausiai mėgstu visus kraštutinio metalo rūšis, ir tai yra geras būdas išlaikyti visų grupių, kuriose aš groju, "grynumą". Pavyzdžiui, Hemlock privalo laisvoklingai derinti gitaras pagal E, tam, kad skambėtų modernaus black metalo dvasioje, o The Ravenous turi būti nusiderinę daug žemiau. Iš tikro, The Ravenous yra labai sena muzikinė išraiškos forma, bet ji skamba naujai, nes yra skirtinga nuo viso kito šitam pasauly...

- Keista matyti prieštaravimą tarp pankiško S.O.D. požiūrio (besityčiojančio iš black metalo, įeigu konkrečiau) ir Hemlock'ų ar The Ravenous atsidavimo seniesiems black/death standartams. Koks tavo požiūris į visa tai?

- Cha cha, tu ne pirmas manęs klausai apie šį akivaizdų neatitikimą! Tačiau faktas yra tai, kad S.O.D. dainoje *Evil Is In* nesijaukia iš black metalo apskritai, tik iš kai kurių jaunųjų fanų, kurie visą laiką bando apsimesti supernūriais ir blogais. Aš "išsavojuosi" su tokiais žmonėmis kaip *Ferizas* ir *Frosts*, ir jie yra normalūs vyrai, kurie mėgsta išgerli ir pasijuokti.

- Būtų gėda nepasinaudoti galimybe ir nepaklausti apie visus jūsų metus, praleistus su metalo muzika. Aš turiu galvoje ir *Chris' bei Killjoy'ų*. Kas tave labiausiai siejo su metalu? Kiti apsidėdė, nusikirpo plaukus ir vietoj muzikos augino vaikus... o jūs vis dar pozuojate nuotraukose su šovinių diržais ir pakėle vidurinius pirštus į viršų...

- Yra nelengva net atsakyti į tai, nes metalas man tiek daug reiškia... Aš spėju, kad man pasisekė, nes visus tuos metus aš galėjau groti su žmonėmis. Aš ir dabar susijuošęs šovinių diržu...

- Kaip senos metalistas, panaudok šią žurnalo vietą svarbiom pranešimui visai metalistų bendromenei paskleisti, apie tai, ką tu jau seniai norėjai pasakyti....

- Mado - šūdas, sukčiai - šūdas, industrija - šūdas. Eikit visi po velnių. Darykit ką norit. Viskas.

Dar niekada neteko išgirsti The Ravenous? Šie preciziškai lakoniški atsakymai turėtų būti tau kaip užuomina. Eik ir patirk Siaubą, ir niekada nepraleisk vieno iš jų pasirodymo, nes tai turėtų būti žudantis nuotykis!

balth@banet.net

VOMITORY

Bejausmis žiaurumas

Tadas Kazlauskas

Švediško death metalo kalvių antrasis albumas *Redemption* mane pritrėkė. Tai buvo 1999-aisiais. Ne per seniausiai jie sugrįžo su naujutele žudančiu albumu *Revelation Nausea*, dar kartą pateikdami tą stiprią ir brutalią muziką, kažkada išrastą ir išpuoselėtą **Carnage**, ankstyvųjų **Grave**, **Crematory**, **God Macabre** ir kitų. Lengviausia **Vomitory** pasišventimą įliustruoti remiantis grupės biografija. Susikūrė 1989 metais, jie visada lygiavosi į death metalo stilių: pirmoje demo juostoje 1992-ais, *Morbund 7"ep* 1993-ais, *Through Sepulchral Shadows* demo juostoje 1994-ais, *Raped In Their Own Blood* albume 1996-ais. Užtarnauto pripažinimo nebūtų buvę be daugelio metų sunkaus darbo.

Kalbinu ilgametį grupės būgnininką Tobiasą, kuris sutiko pasidalinti mintimis apie savo didžiai gerbiamą grupę

- Manyčiau, kad **Vomitory** pretenduotų į medalių, jei toks būtų teikiamas už ištikimybę death metalui, nes jūs niekada nenustojote palaikę sunkiosios scenos. Ar nemanote, kad tai būtų teisingas prizas?

- Labai tau ačiū. As sutinku su tavimi. Nenoriu atrodyti pasipūtęs, bet yra belikę labai nedaug grupių, kurios tiek metų išlaikytų savo stilių ir likty jam ištikimos kaip mes. Nors ir esame ištikimi death metalui, nuo mūsų įsikūrimo pradžios mes be jokios abejonės zenkliai išvystėme muziką, bet nepakeitėme esminės formulės. Mums patinka groti šį stilių ir per visus grojimo metus niekad neįžvelgėme priešasies ką nors keisti. Kad ir kokie pasikeitimai vyrautų muzikiniame gyvenime, manau, neverta to daryti. Be to, visoje Europoje susidomėjimas death metalu vėl išaugo, kas yra labai sveikintina.

- Nesu girdėjęs jūsų demo juostų ir pirmojo albumo, turiu tik *Morbund 7"ep*. Gal galėtum trumpai nupasakoti, ar anksčiau muzika skambėjo taip pat 'švediška' kaip ir paskutiniuose dviejuose albumuose? Kažkur esu skaitęs, kad sykį jūs buvate labiau pasinėšę link greitos grind/death pakraipos... Gal tai buvo savojo identiteto ieškojimas metalo labirintuose?

- As manyčiau, kad mūsų įrašai buvo netgi labiau 'švediški' nei dabar. Ypač demo juostos. Mes turėjome keletą sunkesnių kūrinių; dainos buvo grįstos sudėtingesnėmis grojimo partijomis. Gal tai ir buvo, kaip tu sakai, muzikinio savitumo ieškojimas. Šiandien standartinis **Vomitory** gabalas yra daug greitesnis ir intensyvesnis, atspindintis tą identišką mūsų skambesį.

- Beklausant *Redemption* ir *Revelation Nausea*, atradau daugybę **Grave**, **God Macabre**, **Crematory** užuominų ir panašumų... Ar šios švedų grupės buvo tos, kurios sužavėjo ir įkvėpė jus kūrybai tais laikais? Gal aš praleidau dar kokios nors - išvardink jas!

- Tavo išvardintos grupės mums turėjo besąlygiškai didelės įtakos, ir dar dabar turi. Tai death metalo rūšis, kuria mes žavimės, ir tai yra gana normalu, jei tu įžvelgi šių grupių įtakos mūsų kūryboje. Apskritai kalbant, visa senoji švedų death metalo mokykla padarė mums be galo didelę įtaką, kartu su tokiais galingomis anglių komandomis kaip **Bolt Thrower**, **Napalm Death** ir **Carcass**. **Slayer** ir **Sodom** taip pat buvo labai reikšmingi. Tu greičiausiai žinai, kad mes įrašėme **God Macabre** dainos *Ashes of Mourning Life* versiją savo ankstesniame albume *Redemption*. Vaikiniai iš **God Macabre** yra mūsų pažįstami. Tai buvo viena geriausių 90-ųjų death metalo grupių Švedijoje, todėl mes norėjome atiduoti jiems nedidelę duoklę.

- Jiems dabar turėtų būti gėda dėl to, kad nutraukė savo veiklą po nepakartojamo savo albumo 1993-aisiais... Tikri fanatikai niekada nesiskundžia, bet aš keltu lažybų, kad 1994-1998 metų laikotarpis grupei buvo ypatingai sunkus, paprasčiausiai dėl to, kad nebuvo tokios death metalo publikos, kokia buvo anksčiau. O tai reiškė mažesnę sėkmę net ir pasišventusioms muzikos firmoms, sumažėjo galimybės koncertuoti, turuoti, buvo sunkiau skleisti žinias apie tai... Ar turėjote panašių sunkumų?

- Mums sunkiausias laikotarpis buvo tarp 1994 ir 1996 metų. Visas dėmesys telkėsi ties black metalo stiliumi ir nebuvo jokio susidomėjimo death metalu, kas mūsų tikrai neguodė. Jutome įkvėpimo stoką, todėl kartais būdavo nuobodų. Bet po tų metų bendra situacija, manau, pradėjo gerėti. Na, po pirmojo mūsų albumo išleidimo turėjome gana rimtų problemų su grupės sudėtimi, bet šiaip ar taip ateitis jau atrodė šviesiau. Mūsų albumai sulaukė gero atgarsio ir kiekvienais metais sulaukdavome vis daugiau pasiūlymų koncertuoti ir turuoti Europoje, kasmet nuo pat 1997-ųjų.

- O kaip šiais dienomis? Ar padidėjo death metalo fanų skaičius Švedijoje po **Dismember** grįžimo prie savo šaknų, ir po

tokių grupių kaip Vomitory išgarsėjimo? Ar yra naujų kūrybinių kolektyvų, besilygiuojančių į senąją metalo muzikos mokyklą? Sklinda kalbos, kad vietinėms grupėms Švedijoje yra gana sunku surengti šou dėl didelio grupių skaičiaus ir mažo potencialių lankytojų būrio. Ar tai tiesa?

- O taip, situacija Švedijoje šiomis dienomis yra kur kas geresnė. Yra keletas naujų grupių, kurios groja tikrai senosios metalo death metalo, pavzdžiui, Repugnant iš Stokholmo. Situacija su koncertais vis dar nepatenkinama, bet netgi čia, regis, reikalai pradeda gerėti. Nemanau, kad didesniuose Švedijos miestuose tai sudaro problemą, tačiau tokiose mažose, kuriame mes gyvename, yra kitaip. Spėju, kad švedai yra tinginiai - štai dėl ko jie nelanko koncertų!

- Nepaisant visų klausimų aukščiau ir žemiau, labiausiai man įdomu būtų sužinoti, kodėl atsisveikinate su buvusiu vokalistu Jussiu Linna. Mano nuomone, jis pasižymėjo itin galinga gerkle *Redemption* albume, ir tai yra gana didelis praradimas, kalbant muzikinę terminologiją. Be to, aš laikau, kad jo balsas žemumas ir įtaiga buvo vieni geriausių visų laikų švedų death metalo scenoje. Prieš pareikšdamas savo nuomonę muzikiniu aspektu, pirmiausia sakyk, kodėl, po velnių, jis išėjo iš grupės?!

- Buvo daug priežasčių, dėl ko mes išsipyrimė Jussį. Trumpai tariant, jo mąstymas labai skyrėsi nuo kitų narių, tad paprasčiausiai mes nebesugebėjome su juo kartu dirbti grupėje. Kad galėtume žengti toliau, mes turėjome išspręsti šią problemą. Iš tiesų jis turėjo gerą balsą, bet kad viskas klostytųsi normaliai, reikia kur kas daugiau pastangų. O to nebuvo. Kalbant muzikiniai terminais, grupė buvo didelis privalumas išspręsti Jussį ir leisti Erikui (kuris taip pat yra ir bosas gitaristas - red.) atlikti darbą vietoje jo. Erikas kur kas geriau jaučia vokalo, lengviau aranžuoja ir yra tikslesnis nei Jussis. Dėl to anksčiau kiek strigome. Taip pat manau, kad Eriko balsas, kuris yra truputį gilesnis nei Jussio, kaip tik geriau tinka mūsų skonio death metalui - jis aiškiai pridėda daugiau brutalumo muzikos skambesiu. Be to dabar, kai Erikas kartu su Ulfu kuria mūsų tekstus, jų kokybė ženkliai pagerėjo. Visi vaikinai grupėje yra talentingi šiuo sprendimu ir reikalai tarp likusių keturių narių tvarkosi puikiai. Bet aš noriu pasakyti, kad mes likome draugais su Jussiu, o jis suprato bei gerbia mūsų apsisprendimą.

- Eriko vokalinės partijos pridėjo muzikai daugiau brutalumo ir žemų tonų. Nuo tradiciniai ausi režiavimo švediško vokalo perėjote prie riaušiojančio vokalo. Ar dabar tuo pažūriū labiau panašėjate į amerikietiškas death metalo grupes, kaip, beje, ir į nepamirštamus Demigod bei dabartinis Avulsed. Kaip tai paveikė bendrą muzikos raišymo raidą ir Vomitory skambesį?

- Tai visiškai nepakeitė muzikos kūrimo, išskyrus tai, kad dabar mes galime dirbti greičiau, kada grupė sumazėjo vienu asmeniu. Pasikeitimai skambesyje, kaip jau minėjau anksčiau, yra susiję su Eriko balsu, kuris pridėda brutalumo, o vokalinės aranžuotės skamba daug geriau nei anksčiau. Nepaisant to, manau, kad viskas pas mus yra labai švediška.

- The Plague galutinai virtus gana produktyvia ir perspektyvia leidybine firma, ar negalvojate, kad jūs perėjimas į Metal Blade globą įvyko pernelyg anksti? Galbūt racionaliau būtų buvę pasilikti vienai iš pirmųjų grupių mažos leidybinės firmos grupių, nei vienai iš gerų didelės kompanijos kolektyvų?

- Mes žinojome, ko siekiame, kai išsikyrėme su Fadeless Records ir perėjome į Metal Blade. Norėjome pakylėti grupę į aukštesnį lygį. Žinoma, reikalai tarp Vomitory ir The Plague greičiausiai būtų puikiai susiklostę, jei mes būtume pasilikę su Fadeless, ir toliau dirbę su The Plague. Bet mes įsitikinę, kad Metal Blade gali padaryti žymiai daugiau, nors čia esame tik viena grupė tarp daug garsesnių kolektyvų. Turime dėl ko stengtis, teisingai? Kai mums pasitaikė proga dirbti su Metal Blade, Wilko vis dar vystė Fadeless Records. Mes nežinojome, kad jis ruošiasi parišti su Fadeless ir pradėti dirbti Hammerheart Records firmai. Galbūt visa tai būtų atrodę kitaip, jei jis būtų pradėjęs dirbti su jais anksčiau.

- Ir vis dėlto, turėtumėte būti patenkinti tuo, kaip naujoji

leidybinė firma su jumis bendrauja, suteikdama šansus dalyvauti prestižiniuose Europos turuose. Ar intensyvus dalyvavimas turuose praėjais metais padarė įtakos grupei, o gal įvyko kokie esminiai pokyčiai tarp grupės narių? Turiu galvoje tai, jog grojimas grupėje ilgainiui virsta tikru darbu, arba atsiranda supratimas apie kažkokį didesnį darinį nei paprasta muzikinė grupė.

- Metal Blade darbu iki šiol esame labai patenkinti, ir tikrai šaunu, kad turėjome progą dalyvauti dideliame turnė po Europą kartu su Cannibal Corpse, bei No Mercy festivaluose dar prieš tai, kai leidybinė firma išleido mūsų albumą. Mūsų žingsnis į Metal Blade su visomis iš to išplaukiančiomis pasekmėmis privertė žvelgti į grupės reikalus daug rimčiau nei tai buvo anksčiau, kas yra tikrai gerai, nes aš linkiu, kad tai yra būtiny, jei nori vystytis į priekį. Manau, kad tai sustiprino ir savitarpio santykius grupės viduje. Visi mes turime darbų, ir dirbame pilną darbo dieną. Taigi, Vomitory visada buvo ir vis dar yra šalia viso to, bet mes esame užsispyrę, ir jei atsirastų tokia galimybė, būtų šaunu pragyventi vien tik iš grupės. Jei pakankamai sunkiai dirbsite, galbūt pasieksime tą stadiją.

- Užsiminei, kad vienas iš gabalų buvo pabaigtas jau studijoje. Gal firma jus truputį skubino su įrašais, kai dar nebuvote 100% jiems pasirėngę?

- Firma su tuo neturėjo nieko bendro. Galime kalinti tik save, nes tam tikra prasme esame tinginiai, bet kai viskas baigėsi laimingai, tai pagaliau tapo ne taip ir svarbu. Mus be galo džiugina studijoje užbaigtas įrašas. Studijoje tik Ulfas ir Erikas parašė tekstus porai dainų, o aš pabaigiau kurti muziką *Chapter of pain* dainai. Spėju, kad ir ateityje niekada nebūsime 100% pasiruošę įrašais, prieš įžengdami studijoje. Visada atsiranda dalykų, kuriuos turime pasipirpinti ten būdami: tai gitarų solinės partijos, tai kai kurių tekstų pertvarkymai, tai antiniai vokalai, tai dar kas nors...

- Tvarkoj, Geriau papasakok apie tą ribotą tiražą 10" plokštėle, išleista praėjais metais, skirtą paminėti jubiliejinis užgyvavimo metus! Turbūt nedaug žmonių ją įsigijo, nes nedaug kopijų buvo atspausdinta, o ir galingos promocijos nebuvo. Kokie gabalai ten buvo publikuoti? Ar tu pats esi vinilo fanas? Ar darote kokį nors spaudimą savo įrašų firmoms, kad pagamintų Vomitory albumų vinilines versijas?

- Kadangi praėjais metais Vomitory sukako lygiai dešimt metų, norėjome paruošti kažką ypatingo kad atšvęsti grupės dešimtmetį. Nusprendėm išleisti paveikslinį 10" mini albumą, ribotą 500 kopijų, o Fadeless taip pat palaikė šią idėją. 10" vinilas tam yra geriausias formatas apskritai, tad nebuvo jokios abejonės dėl formos pasirinkimo. Praeity (1999) metų lapkritį jis buvo išleistas, jame yra penkios dainos, kurios yra vienapir ar kitaip susijusios su grupės raida: *The art of war* (reprezentuoja 1999 metų Vomitory), *Undivulged* (naujas dainos iš pirmosios demo įrašas), *Extremity retained* (Napalm Death daina - didi grupė, kuri mums padarė didelę įtaką), *Dead cold* (daina, parašyta 1992 metais, tačiau iki šiol buvusi neįrašyta) ir *Christ passime* (Sodom daina - dar viena didi grupė, grojome šį garsą pirmame Vomitory pasirodyme 1990 metų balandį). Anksčiau buvau šio vinilo fanas, tačiau dabar taip aistringai nekollecionuoju. Kur kas patogiau yra kompaktiniai diskai, bet jie nelūti tuo ypatingo skambesio, kuris yra viniluose. Abu albumai, *Raped in their own blood* ir *Redemption* bus išleisti firmos The Plague viniliniu pavidalu, o dėl *Revelation* nausea aš dar nežinau, bet būtų irgi įdomu.

- Kaip aš suprantu, muzika jums yra kur kas svarbiau, o tekstams skiriata mažiau dėmesio. Kodėl? Ar death metalo kapeloms išvis turi kokią nors ideologinę motyvaciją.

- o galbūt verbaliniai dalykai tiesiog pridėdami prie jau sukurtos muzikos?

- Aš galiu kalbėti tik už Vomitory, bet spėju, jog yra daug grupių,

kurios sutiks su mano nuomone. Taip, mums svarbiausia yra muzika. Vokalas yra tarsi papildomas instrumentas, turintis apjungti muziką ir suteikti jai daugiau brutalumo. Nors stengiamės sukurti kuo geresnius tekstus, svarbiau yra tai, kad vokalas kuo geriau derėtų prie dainų.

- Na, aš nesakau, kad jūs tektai yra betikliai, tušti ar kvaili, bet jie, bent jau man, neturi nieko intriguojančio, pamokančio ar pagaliau įsimenančio. Nesuskaičiuojama daugybė kitų death metalo grupių, kuriomis domėjauisi, naudoja panašias temas bei struktūras, tad nematau reikalo gilintis į dar vieną tokią porciją. Kokia tavo pozicija?

- Mane veža žemai, o ne teksto turinys - ypač kai kalba eina apie brutalią muziką. Tai yra tai, kas mums svarbu, kai rašome savo kūrinis. Panašiai galvoja ir kiti grupės nariai.

- Kita vertus, gabalo *When silence conquers* lyrika, pasak toves, šneka apie senąsias kovas ir karo meną. Kas tai - duoti senovės karžygiams, prisiminimai apie vikingsus ar tiesiog kažkaip vaizdiniai, randantys vietą jūsų kūryboje?

- Mes nekuriamė tekstų apie šiuolaikinius karus. Vietoj to parašėm apie senovines kautynes, vykusias prieš kelis šimtmečius, tam, kad viskas geriau tikėtų prie muzikos - turiu galvoje žygiavimą primenančią būgnų ritmą dainos pradžioje ir pabaigoje.

- Tu esi būgnininkas ir pagrindinis muzikos kūrėjas. Ar tai reiškia, kad groji gitara, o gal visa muzika remiasi pagal anksto sukurtas būgnų partijas, ir tik po to likusieji prisideda gitariniais rifais?

- Groju ir gitara, jau daugelį metų, kuriu irgi daugiausia gitarą, tačiau reikaržiais būna, kad būgnų partijas sugalvoju pirmiau, ir jos tikrai geros, ir tik po to kuriu muziką gitarą. Dainų aranžuotė ir idėjomis prie kūrybinio proceso prisideda ir kiti grupės nariai. Pirmąsį įrašą *Revelation Nausea*, pasidarėm keletas naujų gabalų demovariantus. Šitokių būdu galime geriau išanalizuoti dainas ir lengviau paruošti tekstus, o tada sutuopyti laiko dirbant prie galutinio įrašo studijoje. Mums tinka šis metodas, todėl greičiausiai taikysim jį ateityje.

- Jūsų piktos kietos pozos nuotraukose tarlum patvirtina, kad išreiškiate savo muziką. Visi marškinėliai, ženklukai, odiniai striukės... tikriausiai tai gyvenimo stilius? Žinai, daugelis žmonių grojančių grupėse, po kiek laiko nustoja pozuoti vilkėdami kitų grupių marškinėliais, ta paaiškindami kaip praėjies mada, tada jie nustoja vilkėti kitų grupių marškinėliais grodamiesi koncertuose... Atseit, mes esame pakankamai įžymūs ir gabi, todėl dabar jau atsikratome kitų grupių atributikos...

- Kokie mes esame, taip ir rengiamės, tiesiog taip yra. Mes nesipuosiame vien fotosesijoms. Ar nebūtų kvaila, jei mes visą šypsumėmės albumų nuotraukose, turint galvoje tą muziką, kuri grojame? Iš tikrųjų tai man mažai rūpi tas marškinėlių reikalas. Tiesiog žmonės rengiasi ir nešioja, ką lik jie nori, bet jei kas nors nusprendžia nešioti kitų grupių atributiką vien dėl to, kad jie save laiko per daug žymiais, man tai jau atrodo juokinga.

- Sakyk, jei nebūtų Vomitory, tai...

- ...ši planeta būtų geresnė vieta gyventi. O jei rimtai, tai greičiausiai mes grojume sunkią muziką kokioje nors kitoje grupėje.

Tai buvo Tobiasas Gustafssonas, Vomitory kompozitorius būgnierius. Paklauskite, ką jie groja, nesvarbu ar tai būtų senesnis ar naujas albumas!!! O Metal Blade korporacija - patariu išleisti *Revelation Nausea* albumo vinilinį variantą. vomitory@hotmail.com

Eldritch Music

presents

ELDRITCH MUSIC Vinland
c/o Tsimafei Koval
815 Gravesend Neck Rd. Apt. #3A
Brooklyn, NY, 11223, U.S.A.
tsimafei@eldritch-music.com

ELDRITCH MUSIC Europe
c/o Dzianis Puhach, P.O. Box 74
Minsk, 220124, Belarus
dzianis@eldritch-music.com

Divina Enema

At The Conclave

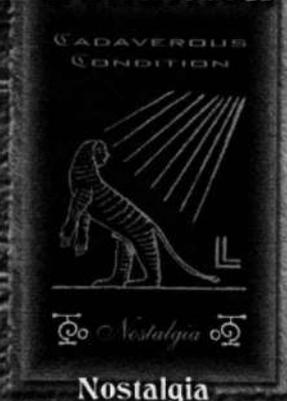
The most original Belarusian Metal group with the next portion of Black Gothic Farce.

Arrangements, the changeable atmosphere of the album is a maze weaved from the most miscellaneous styles, from progressive, heavy up to Black Metal, fanning down with sense by constant gangs of a rhythm, dumbfounding by unpredictability of parties (as an unexpected view, random occurring... Whether it is a prompt solo, mysterious keys, romantic violin or gloomy violoncello) ... It is a dizzy swirl of sounds, mad, but thus is imperceptibly and delightful integral, organic and smoothly varying... Impresses it is the fact... Musical Newspaper 2000

CD has a 44-page (!!!) booklet.

Price: \$5 (Belarus), \$7 (CIS), \$9 (Baltija), \$15 (World)

Cadaverous Condition

Nostalgia

New album of well-known band from Austria. "Nostalgia" is the memories of the previous 4 CDs plus some cover-versions. As always - are outstanding because of their strange approach to music. On this album you will find also energetic Death tracks and relaxing themes in vein of DEATH IN JUNE whose cover is also presented here. Apocalyptic Gothic Death Metal? Maybe at all events it should be heard!

The tape has a full-coloured 14-page booklet.

Each tape costs \$1 (Belarus), \$1.5 (CIS), \$2 (Baltija), \$4 (World)

Mystifier

The Fourth Evil Calling From The Abyss (Tormenting The Holy Trinity)

So, after short stagnation, leaving OSMOSE and transformations in line-up, the Brazilian kings of Unholy Metal with us again! The fourth full-length includes remastered demo of 1989 (pure black holocaust!), rare mini-CD of 1999, 2 cover-versions (SARCOFAGO and POISON), two freshest terror-trax and a multimedia video clip on one of them! As always MYSTIFIER are simple up to genius, melodious and brutal... BRUTAL as never before! Join and crush the world with them!!!

Price: \$6 (Belarus), \$8 (CIS), \$10 (Baltija), \$16 (World)

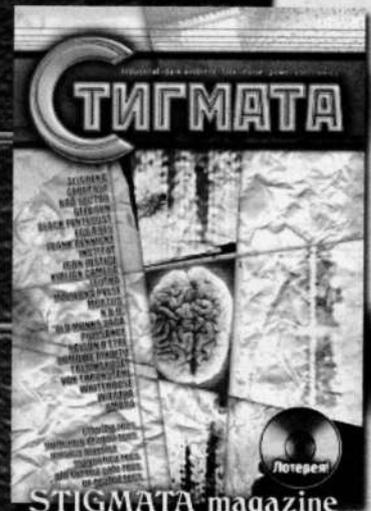
Revelation

Forgotten Empire

Rather unexpected to find in "god"-forsaken corner of Belarus, incomparable Atmo Metal band from Borisov. This is not the next vain attempts of few people from post-soviet area to paste more or less listenable doom from nothing. It's a masterpiece, original canvas created by only two multi-instrumentalists, where every touch of brush contains not less than a ton of feelings, emotions and experiences. REVELATION is an immersion to the New Era of Doom Metal at European level.

The tape has a full-coloured 6-page booklet.

STIGMATA magazine

The magazine is dedicated to industrial/ noise/ dark ambient scene. Unfortunately, it's in Russian so far but releasing of English version is planned too in future. The debut issue contains interviews with: ALGERIA, APOPTOSE, BAD SECTOR, BELBORN, BLACK PERFECT, CTHULHU RECS, EGOEDES, FLUTTERING DRAGON RECS, FRANK RENNEKE, INSTITUT IRON, JUSTICE, KIRILIAN CAMERA, LEUTHA, MOULDERWATERS, MORTUIS, MUSTICA MAXIMA, MAGNETICA RECS, M.O.D., OLD EUROPA CAFE RECS, OLD MONKS SAGA, PUSSANCE, RAISON D'ETRE, ROMONE RIKOTTO, TRENKROSET, VON TRONSTAL, WHITEHOUSE, WIERZBA, UMBRA, UR-REALIST RECS. Swedish power electronics scene report, more than 70 contacts, 56 pages and professional layout!

THE ULTIMATE PUBLICATION ABOUT INDUSTRIAL MUSIC!

Price: \$1.5 (Belarus), \$2 (CIS & Baltija), \$3 (World)

Solaris

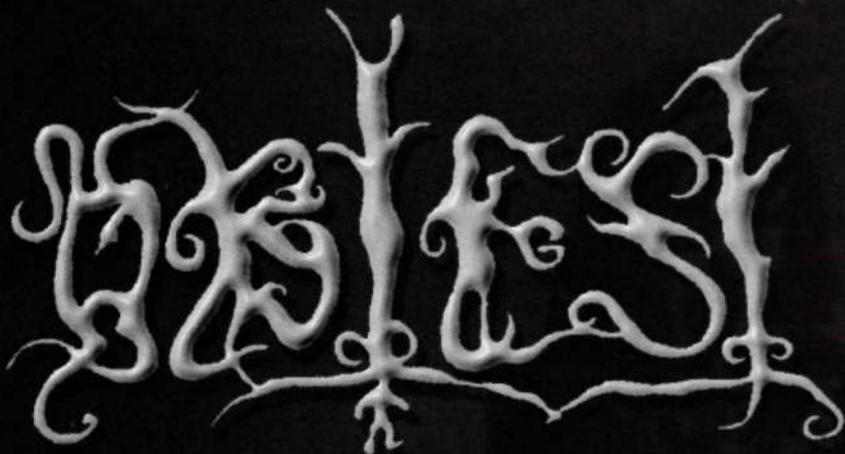

Distorted Perception

The debut of totally not solar (as it's clear from the title) Dark Ambient formation, SOLARIS' music can be characterized as black tranquillity, because their creations are full of hatred and malice towards the humanity (maybe also towards themselves), but at that time they're bright from the emotional point of view. Symbiosis of light and darkness, triumph of contrasts and the best aid to do suicide expect you under the mask Solaris.

The tape has a full-coloured 6-page booklet.

www.eldritch-music.com

Anapus Nemuno

Tadas Kazlauskas

Geriausiai juos pažįsta tautinė publika – juk neveltui Obtest ir skiria savo muziką būtent lietuviškai kultūrai. It kovos ištroškę kariai jie pristatė savo pirmą albumą *Tūkstantmetis dar prieš keletą metų*, o įrašytas jis buvo dar anksčiau – 1997-aisiais. Tačiau dėl silpno platinimo Obtest nesulaukė deramo dėmesio, ypač iš plataus pasaulio auditorijos. Vargu ar grupė dėl to baisiai išgyveno. Prieš tai pasirodęs 7 colių vinilas 997, ir netrukus išsiantis dar viena maža plokštelė yra puikus tikrųjų grupės tikslų įrodymas: atverti savo muziką ir idėjas tik patiems ištikimiausiems žmonėms. Susipažinęs su senesniais įrašytais naujais gabalais, kurie kol kas neskelbiami viešai, o demonstruojami tik promocijiniais tikslais, buvau tiesiog sužavėtas. Obtest grėsmingai grįžta į pagoniško metalo pasaulį, aukštai pakeltom galvom!

Negalėju atsispirti pagundai, ir paklausiau šio bei to Evaldo, gitarista ir pagrindinio dainų autoriaus. Prieš detaliau pateikiant tai, ką jis papasakojo, išsivyniokit kompaktą ir užsidėkit gabalą numeris trys... Tik tas, kuris supranta lietuviškai, bus aplankytas patriotinių jausmų, kuriuos iššaukia grupės idėjiniai tekstai bei ugninga muzika. Tik tas, kuris žino Lietuvos istoriją. Tik tas, kuris tiki Obtest'ų kuriamomis vizijomis.

- Pradėkim nuo pradžių... Seniausia man žinoma data, susijusi su Obtest, yra *Oldness Coming* demo. Tai buvo 1994-iejį? Papasakok, kada ir kokia buvo pradžia, kaip gimė mintis groti blackmetal, kieno tai buvo idėja? Kiek jums įtakos padarė 90-ųjų blackmetal atgimimas, Norvegijos įvykiai, ar jau ir anksčiau klausėt Bathory, Venom ir t.t.? Kiek pamenu, kadais su *Ambrazeijum* grojait deathmetal...

- Obtest pradžia simboliškai laikoma 1992 metų pabaigo. Tada pradėjome groti, bet tai ką grojome tikrai nebuvo black'as. Įvykiai Norvegijoje tikrai buvo šokiruojantys, tai tapo savotišku įkvėpimu. Pažintis su *Plah'ū* iš Anubi irgi prisidėjo prie to, kad mes nukrypome nuo to meto tradicinio metalo, *Plah'as* nupiešė mums dabartinį Obtest logo. Klausėmės ir Bathory, Venom, Celtic Frost, Rotting Christ, tačiau pirmajai kurybai įtakos turėjo jaunos black'o grupės, tokios kaip Grand Belial's Key, Fester, Enslaved. Ne paslaptis, buvau Burying Place vokalistu, kai išėjau iš tos grupės, susikūrė Obtest.

- Taigi, seni laikai... Pradžioje dainavote angliškai, daugmaž neišsiskirdami iš tuometio supratimo, kas yra blackmetal, idėjiniai ir muzikiniai atžvilgiai. Turbūt neprieštarauti, kad tai buvo tik ieškojimas... O gal tiesiog maištas prieš normas, naujas plyšys muzikoje, kuris atrodė linkamiausias pareikšti savo priešiškomą masėms?

- Be abejonės tai buvo ir maištas ir ieškojimas. Black'o idėja buvo labai ekstremali ir kraštutinė, tai buvo kaip tik tai ko mums – pamišėliams, reikėjo. Tai buvo aršiausia "prieš" forma.

- Ar nemanai, kad *Prieš audrą* buvo kiek silpnesnė nei pirmo demo? Tiek įrašų, tiek muzika? Apskritai man asmeniškai *Oldness Coming* yra savotiškai išsiskiriantis įrašas ir dėl akustinių vietų, ir dėl to vienintelio tikrai metalinio gabalė... Ar tiesa, kad *Bėstančių Žvaigždžių Tylėjimas* įgavo tokią formą po to, kai būgnininkas neatvyko laiku įrašyti savo partijų? Kodėl šis gabalas buvo vėlgi įtrauktas į sekančią demo?

- Mano manymu *Prieš audrą* nėra stipresnė, bet yra visiškai

kitokia negu *Oldness Coming*. Pastarosios demo juostas išleidimas buvo labai sudėtingas: demo turėjo būti įrašyta *Zimozeke* dar 1994 rudenį, turėjo būti daugiau kūrinių. Gavosi kaip gavosi – daug akustikos, mažiau metalo. Iš esmės buvo įrašytas tik vienas metalinis gabalas. Trauktis nebuvo kur, demo buvo išleista. *Bėstančių Žvaigždžių Tylėjimas* yra koks yra, ir jis įrašo atžvilgiu yra tabuliaisai įrašytas kurinys per abi demo juostas. Tai buvo savotiškas outro. Sekančioje demo juostoje jis vėl figūruoja kaip outro, nes be jo demo būtų žymiai trumpesnė...

- Dar tais laikais grojote nemažai koncertų, kiek žinau, buvo ir koncertinė kasėtė išleista – ką jums davė visa veikla, kelių pirmųjų kūrybos metų patirtis, ir kaip įvyko posūkis link to, kuo Obtest gyvena nuo *Tūkstantmečio* laikų? Turbūt koncepcija vis tik pradėjo formuotis žymiai anksčiau?

- Nuo 1994 iki 1997 sugrojome tik du koncertus, abu du Klaipėdoje. Buvo išleista pirmo koncerto kasėtė, bet jos daug neplatinome. Sekantis koncertų pliusis prasidėjo po *Tūkstantmečio*

...idėm. Iki šiol sugrojomė apie 15 koncertų. Domėjimasis praėjimė gamta rado savo vietą Obtest kuryboje, o kai atsirado bendraminčių, tai įgavo milžiniškos jėgos.

- Kiek įtakos Obtest koncepcijai padarė *Aras Vilkvedis*? Jo atvaizdavimas *Tūkstantmečio* idėklo priešiny turbūt neatsitiktinis? Kitaip tariant, ar jis yra/buvo pagrindinis idėjų generatorius? Juk turbūt nerašote tekstų visi kartu susirinkę? Bėgant teksto eilutėmis juntamas vieno asmens gerai pagalvotas, apjungtas tęstinumas.

- Taip, jo įtaka buvo labai didelė. Jis įpūtė ugnies Pocolus ir Ha kaita, sekantys buvo Obtest. Kuriant albumą mūsų idėjos taip sutapo, kad man nebuvo problemų rašant muziką, Arui rašant tekstus. Aš gana ilgiau žodžius tik tituliniam 997 kūriniiui. Albumo idėja buvo labai konkreči ir koncentruota, mes žinojome ko norime, ir tai padarėme. Muzikai įrašyti turėjom daug laiko, todėl išspaudėm ką galėjom. Idėklo priešinis buvo piešiamas iš kiekvieno nuotraukų, tai buvo tiesiog kompozicijos reikalas kuris sutapo su "idėjų generatorium".

- Kaip apibūdintum dabartinę Obtest muziką? Karo metalas? Pagoniškas metalas? Kovos metalas? Tuo Obtest yra kova? Su kuo ir prieš ką, jei galima apibendrintai išsireikšti? Kas yra kovos tikslas, sąlyginis atskaitos taškas?

- Dabartinę muziką patys vadiname pagonišku metalu, arba pagonišku karo metalu. Obtest yra kova, pasipriešinimas, atskaitos tarp skydų ietys. Katalikiškas mentalitetas yra mūsų pirmas taikiny, su tuo susijusi visa Obtest koncepcija. Mūsų dainos tai karo dainos, kurios įkvėpia prieš mūsų, tai sakmės apie didingus įvykius, kuriuos verta prisiminti, tai ženklas, kuris tau neleidžia pamiršti tavo prigimties. Kovos tikslas yra pergalė prieš savo ribotumą, kiekvienas turėty nugalėti savyje patį tikriausią savo priešą.

- Charakteringiausia jūsų muzikos dalimi laikyčiau epiškus, himninius priedainius. Šalia įprasto greito ritmo ir naikinančių gitarinių rifų tai skamba kaip didingas atsvara, suteikia muzikai patvirtinimą. Priedainiai kaip priedainiai, ar kažkaip kitokių nelabai įprastais žodžiais, tai ateina savaime.

- Pirmame albume priedainiai tarpais skambėjo kiek gremptai, buvo per daug gaivališki. Nemanai? Tuo tarpu tai, ką girdyti naujame repertuare, skamba žymiai galingiau ir įtikinamiau.

- Man kaip kūrėjui naujo medžiaga yra tobulesnė už seną, ir žinau, kad sekanti bus dar geresnė, visada eini į priekį, jei sustosi – neįtiki išsikvėpei... Dabar turime ir daugiau laiko eksperimentams su vokalais, ko nebuvo rašant *Tūkstantmetį*.

- Ar manai, kad Obtest kuria pakankamai originalią muziką, lyginant su tuo, ką esi girdėjęs?

- Tai kiekvieno ausų reikalas. Kai kas sako, kad tai primena

Enslaved, senuosius Dark Throne, kiti sako, kad tai originalu. Nedaug klausau tokio stiliaus muzikos, negaliu pasakyti savo nuomonės apie tai.

- Kodėl tarpas tarp pirmo albumo ir naujos medžiagos paruošimo užtruko daugiau nei trejus metus? Turbūt ruošėte viską itin kruopščiai, tiek kurdami, tiek įrašinėdami?

- Pirmą priešais ta, kad mes tiesiog neturėjome kur įrašyti naujo darbo, nors pagrindas jau buvo sukurtas 1999 pradžioje, įrašai prasidėjo tik 2000 vasarį. Visą užbaigėme rugpjūtį, liko įrašyti tik vokalus. Albume bus atrinkti geriausi kūriniai, kiti gal išeis vinily pavidalu.

- Tai kas gi matyti anapus Nemuno? Kitaip tariant, kurlink suka naujojo darbo tekstinė tematika? Vis dar nepaleidžiate istorinės tematikos, kapstatės mūsų laukuose, šlovinat protėvių strategijų ir taktiką? Ar tai tik metaforiškas žaismas, ar iš tikrųjų nedvejodamas ginklu imtum kovoti už savo lietas, jei tarkim, būtų tam tikra situacija?

- Ginklas priklauso nuo situacijos, ar tai bus kirvis, ar popierius, ar daina. Anapus Nemuno yra Lietuva, kurią mata priešas nukariavęs Prūsus, Anapus Nemuno yra priešas, kuris kelia nerimą Lietuvai. 1283 metais kryžiuočių ordinas pirmą kartą užpuolė Lietuvą. Tai labai simbolinė data, prasidėjo visų baltų migracija į Lietuvą, niekas apat lietuvių nesugebėjo nei sukurti valstybės, nei atsilaukyti priešui. Prasidėjo labai aršios ir dažnos kovos. Viskas turi ir perkeltinę prasmę. Nereikia nukabinti nosies, ir niekad nepasiduoti. Gyvenimas yra kova, svarbiausia nesustoti vietoje!

- Beje, tekstuose atvirai paniekiami istoriniai lietuvių kraštų užpuolikai. Ar tai duoda pagrindo manyti, kad jūs kaip grupė esot priešiški nusiiteikę kity tautų atžilvių? Ar nevertėtų to palikti istorijai? Tokie pat muzikantai iš kity kraštų taipogi garbina tik savos tautos laimėjimus, ir niekina kitus. Tai savotiškas užsidarymas savo kiau... Kita vertus, gal tokiu būdu norėjote pabrėžti religinį senovės karų prigimtį ir tai, ko tokiu būdu siekė savanaudžiai užkariautojai iš Vakarų Europos?

- Mes ne šovinizistai, mes niekinam vokiečių už tai, kad jų protėviai prieš 700 metų kažką prisidirbo. Viskas kas įvyko buvo neišvengiama, liiesiog viskas lieka dainose... Žodžiai turi maksimaliai atspindėti tai, apie ką dainuojai, kitaip tai bus tuščiažodžiavimas. Almink, kad vokalistu lūpomis dainuoja karys, amžininkas.

- Paradoksas, bet jų palikuonims neseniai patys grojote... Ir turbūt ateity tokių pasirodymų daugės, nes be Europos palaikymo net ir Obtest neišsivers, jei tik yra noras užtarnauti gerą grupės vardą... Kokie įspūdžiai iš Vokietijos turo?

- Kai buvome Vokietijoje, žmonės klausė, kodėl mes dainuojam anti-vokiškas dainas. Mat kažkoks veikėjas per radiją paleidęs Obtest įrašų, taip prakomentavo mūsų kūrinus. Vėliau, per išgertuves išdrįsau paklausti apie tai *Miriquidi Productions* vadeivą. Jis atsakė trumpai: "Jėgu aš nesuprasčiau visos esmės, tai su jumis nesusidėčiau". Įspūdinga buvo tai, kad į koncertus susirinkdavo daug žmonių kurie atėjo grynai dėl Obtest, arba buvo girdėję mūsų įrašų. Vokietijoje klubai labai skiriasi organizacija, priėmimu, savo dydžiu. Visuose klubuose labai gera aparatūra, groti – vienas malonumas.

Blogiausi įspūdžiai iš Berlyno, kur mes grojome kartu su krikščioniško metalo grupe *Armored Saint*. Tie nutukę jankiai neleido daryti sound check'ą, ir apkarpė mūsų programas per pusę. Dėl to buvo ir nepatenkintų žiūrovų.

- Tiesą, kodėl *Tūkstantmečio* cd idėkle buvo vos keli tekstai? Ir ar esate patenkinti dėl to, kaip tas albumas buvo išleistas, platintas, pristatytas firmos? Ar tai bent kiek padėjo paskleisti grupės vardą vakaruose?

- Keli tekstai buvo įdėti taupant popierius. Mes norėjome, kad cd būtų ir originalūs tekstai ir jų vertimai į anglų kalbą. *Wolf Music* nepadarė visko, ką galėjo padaryti mūsų labui, daug daugiau padėjo *Rene iš Miriquidi Productions*. Jo dėka mes kažkiek žinomi pasaulyje. Su *Wolf'u* ryšius nutraukėme.

- Lietuvoje Obtest garsėja savo aštriais pareiškimais undergroundo spaudoje ir panašiai. Kodėl manote, kad pas mus daugiau nėra demesio vertų black, pagoniško ir panašių metalo grupių? Kaip tada paaiškinti faktą, kad lietuviškas metalas turi neblogą vardą svetur, ir net keletas grupių taipogi yra profesionaliai išleidę savo albumus? Galbūt tai fik dalis imidžo – neigi kity muzikantų kūrybos geras puse?

- Seniau nemažai pasikandžiojome, pūdavome į kraštulimus. O pasisakymai prieš kitas grupes buvo tik savo nuomonė vulgarioje formoje. Tai juk skonio reikalas. Galia pasakyti, kad esu didelis lietuviškos muzikos gerbėjas, bet mano skoniui patenkinti yra ne tai kad keletas grupių, bet keletas kurinių, kalbant apie metalinę ir pagonišką muziką. Man patinka Anubi, Pocolus, Misopsychia, Diktatūra, Ruination (seni), Sovijus, Donis, Wejdas kūriniai.

- Netrukus išeis jau antrasis jūsų 7 dalių vinilas. Papasakok apie tai plačiau. Ar pats jauti simpatiją senajam – viniliniam muzikos išleidimo formatui?

- Kai vieng kartą supratau, kas yra vinilas ir kuom jis skiriasi nuo cd, nuliūdau, kad Lietuvoje nesusiformavo vinily kultūra. Leisim vinilus kol kas nors juos leis. Mūsų antrame vinile bus keturi kūriniai, du studijiniai ir du koncertiniai. Jis tikriausiai vadinsis *Prisiek ir turėty pasirodyti pavasarį Vokietijos firmoje Miriquidi Productions*.

- Šiandieninis black metal undergroundas pasidalijęs į nesuskaičiuojamą galybę substilių, požiūrių, įsitikinimų, būrelių, ratelių ir t.t. ir t.p. Vieni nori parduoti milijonus albumų, groti stadionuose ir kartu su MTV švesti kalėdas, kitiems užtenka išsileisti 100 savo albumo kopijų, kurios vos ne išdalinamos draugams ir išlikimams gerbėjams... Kur tarp viso šito įvairovės stovi Obtest?

- Obtest yra prie eilės galo. Norėtusi, aišku, groti ir užsidirbti tiek pinigų, kad galėtum tik groti, bet iki šandien mes neužsidirbome nei vieno lito, ir nesiruojam uždirbti šio reikalo. Aš gromamas ir dirbdamas su muzika jaučiu didelį malonumą, apie pinigus aš negalvoju. Yra viena didelė įrašų kompanija, kuri išleis mūsų naują Obtest albumą, jiena būdų kitoks vokalas, tačiau tai jau būtų ne Obtest...

rck@yahoo.com

OKULTIZMAS IR MITOLOGIJA NACIONALISTINEJE VOKIETIJOS KULTUROJE

Lauri Laanisto

IŽANGA

Tai pasakojimas apie mitus, simbolius ir svajones, kuriomis buvo grįsta nacionalsocializmo kultūra. Čia taip pat pasakojama apie mistikus ir pranašus, kurie, nors ir nedalyvaudami politikoje, darė įtaką žymiesiems politikams. Manoma, kad žmonės, keičiantys istoriją, daro tai dėl savo pačių gerbūvio, tačiau jie gali tai daryti ir dėl savo svajonių, įsitikinimų, priklausymo kokiam konkrečiam socialiniam sluoksniui ar kitų priežasčių. Žmonės, apie kuriuos čia bus pasakojama, žavėjosi savo svajone apie elitinę rasę. Šie radikaliai dešiniuosios pakraipos žmonės troško sukurti pačią elitiškiausią rasę ir sunaikinti savo priešininkus. Juos vadino arijosofais, o jų mokslą - arijosofija, arba armanizmu, arijų krikščionyste ir teozologija. Žodis *arijosofija* reiškia okultinį mokslą apie baltųjų rasę. Daugiausia apie tai rašė ir svarbiausi arijosofai yra *Guido von Listas* ir *Jörg Lanz von Liebenfelsas*, pasakoję apie priešistorinį aukso amžių, kai valdė išmintinga dvasininkija, besinaudojanti okultizmu grįsta rasine doktrina, kartu su galinga ir itin gryna bendruomene. Šią idealią visuomenę sunaikino ne arijai (tarp jų ir žydai), siekdami, kad visos rasės būtų dirbtinai lygios su baltaisiais. Norėdami atitaisyti skriaudą, arijosofai sukūrė slaptas religines sistemas, skirtas naujo amžiaus pradžiai, kai slaptų senovės žinių dėka vėl bus atkurta senovės germanų rasinės vertybės ir sukurta nauja pangermaniška imperija.

Arijosofija atsirado Austrijos-Vengrijos valstybėje, kur vokiečiai sudarė mažumą. Didžiausią įtaką, veikusių vokiečių galvojamą, darė katalikybė, sparti urbanizacija, slavų ir germanų konfliktai, Austrijos pangermaniškojo judėjimo iškilimas bei socialinis darvinizmas su savo rasinėmis idėjomis. To meto okultiniai ritualai atspindėjo vokiečių radikalias politines pažiūras ir jų reakciją į tuometinį laikotarpį. Ypač svarbų vaidmenį įgijo viešas judėjimas *völkisch*, susiejęs ritualus su politika. Šis judėjimas virto kultūrine vienove, kovojusia už senas tradicijas bei prieš liberalizmą ir racionalumą. Naudojantis antropologijos ir kalbotyros žiniomis, buvo nustatytos rasinės normos. Baltieji (vokiečiai) buvo mėlynakiai, šviesiaplaukiai, aukšto ūgio, proporcingai sudėti ir dėl to išdidūs, dori ir narsūs. Toks supratimas leido atsirasti neapykantai žydams, nes jie laikyti pagrindine Vokietijos ir jos tradicijų bei vertybių žlugimo priežastimi. Garbinant seną ir įrodinėjant, kad šiuolaikinis pasaulis pilnas melo ir veidmainystės, buvo pasitelktos visos okultizmo reišimosi formos: kabala, masonystė, senovės teologijos, simboliai, slaptos organizacijos ir kt.

GERMANŲ OKULTIZMO ATGIMIMAS

Okultizmas arba slaptasis mokslas yra ezoterinė tradicija, atėjusi iš senovės ir būdinga Vakarų pasauliui. Okultizmas grindžiamas religine galvosena. Didžiąja dalimi ši galvosena susideda iš gnosticizmo, alchemijos, magijos, neoplatonizmo ir kabalos, - visa tai kilę iš senovės Viduržemio regiono. Gnosticizmas - tai eretiškas tikėjimas judėjimu link *gnosis*, t.y. ypatingo ezoterinio ir dvasinio pažinimo lygmenų. Yra dvi pagrindinės gnosticizmo kryptys:

1) ryšų dualizmas, kai dvi priešingos būsenos - gėris ir blogis, šviesa ir tamsa, tvarka ir chaosas - vertinami kaip

savistovios kovojančios pusės.

2) tikėjimas, kad visas materialus pasaulis yra toks blogas, jog žmogus gali išsigelbėti tik pasiekęs aukštesnį pažinimą.

Nors ankstyvieji gnostikai išnyko dar 4 amžiuje, jų slaptasis mokymas vis dar populiarus ir turi sekėjų XXa. bei turbūt gyvuos ateityje.

Tiesą sakant, romantiškojo okultizmo atgimimas prasidėjo ne Vokietijoje, o Anglijoje ir JAV, tačiau svarbiausi buvo rusų okultistės *Jelenos Petrovnos Blavatsky* veikalai. Pirmoji jos knyga *Izidės atskleidimas* buvo tarsi nauja religija, apimanti senovės pagonių mitologiją ir slaptąsias religijas (mokslus). Dauguma jos idėjų atėjo iš Egipto okultizmo. Kai vėliau ji nuvyko į Indiją, iš induizmo pasisėmė naujų idėjų. Susiejusi jas su kitomis idėjomis, ji parašė antrą knygą *Slaptoji doktrina*, vaizduojančią dievų veiksmus universaliame gyvenimo cikle. Šioje knygoje gausu ezoterinių simbolių, pvz., svastikų, trikampių ir t.t. Taip pat tvirtinama, kad arijų rasė yra pranašiausia rasė, kilusi iš Atlantidos gyventojų. Svarbios ir reinkarnacija bei karma, - turint gerą karmą, per reinkarnaciją gali apimti savyje visas rases, tad po gero arijų mirties, jis tampa dievybe. Vadinasi, svarbų vaidmenį vaidina hierarchija. Labiausiai vokiečių tarpe šias idėjas išpopuliarino *Guido von Listas*, susiejęs *völkisch* ideologiją su okultizmu ir teosofija. Jis paragino tikrus vokiečius ieškoti arijų Vokietijos archeologijoje, folklore ir etnologijoje. Jam gerai sekėsi rašyti neoromantines ir nacionalistines knygas apie įstabią germanų istoriją. Be to, kurti arijų kalbai jis naudojo runas ir kitus senovinius simbolius. Jis net nusiuntė savo

moto.

Odinizmas taip pat iškėlė žmogaus, visatos ir magiškųjų galių vienovę. Pagal šią doktriną visata buvo laikomas begalinis gimimo, gyvenimo, mirties ir atgimimo procesas. Visa tai buvo susiję su planetų padėtimis, metų laikais ir kt. Tai gamtos pagrindas, tad *Listas* tikėjo, jog dievas slypi gamtoje. Žmogus - visatos dalis, turintis tik vieną tikslą - harmoningai sugyventi su gamta, tačiau tą jis gali pasiekti, tik gyvendamas su savo rase ir tauta. Svarbiausias runų simbolių buvo svastika, simbolizavusi šventą arijų. Anksčiau svastika reiškė ugnies rykštę, kuria *Mundefori* iš chaoso sukūrė visatą. Tarp runų buvo ir gerbtinų induizmo simbolių.

Odinizmo ir *Blavatsky* teorijų pagrindas buvo labai panašus, skyrėsi tik vardai ir simboliai. Aukščiausiają būtybę, t.y. žmogų-dieva, simbolizavo Maltos kryžius, kuris Antrajame pasauliniame kare tapo apdovanojimu (beje, Estijoje jis vis dar yra apdovanojimas).

GERMANŲ TŪKSTANTMETIS

Kilus Pirmajam pasauliniam karui, *Listas* pasiūlė okultinę tūkstantmečio viziją. Jis pranašavo, kad karui baigiantis, žuvę austrai ir vokiečiai persikūnys į kolektyvinį mesiją. Jie suformuos elitinę armiją ir užkariuos daug žemių, jei ne visą pasaulį, bei taip įkurs tūkstantmečio valstybę. Jo apskaičiavimai rėmėsi kosmoso dėsniais. Ryšiai su armanistine imperija itin sustiprėti turėję 1914, 1923 ir 1932 metais. Stpriausias ryšys pranašautas 1932 metais, kai vokiečius užvaldys dieviškoji galia. Ši dievybė turės magiškų galių ir suformuos naują, nuostabią sąjungą, atvesiančią į naują amžių. Taigi *Listas* apsiriko tik vieneriais metais. Jis mirė 1919 metais.

HEINRICHIO HIMLERIO MANIJA

Žymiausias nacionalsocialistinės Vokietijos valdančiųjų, susijusių su okultizmu, buvo *Himleris*. Kadangi jis buvo elitinės Vokietijos armijos SS lyderis, jo būriai praktikavo okultizmą. Manoma, kad *Himleris* žavėjosi dviem dalykais: senovės germanų kryžiuočių ordinu ir X amžiaus monarchu *Heinrichu Lindu*. *Himleris* tikėjo esąs šio karaliaus persikūnijimas. Jis subūrė "Juodusius riterius", aukščiausius SS pareigūnus. Dvylika jų susitikinėdavo *Wewlsburgo* pilyje. Šių susitikimų metu jie iššaukdavo karaliaus *Heinricho* ir kitų germanų herojų dvasias.

Kad jie susisiektų su dvasiomis, turėdavo būti paaukotas vienas žmogus - grynas baltasis. Aukos galva buvo naudojama kaip kanalas bendravimo tarp brolijos ir dvasių, turinčių atskleisti kelią į laimę.

ADOLFAS HITLERIS IR ARIJOSOFIJA

Hitleris gimė mažame Austrijos miestelyje Braunau am Inn. Čia, pusiau krikščioniškoje vienuolyno mokykloje, prasidėjo jo mokslai. 11 metų jis persikraustė į Linzą, kur susitiko su keletu žmonių, propagavusių nacionalistines idėjas. Jis skaitė *Gobineau*, *Nyčės* ir, žinoma, *Listo* veikalus.

Žinomiausia okultizmo istorija yra apie *Hitlerį* ir Likimo ietį, kuria buvo nudurtas *Jėzus* nukryžiuojimo metu. Anot legendos, turintis šią ietį taps pasaulio valdovu. Mėgstamiausio *Hitlerio* kompozitorius *Vagnerio* opera *Parsifalis* vaizduoja blogojo kerėtojo ir Šventojo *Gralio* riterių kovą dėl šios ieties. *Hitleris* save laikė riteriu, pirmą atkovosiančiu ietį, paskui ir visą pasaulį.

IŠVADOS

Arijosofija buvo ne įtakingas reiškinys, o greičiau simptomas. Idealus garbingų baltųjų pasaulis buvo *Hitlerio* ir jo sekėjų svajonė, kuri liko neišsipildžiusi. Tačiau arijosofija ir vokiečių svajonės iliustruoja būdus, kaip apokaliptinės fantazijos pritaikomos šiuolaikiniame pasaulyje.

DAUGIAU MEDŽIAGOS:

Goodrick-Clarke, Nicholas *The Occult Roots of Nazism*, New York University Press, New York, 1992.
<http://user.festinet.net/kalognos/index>
<http://holocaust-history.org>
www.sasquatch.com/hary/occult-roots.html

sukurtą raidyną Karališkajai Vienos mokslų akademijai, tačiau jis buvo grąžintas net neatplėštamė voke. Buvo leidžiami keletas žurnalų, kuriame jis su kitais arijosofais publikavo straipsnius apie magišką runų galią, odinizmą, ezoterinį folklorą ir kt.

Listo idėjos pabrėžė slavų ir germanų konfliktą, todėl tapo populiarūs Vokietijoje, kur nacionalistinės grupuotės ėmė naudotis misticismu, gindami germanizmą nuo žydų, liberalų ir socialistų.

ODINIZMAS IR GERMANŲ TEOSOFIJA

Listas tvirtino, kad senovės germanai praktikavo gnosticizmą, siekdami pažinti gamtos mistiškumą. Tokią religiją jis vadino pagal senovės germanų dievą - odinizmą. Šis tikėjimas rėmėsi *Edda* ir runomis. Edoje *Odinas* šlovinamas kaip karo ir kritusių karių dievas *Valhaloje*. Havamalijoje ir *Voluspoje* vaizduojama, kaip *Odinas* atlieka ritualus, siekdamas *gnosis*, t.y. magiškos gaminės galios. Per kančios ritualus *Odinas* suvokia prasmę runų, simbolizuojančių 5 gebėjimus: nemirtingumo paslapties žinojimą, gydymą, priešų valdymą, stichijų valdymą ir sėkmę meilėje. *Listas* pirmasis susiejo 18 runų su įprastiniu raidynu. Be to, jis atrado po runą kiekvienam *Odino* eilėraščiui, teigiančiam konkrety

Murder Moonfog

Uchhih, juodosios saulės tiekėjai nešokruoja tiek, kiek jų daina Moonfog 2000 kompiliacijoje, tačiau nuolat progresuojanti dabartinė jų muzika...

Patika ar nepatiko kam nors Adimir Black manifestas, Murder nėra toks didelis šurpimas, nes Gehenna daugiau ar mažiau tęsia jau pradėtą darbą...

sublimes. Be abejo, tai yra Essential prieštartinė grupė, kuri privola būti stumoma taip kaip įmanoma greičiau.

GRIM FORCE 10 Circulation To Conclusion World Chaos

Ohohohohi Bay Area tipo trešas iš Japonijos pakrančių su materiškas lyties baziste bei Ritual Carnage gitaristu.

Nepaisant to, ši japonų trijulė sugebėjo pagauti trešo esmę, ir garbė jiems už tai Nors ir nieko naujo jie neparodo, bet negalima iš jų atimti kunkuliuojančios energijos ir degančios aistras.

GURKKHAS 5 Engraved In Blood, Flesh And Souls (adv.) Massacre

Tai visiškai tas death metalo albumas, kuris palieka įspūdį. Muzika dvelkia ties kraštais, kai death stilius dar tik kopė į aukštumas, o kiekvienas pauoglys rūšyje mirsdavo, kaip norėj grafi kiek įmanoma brutaliau.

Pakeitė pavadinimą jie pasirašė kontraktą su Massacre Records, todėl natūralu buvo tikėtis, kad grupė pradės veikti su nauja energija ir galiausiai palaik "amžinų mokinukų" lygį tik gražiu praefites prisiminimu, bet naujasis albumas rodo, kad aš klydau.

Gurkkhas, c/o Rey JF, 1 Rue des Capucines, 22300 Lannion, France, tel./fax (33) 296376526, jeanfrancois.rey@reesbee.fr

HAGALAZ RUNEDANCE 7 Volven Hammerheart

Stebiuosi, jei ne Andrea's Haugen vardas šalia šios sąjungos, ir Thomas Haugen, dar žinoma kaip Samothas, vardas šalimais, kažin kiek metalistiškas nebūtų net pastebėjęs šio albumo?

Jei rimtai, Hagalaz Runedance nėra šlubų projektas - jis gali tvirtai stovėti ant savo paties kojų, ir jam nereikia jokias paramos, susijusios su giminytės ryšiais.

Kažkuo ritualinis būgnų skambesys turi be abejoj daug bendra su hipnalizuojančia Volven atmosfera ir, tiesą pasakius, ši muzika puikiai tinka padedant užmigdyti mano mažąjį sūnų.

Kaip priedas prie šios recenzijos, norėčiau pridurti, kad tvirti fikiu, jog pagrindinė papildomas dainos idėja (vienos albumo dainos techno versija) buvo ne įsisteiti gautinės/elektro scenos didžėjams, kaip buvo nurodyta Volven pristatantame reklaminame lape.

HATE ETERNAL 11 Conquering The Throne Wicked World

Apie aukštą Hate Eternal klasę buvo aišku jau tada, vos tik buvo paskelbta, kad tokia grupė susikūrė. Nagali būti nevykėliškos muzikos su Eriku ir Dougu komandoje! Kartu su savimi jie tikrai neima stovyklon nė vieno belaisvio!

Manau, kad albumas yra tik patvirtinimas tų idejų, kuriuos šie amerikiečiai visada nešiojosi savyje, ir yra tarsi jų pareiškimai subkultūrai, konfrontuojantis su visais tais, kurie netiki ir laikas nuo laiko bando palaikyti death metalą. Tai ne vien apie MA, čia

atsispindi visa Floridos scena, kaip ir Suffocation įtakos, atneštos Dougo, bei Terrorizer'ų vertos užuominas, kurias būgininkas Timas skoningai stilo prisiminti, laimedamas greičiausio 1999 metų deathmetal būgininko konkursą.

Kas dėl naujauku, tai Hate Eternal sukuria tiesmukišką smogiančią atmosferą, kuri iš tikro nėra tokia sofistikta kaip 'morbidity'. Tai bene pagrindinis dviejų grupių skirtumas, jei kas nors dar nėra įtikintas. Yra bisiiai smalsu, ar Erikas ir kompanija tęs šią liniją sekantiame albume, ar ne. Laikas parodyti, o kol kas Conquering the Throne lieka vienu labiausiai pageidaujamu death metalo albumu pastaruoju metu.

Hate Eternal, P.O. Box 21922, Tampa, FL 33622-1922, USA, www.hateeternal.com

HATEFLOW 9 The only Law is Survival Pavement

Ir vėl šis kolektyvas smogia greitai ir brutaliai, kaip ir debiutiniame Everybody Dies albume, išleistame prieš du metus. Šiam diskui jie susirado patryūs būgininką Dave'ą Culrossą (ankščiau grojo Suffocation), kuris visada stengiasi išieiti iš tradicinio intensyvaumo ribų.

Jie turi šiek tiek pankiško, ypač aiškiai juntamo Addicted to Porn gabale. Muzika pasidaro kiek emocionali ir įdomesnė, bet grindovu instrumentų ir paženkinto Philo balso dėka išlieka nemažiau pikta.

THE HAUNTED 12 Made Me Do It Eache

Masyvi ir žudanti trašo ataka, kuri sumažina visagalią At The Gates ilgęsį, ir sutrumpina laukiamą iki joms atsikuria! Broliai Bjorleria vis dar turi tą patį "raudonumo, degančių dangių" pojūtį rifu, primenantįs patrankų žūvių susivienija su dviem Jenseny įgūdišais ir nauju vokalistu Marco.

HAMMERFALL 11 Renegade Nuclear Blast

Ooo, šis albumas priartina HF prie metalinio roko monstrų - žymiai gėsesnis nei visų jų mažesnių grupių-mėgėjų, ir geresnis net lyginant su praeitais šiu švedų albumais. Tai nebūtinai reiškia, kad Renegade yra absoliuti HF karjeros viršūnė, ir aš įsitikinęs, kad fanai pasidalins j dvi stovyklas: tie, kurie bus už jų ankstesnius įrašus, ir tie, kurie balsuos už šį albumą.

Kaip ten bebūtų, naujas darbas yra arčiau kertiųjų hardroko albumų, tokių, kurie padeda (greičiau padėjo) pamatus stiliui. Albumas sukonstruotas tarsi pagal visą pripažintą formulę, ir nuo pradinio gabalo Templars of Steel iki paties paskutinio A Legend Reborn nėra nieko netikėto.

Man sunku suprasti, kodėl kai kurie žmonės bando pažeminti HammerFall ir mano, kad tik žiniasklaida ir sėkmė yra jų sėkmės faktoriai. Tai jau trečias kartas, kai grupė įrodė, kad tokia kritika yra visiškai neteisinga. Taigi, brangūs piktžodžiatoriai - jų sėkmė tęsiasi jau ketvirtą sezoną, todėl geriau nusiraminkit.

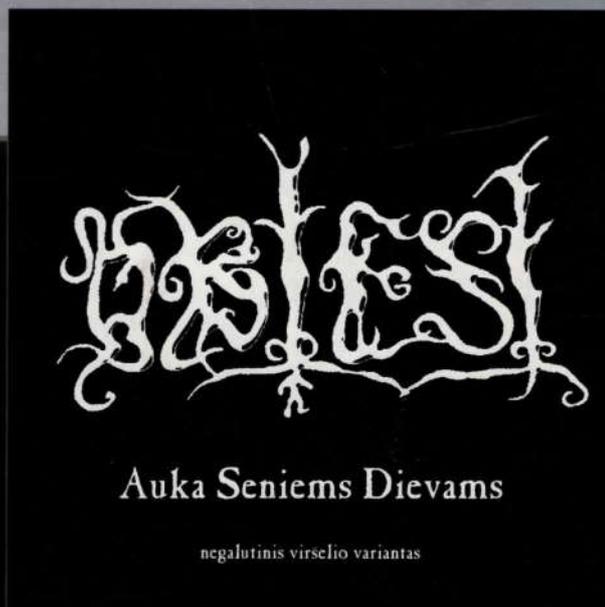

NAUJI LEDO TAKAS RECORDS LEDINIAI:

BLOODSHED (Švedija) Skullcrusher 7"EP
4 neprilygstami švediško death/black metalo kūriniai
ribotas 666 kopijų tiražas, baltas vinilas

OBTEST (Lietuva) Auka Seniems Dievams
LP/CD pagoniško karo metalo šedevras, vinilinė versija
ribota 333 kopijomis ir yra su papildomu kūriniu

Perspektyvoje planuojama išleisti:
DISSIMULATION (Lietuva) Maras LP/CD
niekinantis blackmetal, vinilinė versija bus ribota 333 kopijomis

HORNA (Suomija) Risti ja Ruoska 7"EP
mirtino blackmetal holokaustas, vien tik neskelbti legendos vardą turinčios gaujos gabalai
ribotas 666 kopijų tiražas, žalias vinilas

daugiau informacijos:

LEDO TAKAS RECORDS. TADAS KAZLAUSKAS
LANDSBERGIO ŽEMKALNIO II-9. LT-3043 KAUNAS
ledo@banga.lt
netrukus LTR – ir internete: www.ledotakas.com

Vis dar platinami ankstesni leidiniai:

NAHASH Wellone Aeternitas kasetė-albumas
DISSIMULATION Miglose... 7"cp/kasetė

NAHASH Nocticula Hecate demo kasetė
VALEFAR Frigus Ex Tenebris Venit demo kasetė

Ledo Takas Records platinimo tarnyba siūlo daugiau nei 666 pavadinimų naujų ir retų kompaktinių diskų, kasetių, plokštelių, žurnalų, marškinėlių, lipdukų ir vaizdajuosčių, susijusių su metalo muzika. Be kita ko, yra platinami ir Rusijos kompanijų oficialiai licenzijuoti žymiausių grupių kompaktiniai diskai ir kasetės, kurių kaina prieinama visiems, o išleidimas atitinka pasaulinius standartus. Norėdami naujausius sąrašus gauti elektroniniu paštu, rašykite: ledo@banga.lt; norėdami sąrašus gauti paprastu paštu, siųskite sau adresuotą voką su 1,30Lt pašto ženklais: aukščiau nurodytu adresu.